

Svenska litteratursällskapet i Finland

Berättelse över verksamheten 2006

ALLMÄN ÖVERSIKT

Svenska litteratursällskapetets verksamhet 2006 fortgick planenligt inom sällskapetets kärnområden, dvs. arkiven inklusive biblioteket, förlaget och forskningen. Ekonomin, som skapar förutsättningarna för en framgångsrik verksamhet, handhades av sällskapetets förvaltningsenhet inom kansliet. För sällskapetets pris- och stipendiehantering svarade styrelsens sekretariat inom sällskapetets kansli.

I berättelsen för år 2005 beskrevs dels erfarenheterna av den forskningsverksamhet som sällskapet bedrivit på senare år, dels planerade nya satsningar. Planerna fullföljdes under 2006 när nya forskningsmedel utlystes och 44 ansökningar inkom, syftande till i huvudsak treåriga forskningsprojekt inom sällskapetets viktigaste ämnesområden litteraturvetenskap, historia, språkvetenskap, traditionsvetenskaper och samhällsvetenskaper. Efter en omfattande evalueringsprocess kunde styrelsen under hösten fatta beslut om fem nya projekt som startar 2007 och 2008. I december fattade styrelsen beslut om att forskningsverksamheten från den 1 september 2007 skulle ges fastare former: en egen sektor, ”Svenska litteratursällskapetets forskningssektor”, med egen forskningschef på heltid inrättades. – Kontakter med inhemska och nordiska forskningsinstitutioner och finansörer knyts och utvecklas kontinuerligt.

På initiativ av undervisningsministeriet reviderades under året Lag om statsbidrag för arkiv av privat karaktär (1974), i syfte att bättre möta dagens krav på effektiv förvaltning av statliga medel. Den nya lagen, Lag om statsbidrag för privata arkiv, bereddades i brådskande ordning och antogs av riksdagen i slutet av året. Den trädde i kraft den 1 januari 2007 och syftar till att underlätta samarbetet mellan myndigheterna och de privata arkiven. Lagen tillförsäkrar även i fortsättningen sällskapetets arkiv lagstadgat statsbidrag. Verkställande direktör Henry Wiklund deltog som sällskapetets och Suomalaisen Kirjallisuuden Seuras representant i beredningen av lagen.

Samlade skrifter av Johan Ludvig Runeberg, en utgåva som har varit ett gemensamt åtagande för sällskapet och Svenska Vitterhetssamfundet i Stockholm, fullbordades i början av året. Avslutningen högtidlig hölls med ett gemensamt seminarium i Svenska Akademiens lokaler i Börshuset den 15 mars.

I samarbete med en rad kulturinstitutioner medverkade sällskapet i projektet *Kulttuurin laajakaista – Kulturens domäner*, ett nytt projekt som genomförs i samarbete med Finska litteratursällskapet. Projektet riktar sig i första hand till skolorna och avser att öka kunskapen om landets främsta kulturinstitutioner, deras historia och verksamhet i dag. Det första synliga resultatet av projektet är boken *Våra nationella kulturinstitutioner*, som kom ut samtidigt på finska och svenska i januari 2007. Boken presenterar nio kulturinstitutioner, bland dem Svenska litteratursällskapet i Finland.

Beredningen av några viktigare jubileer och minnesår fortgick under året. Bland dem kan nämnas 200-årsminnet av Fredrika Runebergs födelse 2007, 200-årsminnet av 1808–1809 års krig, 200-årsminnet av Fredrik Pacius födelse 2009 och sällskapetets 125-årsjubileum 2010.

Fördelningen av de ekonomiska resurserna skedde det inte några större förändringar i år 2006 – resurstilldelningen låg i stort sett kvar på den nivå den hållit de senaste åren. Utgående från resultaträkningen 2006 fördelade sig de ekonomiska resurserna mellan sällskapetets största verksamhetssektorer enligt följande, jämfört med åren 2005 och 2004:

Sektor	2006	2005	2004
Förlag	706.000 €	783.000 €	682 000 €
Arkiv och bibliotek	1.151.000 €	1 129 000 €	961 000 €
Vetenskapliga nämnder, forsknings- o.a. projekt	1.288.000 €	1 175 000 €	1 593 000 €
Pris, stipendier och övriga anslag till forskning	1.110.000 €	1 044 000 €	1 002 000 €
Allmännyttiga lokaler, ideella fastigheter	414.000 €	644 000 €	554 000 €
Publika evenemang, omkostnader, dispositionsmedel	294.000 €	329 000 €	382 000 €
Administration inkl. IT-tj., Svenska kulturfondens förvaltn.	1.179.000 €	1 136 000 €	1 059 000 €
Kostnader totalt	6.142.000 €	6 240 000 €	6 233 000 €
Avdras stöd ur egna fonder	./.	293.000 €	394 000 €
Totalt	5.849.000 €	5 846 000 €	5 829 000 €

Som en följd av beslut som fattats under 2006 kommer bl.a. forskningssektorn att uppvisa en kostnadsökning 2007.

Eget hus

Sällskapet har etablerat sig som ett välbesökt ”svenskt rum” för såväl huvudstadsregionen som besökare från andra orter. I auditoriet hölls i sällskapets regi 107 möten, seminarier, föreläsningar, fester m.m., i vilka utomstående föreläsare, åhörare och inbjudna deltog (jfr 109 evenemang 2005, 124 evenemang 2004). Vårens föreläsningsserie ”Att resa – upptäckter och upplevelser” pågick fem kvällar, höstens föreläsningsserie ”Finland – det mest demokratiska landet i världen?” tre kvällar

Den 27 april arrangerades ett seminarium ”Har litteraturkritiken i Svenskfinland någon framtid?” i samarbete med förlag och medier. Den 17 maj firades 200-årsminnet av Johan Vilhelm Snellmans födelse med ett jubileumsseminarium, ”J. V. Snellman i Europa”.

Den 25 oktober uppmärksammades i samarbete med Norges ambassad författaren Henrik Ibsen med ett jubileumsseminarium med titeln ”Henrik Ibsens många ansikten”. Den 28 november anordnades ett seminarium om författaren Karen Blixen, ”Från dansk idyll till afrikansk kaffeplantage”, i samarbete med Danmarks ambassad.

Föreläsningsserierna åhördes av något över 400 personer, seminarierna av 250 personer. Programmen för föreläsningsserierna och seminarierna medföljer berättelsen som bilagor.

Diktarhemmet, författargården Abrams

Svenska litteratursällskapet i Finland är huvudman för två fastigheter av ideell natur, Diktarhemmet i Borgå och författargården Abrams i Vörå. Diktarhemmet är en viktig kulturinstitution, både lokalt och nationellt. Hemmet disponeras av författaren Christer Kihlman med familj. Författargården Abrams disponeras av författaren och konstnären Otto Othozon.

Övrigt

En undersökning av arbetsklimatet bland de anställda genomfördes under hösten. Sällskapet vidtog åtgärder för att möta de förändringar som den förestående övergången från löneklasser till individuella löner kommer att medföra.

Den 8 november besökte representanter för sällskapet undervisningsministeriet för s.k. måldiskussioner om sådana åtaganden som ministeriet gett bidrag till, framför allt den fortsatta delfinansieringen av verksamheten vid Österbottens traditionsarkiv. Samtidigt fördes diskussioner om nya aktuella initiativ.

Uppsättningen av Finlands första opera, *Kung Karls jakt* (Pacius/Topelius), på Finlands Nationalopera beviljades produktionsstöd ur Paciusfonden. Premiären ägde rum den 19 januari 2007.

Med Riksarkivet ingicks ett avtal om samarbete, vilket innebär att sällskapet bl.a. administrerar det statsbidrag som beviljats för dokumentavdelningen av riksutställningen över 1808–1809 års krig.

Samarbetet med Christine och Göran Schildts stiftelse i Ekenäs fortsatte, i och med att sällskapet anslog medel för fortsatt arkivarbete inom stiftelsen.

Styrelsen beviljade Finlands Athen-institut ett bidrag till en utställning över professor Wilhelm Lagus (1821–1909), och arrangörskommittén för IASS/International Association for Scandinavian Studies i Åbo ett bidrag till en konferens. Sällskapet bidrog också till ett minnesmärke över Fredrika Runeberg i Åbo.

Utgivningsprojektet *Zacharias Topelius Skrifter* fick bidrag till verksamheten från Finska Vetenskaps-Societeten, den första utomstående institution som därmed bidrog till finansieringen. Projektet fick även bidrag från undervisningsministeriet och Paciusfonden inom SLS. Förlagets och Topeliusredaktionens gemensamma lokaliteter vid Fredsgatan 13 invigdes den 16 maj.

Beslut fattades om att låta författa en historik över Strömma gård som ägs av sällskapet. Arbetet på en länge planerad "Förvaltningshistorisk terminologisk handbok" inleds 2007.

En plan för en ny kommunikationsstrategi för sällskapet, avsedd för kommunikation både inom sällskapet och utåt, utarbetades och antogs under året.

Den 20 december tilldelades förlagets forskare, fil.lic. Rainer Knapas Svenska Akademiens Finlandspris.

Fyra anställda som varit i sällskapets tjänst i tio år eller mera tilldelades Centralhandelskammarens förtjänsttecken.

STYRELSE

Styrelsen hade följande sammansättning:

ordförande: professor Håkan Andersson (invalid 1980)
vice ordförande: professor Fred Karlsson (invalid 1996)
sekreterare: professor Ann-Marie Ivars (invalid 1992)
sekreterarens ersättare: professor Marika Tandefelt (invalid 1995)
skattmästare: ped.dr h.c. Carl-Olaf Homén (invalid 2000),
övriga ledamöter: professor Max Engman (invalid 1980), professor Ann-Mari Häggman (invalid 1981), professor Karmela Liebkind (invalid 1994), professor Henrik Meinander (invalid 1998), professor Bo Pettersson (invalid 2000), professor Clas Zilliacus (invalid 2003) och professor Anna-Maria Åström (invalid 1999).

Styrelsens konstituerande möte ägde rum den 20 april. Styrelsen sammanträdde under året till nio möten, funktionärerna till åtta möten. För styrelsens sekretariat svarade sällskapets kanslichef Magnus Pettersson. Styrelsens septembermöte ägde rum i Wasastjernahuset i Gamla Vasa, i samband med styrelsens besök i Sydösterbotten (Lappfjärd, Kristinestad och Vasa) den 21–22 september 2006.

FINANSRÅD

Finansrådet hade följande sammansättning:

ordförande och sällskapets
skattmästare: pedagogie doktor h.c. Carl-Olaf Homén (invalid 2000)
övriga ledamöter: verkställande direktör Jannica Fagerholm (invalid 2001)
vicehäradshövding Lars Mattsson (invalid 1995)
förvaltningsrådet Olof Olsson (invalid 1994)
minister Christoffer Taxell (invalid 1982)

Sekreterare för finansrådet var sällskapetets verkställande direktör, kammarrådet Henry Wiklund. Finansrådet sammanträdde fyra gånger under året. Styrelsens ordförande, professor Håkan Andersson, deltog i finansrådets möten.

REVISORER

Till ordinarie revisor för perioden 2006–2007 återvalde årsmötet den 6 april 2006 ekon.mag. Bengt Nyholm, CGR, med ekon.mag. Lars-Erik Herrgård, CGR, som suppleant. Ordinarie revisor dipl.ekon. Folke Tegengren, med dipl.ekon. Carl Gustaf af Hällström, CGR, som suppleant, var vald för perioden 2005–2006.

PERSONAL

Antalet anställda inom litteratursällskapet uppgick den 31 december 2006 till 74 personer (31.12.2005: 73 personer). Av de anställda var 6 stationerade i Vasa, de övriga i Helsingfors. Tillfällig personal, praktikanter och andra kortvarigt anställda, som inte är med i uppställningen nedan, engagerades för olika slag av korta, tidsbegränsade uppdrag. Antalet visstidsanställda, framför allt personer bundna till tidsbegränsade forsknings- och utgivningsprojekt (1–5 år), uppgick till 36 personer. De anställda fördelade sig mellan de olika verksamheterna enligt följande:

Arkiv och bibliotek, inkl. vissa gemensamma funktioner	25
Forskning, inkl. tidsbundna forskartjänster inom nämnder och projekt	12
Förlag, inkl. särskilda tidsbundna litterära forsknings- och utgivningsprojekt	21
Kansli, inkl. vissa gemensamma funktioner såsom IT och liknande	14
Övriga	2

Chef för arbetarskyddet var kontorschef Ninny Olin, arbetarskyddsfullmäktig Monica Ståhls-Hindsberg. Sällskapetets arbetarskyddskommission, vald för perioden 2006–2007, bestod av Ninny Olin, ordförande, Monica Ståhls-Hindsberg, sekreterare, samt Agneta Rahikainen och Marijke Grotenfelt, vice fullmäktige.

KANSLI

Sällskapetets förvaltning omhändertogs av följande personer: verkställande direktör, kammarrådet Henry Wiklund, kanslichef, agr.o.forst.mag. Magnus Pettersson, finansdirektör, ekon.mag. Dag Wallgren, fastighetschef, dipl.ing. Hans Wiljanen, kontorschef, ekon.mag. Ninny Olin, ekonomisekreterare, socionom Margareta Selén, VD-sekreterare, dipl.korr. Gun-Britt Hietanen, bokföreläsare, ekon.mag. Sonja Helenius, kanslisekreterare Lisbeth Kjellin, informatör Heidi Wallgren och vaktmästare Lars Lönnqvist. Informatören och vaktmästaren anlitas av hela sällskapet. Till kansliet hör också it-chefen, hum.kand. Niklas Labart och programutvecklaren/it-stödpersonen, ingenjör Mikael Norrgård. Ekon.stud. Johan Porko, fil.stud. Patrik Westerback och pol.stud. Hedda Sirén var engagerade för en del tidsbegränsade uppgifter inom kansliet.

I likhet med tidigare år handhade sällskapetets kansli under finansrådets överinseende förvaltningen av såväl sällskapetets egen som Svenska kulturfondens ekonomi. Finansrådet avger separat berättelse över den ekonomiska verksamheten, se nedan. Under styrelsens överinseende handhade kansliet styrelsens sekretariat, verksamheten inom nämnder och projekt, förlaget, utdelningen av pris och stipendier m.m.

BIDRAG OCH DONATIONER

Sällskapet fick under 2006 ta emot följande bidrag och donationer:

Rolf Tollanders arvingar tillskott till K. E. Tollanders fond	1 125,98
Riksarkivet för arkivverksamheten 2006	480 302,04
restbelopp från 2005	25 555,00
Undervisningsministeriet för Österbottens traditionsarkiv	50 000,00
för Zacharias Topelius Skrifter, första raten	45 000,00
för utställning 1808–09 i samarbete med Riksarkivet, första raten	30 000,00
för Biografiskt lexikon för Finland, sista raten	50 000,00
Finska Vetenskaps-Societeten för Zacharias Topelius Skrifter	40 000,00
Svenska kulturfonden för den finlandssvenska närvaron vid bokmässan i Göteborg	20 000,00
för den finlandssvenska närvaron vid bokmässan i Helsingfors	20 000,00
Föreningen Konstsamfundet för den finlandssvenska närvaron vid bokmässan i Göteborg	33 000,00
för den finlandssvenska närvaron vid bokmässan i Helsingfors	20 300,00
Oskar Öflunds stiftelse för grafisk planering, förlaget	4 000,00
Helsingfors universitet för översättnings- och tryckningskostnader, förlaget	1 800,00
affärsföretag	15 000,00
Algol Ab	
Huhtamäki Oyj	
Kyro Oyj	
Nordea Bank Ab	
Stockmann Oyj Abp	
Wärtsilä Abp	

MÖTEN OCH HÖGTIDER

Årsmötet

Årsmötet ägde rum kl. 15.00 den 6 april 2006. Närvarande var 33 av sällskapets medlemmar. Förhandlingarna leddes av ordföranden, professor Håkan Andersson, och protokollet fördes av sekreteraren, professor Ann-Marie Ivars.

Stadseenligt behandlades styrelsens och finansrådets årsberättelser, som godkändes. Bokslutet fastställdes. Utifrån revisorernas berättelse över granskningen av sällskapets förvaltning och räkenskaper samt över Svenska kulturfondens räkenskaper beviljade mötet enhälligt styrelsen, finansrådet och verkställande direktören ansvarsfrihet för år 2005.

På förslag av styrelsen fastställdes medlemsavgifterna för 2006 till 19 euro för årsmedlem och 700 euro för ständig medlem. Till årsmötesprotokollet antecknades utdelningen av stipendier ur Bröderna Lars och Ernst Krogius forskningsfond och Carl Johan von Troils minnesfond.

Till ny hedersledamot kallades professor Bo Lönnqvist, Helsingfors.

Till medlemmar av styrelsen för treårsperioden 2006–2008 återvaldes professorerna Karmela Liebkind, Bo Pettersson och Clas Zilliacus samt ped.dr h.c. Carl-Olaf Homén. Till medlem i finansrådet för perioden 2006–2009 återvaldes förvaltningsrådet Olof Olsson.

Av sällskapets revisorer var ekon.mag. Bengt Nyholm, CGR, med ekon.mag. Lars-Erik Herrgård, CGR, som suppleant i tur att avgå. Bägge återvaldes för åren 2006–2007.

Årshögtiden

Årshögtiden den 5 februari hade följande program:

- MUSIK, Ensemblen Oliphant Uli Korhonen, sång, Eira Karlson, fidel, Jonte Knif, dulcimer, vevlira, trumma och Leif Karlson, luta
- Gace Brulé* (c. 1160–1213) Douce Dame, grez et grasses vous rent (Ljuva fru, jag hyllar och prisar Er)
” A mal aise est qui sert en esperance
- Thibaut de Champagne* (1201–1253) Dame, einsi est qu’il m’en couvient aler (Min fru, nu måste jag resa)
- HÄLSNINGSTAL och MEDDELANDE OM LITTERÄRA PRIS
Sällskapets ordförande, professor Håkan Andersson
- MUSIK, Rantatiekvartetti Kreetta-Maria Kentala, violin, Tiina Aho-Eerola, violin, Jouko Mansnerus, altviolin och Lea Pekkala, cello
- Erik Tulindberg* (1761–1814) Ur Stråkkvartett nr 2 d-moll, sats 3 (adagio) och 4 (allegro)
- FESTFÖREDRAG, riksarkivarien, fil.dr Kari Tarkiainen
Hur påverkades Finland genom anknytningen till Sverige?
- UPPLÄSNING, professor Clas Zilliacus
Michael Choraus (1774–1806) Andra priset
Friar-veckan
Mitt tycke
- SÅNG, Akademiska Sångföreningen, dir. Henrik Wikström
Folke Gräsbeck, piano, Harri Viitanen, orgelharmonium
Jean Sibelius (1865–1957) Sandels (*J.L. Runeberg*) op. 28, för manskör och piano
” Athenarnes sång (*Viktor Rydberg*) op. 31 nr 3 för manskör, gosskör, orgelharmonium och piano
- UNISON SÅNG Vårt land

MEDLEMMAR I SÄLLSKAPETS NÄMNDER M.M.

Arkivutskottet: professor Ann-Mari Häggman, ordf., arkivarie Anne-May Berger, biblioteksbiträde Martin Ginström, arkivchef Mikael Korhonen, arkivarie Yrsa Lindqvist och kanslichef Magnus Pettersson. Av dessa var Berger, Ginström och Lindqvist valda av arkiv- och bibliotekspersonalen.

Ackvisitionskommittén för Historiska och litteraturhistoriska arkivet: författaren Johan Bargum, fil.lic. Rainer Knapas, arkivchef Mikael Korhonen, professor Olle Sirén, professor Marika Tandefelt och förste arkivarien.

Bibliotekskommittén: överbibliotekarien Tore Ahlbäck, bibliotekarien Henni Ilomäki, arkivchef Mikael Korhonen, bibliotekarien Anna Perälä och kanslichef Magnus Pettersson.

Allmänna prisnämnden (utsedd för prisutdelningen 5.2.2006): professor Anna-Maria Åström, ordf., medlemmar i den skönlitterära sektionen fil.kand. Barbro Holmberg, kulturredaktör Henrik Othman och fil.dr Arne Toftegaard Pedersen samt medlemmar i fackbokssektionen fil.dr Tom Gullberg, professor Marianne Nordman och fil.dr Susanne Österlund-Pöttsch.

Stipendienämnden för Hjördis och Arvid Standertskjölde minnesfond: Allmänna prisnämndens fackbokssektion.

Prisnämnden för fonden Gustaf III:s minne 2006–2008: professor Max Engman, ordf., professor Ann-Marie Ivars och professor Henrik Lilius.

Nämnden för Karl Rosendahls dramatiska honorarium: författaren Johan Bargum, fil.dr Erik Kruskopf och professor Clas Zilliacus.

Nämnden för Statsrådet Mauritz Hallbergs pris (utsedd för 16.5.2006): professor Håkan Andersson, ordf., professor Ann-Marie Ivars och professor Bo Pettersson. Åbo Akademi var företrädd av forskningschef Kimmo Grönlund (suppleant professor Ingvar Dahlbacka) och professor Ulrika Wolf-Knuts (suppleant professor Anna-Lena Østern).

Prisnämnden för Marcus Collins minnesfond: professor Pauline von Bonsdorff, ordf., fil.dr Christina Bäcksbacka och konstintendent Dan Holm.

Nämnden för Bröderna Lars och Ernst Krogius forskningsfond (utsedd för utdelningen 6.4.2006): rektor Marianne Stenius, ordf., docent Susanna Fellman och professor Markus Jäntti. Svenska handelshögskolan var företrädd av professor Gunnar Rosenqvist och Ekonomiska Samfundet av professor Staffan Ringbom.

Nämnden för Lennart Engströms stipendium: professor Pentti Häkkinen, ordf. Åbo Akademi var företrädd av professor Tapio Westerlund och Svenska tekniska vetenskapsakademien av riksdagsledamot Martin Saarikangas.

Nämnden för tryckningsbidrag ur C. o. C. Westermarcks fond: professor Merete Mazzarella, professor Marika Tandefelt och professor Johan Wrede.

Styrelsen för Fond för Finlands svenska bildkonstnärer och tonsättare: kanslichef Magnus Pettersson, ordf. med verkst.dir. Henry Wiklund som suppleant.

Samhällsvetenskapliga nämnden: professor Karmela Liebkind, ordf., akademiker Erik Allardt, professor Fjalar Finnäs, forskningschef Kimmo Grönlund, pol.dr Catharina Lojander-Visapää, professor Anne-Marie Londen, professor Tom Sandlund och professor Susan Sundback. Sekreterare var nämndens forskare pol.mag. Maria Kreander.

Historiska nämnden: professor Henrik Meinander, ordf., professor Max Engman, överbibliotekarie Cecilia af Forselles-Riska, docent Björn Forsén, fil.lic. Rainer Knapas, arkivchef Mikael Korhonen, docent Christer Kuvaja, docent Lars-Folke Landgrén, arkivrådet Eljas Orrman, fil.dr Minna Sarantola-Weiss, professor Nils Erik Villstrand och fil.dr Ann-Catrin Östman. Sekreterare var nämndens forskare fil.lic. Henrika Tandefelt t.o.m. 31.7 och från 1.8 fil.mag. Jennica Thylin.

Litteraturvetenskapliga nämnden: professor Bo Pettersson, ordf., fil.mag. Pia Forssell, fil.dr Anna Hollsten, fil.dr Roger Holmström, professor Päivi Lappalainen, fil.dr Holger Lillqvist, professor Merete Mazzarella och professor Clas Zilliacus. Sekreterare var nämndens forskare fil.mag. Jan Hellgren.

Språkvetenskapliga nämnden: professor Marika Tandefelt, ordf., professor Erik Andersson, professor Ann-Marie Ivars, docent Jan Lindström, professor Marianne Nordman, fil.dr h.c. Mikael Reuter, fil.lic. Caroline Sandström, professor Marketta Sundman, docent Camilla Wide, professor Anna-Lena Østern och professor Jan-Ola Östman. Sekreterare var nämndens forskare fil.mag. Jannika Lassus.

Traditionsvetenskapliga nämnden: professor Anna-Maria Åström, ordf., fil.dr Carola Ekrem, fil.lic. John Hackman, fil.lic. Katja Hellman, fil.lic. Niklas Huldén, professor Ann-Mari Häggman, professor Bo Lönnqvist, docent Lena Marander-Eklund, fil.dr Monica Nerdrum, professor Ulrika Wolf-Knuts och fil.dr Susanne Österlund-Pötzsch. Sekreterare var nämndens forskare fil.mag. Johanna Björkholm.

Personhistoriska kommissionen: professor Max Engman, sammankallare, fil.lic. Johanna Aminoff-Winberg, jur.dr Johan Bärlund, docent Henrik Knif, pol.mag. Kristian Stockmann och docent John Strömberg.

Årsfestkommittén, vald för 5.2.2006: musikredaktör Lena von Bonsdorff, ordf., professor Håkan Andersson, professor Bo Pettersson, kanslichef Magnus Pettersson och verkst.dir. Henry Wiklund.

Publikationsutskottet: professor Max Engman, ordf., professor Håkan Andersson, professor Bo Pettersson och professor Marika Tandefelt.

Beredningsutskottet för Ingrid, Margit och Henrik Höijers donationsfond II: professor Fred Karlsson, ordf., professor Ann-Marie Ivars, professor Henrik Meinander och kanslichef Magnus Pettersson, sekr.

Nämnden för Ragnar, Ester, Rolf och Margareta Bergboms fond: professor Henrik Meinander, ordf., professor Anna-Maria Åström och kanslichef Magnus Pettersson, sekr.

Professor Carl-Eric Thors stipendiefond: sällskapetets representant och kommitténs ordförande: professor Ann-Marie Ivars. Övriga medlemmar utses inom Institutionen för nordiska språk och nordisk litteratur vid Helsingfors universitet.

Carl-Johan von Troils minnesfond: representanter för familjen von Troil samt kanslichef Magnus Pettersson.

Fonden Fredrik Pacius minne: professor Ann-Mari Häggman, ordf., musikredaktör Lena von Bonsdorff, fil.mag. Yvonne Thesleff och kanslichef Magnus Pettersson, sekr.

Redaktionskommittén för Finlands svenska folkdiktning: professor Ann-Mari Häggman, ordf., fil.lic. Anneli Asplund, fil.kand. Birgitta Eklund-Strang, sekr., och professor Lars Huldén.

Redaktionsrådet för Biografiskt lexikon för Finland: professor Henrik Meinander, ordf., professor Max Engman, fil.dr Fredrik Hertzberg, redaktör, professor Ann-Mari Häggman, fil.lic. Rainer Knapas, docent Henrik Knif, huvudredaktör, generaldirektör Jussi Nuorteva, kanslichef Magnus Pettersson och professor Anna-Maria Åström.

Uppföljningsgruppen för projektet *Finlandssvenskarna och deras institutioner*: professor Fred Karlsson, ordf., och forskningskoordinatör Christer Kuvaja för SLS, professor Karmela Liebkind, professor Siv Sandberg och professor Tom Sandlund för projektet.

Uppföljningsgruppen för projektet *Varför försvann malarian från Svenskfinland*: professor Fred Karlsson, ordf., och forskningskoordinatör Christer Kuvaja för SLS, professor Kristian Donner och fil.dr Lena Huldén, sekr., för projektet.

Uppföljningsgruppen för projektet *Svenskan i Finland – syntaktiska drag i ett jämförande perspektiv*: professor Fred Karlsson, ordf., och forskningskoordinatör Christer Kuvaja för SLS, fil.dr Camilla Wide och fil.mag. Nina Martola för projektet.

Styrgruppen för projektet *Spara det finlandssvenska talet*: professor Ann-Marie Ivars, ordf., arkivarie Linda Huldén, arkivchef Mikael Korhonen, fil.lic. Caroline Sandström, professor Marika Tandefelt, fil.dr Barbro Wiik, professor Jan-Ola Östman och fil.mag. Lisa Södergård, sekr..

Redaktionen för Edith Södergrans samlade skrifter 3: professor Bo Pettersson, ordf., fil.mag. Pia Forssell, fil.dr Boel Hackman, utgivare, fil.dr Holger Lillqvist och professor Merete Mazzarella.

Planeringsgruppen för utgivningen av Zacharias Topelius Skrifter: professor Håkan Andersson, ordf., professor Max Engman, professor Ann-Mari Häggman, professor Matti Klinge, fil.lic. Rainer

Knapas, kanslichef Magnus Pettersson och projektsekreteraren Peter Stadius t.o.m. 30.9.2007 och projektsekreteraren Kim Björklund från 1.11.2007.

Planeringsgruppen för Fredrika Runebergs 200-årsjubileum: professor Clas Zilliacus, ordf., fil.mag. Pia Forssell, fil.mag. Agneta Rahikainen och fil.mag. Hedvig Rask.

Bestyrelsen för Stensböle Minnen: verkst.dir. Henry Wiklund, ordf., godsägaren Henrik Degerman, ekon.mag. Joakim Flinck och vicehäradshövding Björn von Konow.

Förvaltningsrådet för Stor-Sarvlaks: kommerserådet Carl Erik Estlander, ordf., Kristina Lindfors och agrolog Bengt Sohlberg.

Förvaltningsnämnden för Ingrid, Margit och Henrik Höijers donationsfond: finansdirektör Dag Wallgren, ordf., dipl.ekon. Peter Storsjö och ekon.mag. Kaj Åkerberg.

Redaktörer för sällskapets underserier var: *Historiska och litteraturhistoriska studier* fil.mag. Pia Forssell och docent John Strömberg, *Studier i nordisk filologi* professor Ann-Marie Ivars.

REPRESENTATION OCH MEDLEMSKAP I ÖVRIGA NÄMNDER, STYRELSER, STIFTELSE M.M.

Längmanska kulturfondens prisnämnd 2006–2007: professor Marika Tandefelt.

Delegationen för den svenska litteraturens främjande 2004–2006: professor Håkan Andersson och professor Max Engman.

Vetenskapliga samfundens delegation, styrelsen 2005–2007: professor Fred Karlsson med professor Håkan Andersson som suppleant.

Vetenskapliga samfundens delegation, direktionen för publikationscentralen 2006–2008: kanslichef Magnus Pettersson.

Vetenskapliga samfundens delegation, arkivarbetsgruppen: förste arkivarie Petra Hakala

Vitterhetskommissionen: professor Merete Mazzarella.

Styrelsen för A.F. Lindstedts och Svenska Handelsinstitutets stiftelse för handelsutbildning 2005–2006: rektor Harriet Ahlnäs, verkst.dir. Jannica Fagerholm, prorektor Jan-Erik Krusberg och kontorschef Ninny Olin.

Styrelsen för Sigrid Jusélius stiftelse 2006–2010: professor Håkan Andersson med ped.dr h.c. Carl-Olaf Homén som suppleant och verkst.dir. Henry Wiklund med professor Fred Karlsson som suppleant.

Nämnden som fastställer styrelsearvoden för Sigrid Jusélius stiftelse 2005–2006: förvaltningsrådet Olof Olsson.

Styrelsen för Inez och Julius Polins fond/Samfundet Folkhälsan: SLS styrelseordförande, professor Håkan Andersson och skattmästare, ped.dr h.c. Carl-Olaf Homén, suppleanter SLS vice ordf., professor Fred Karlsson och styrelsemedlem, professor Max Engman.

Styrelsen för Dan. Joh. Wadéns fond: verkst.dir. Jannica Fagerholm och verkst.dir. Henry Wiklund.

Migrationsinstitutets delegation: professor Sune Jungar med professor Nils Erik Villstrand som suppleant.

Delegationen för Finlands institut i Paris: docent Nils Erik Forsgård.

Förvaltningsnämnden för kultur- och utbildningsinvesteringar i Svenska kulturfonden 2004–2006: verkst.dir. Henry Wiklund.

Bokförlaget Atlantis styrelse: professor Max Engman och verkst.dir. Henry Wiklund.

Representantskapet för Stiftelsen för Helsingfors universitetsmuseum: professor Fred Karlsson.

Styrelsen för Stiftelsen för Helsingfors universitetsmuseum: fil.lic. Rainer Knapas.

Delegationen för arkivverket 2004–2008: professor Anna-Maria Åström.

Arkivverkets delegation för privatarkivärenden: arkivchef Mikael Korhonen.

Nordiskt nätverk för editionsfilologer: fil.mag. Pia Forssell och fil.lic. Rainer Knapas.

Suomalaisen Kirjallisuuden Seura: redaktionen för Klassikkoeditiot: fil.lic. Rainer Knapas.

Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, kansanperinteen neuvottelukunta: förste arkivarie Carola Ekrem
Litterära museer i Norden: fil.mag. Agneta Rahikainen.

Uppföljningsgruppen för projektet Svenskt i Finland – en lång historia: arkivchef Mikael Korhonen.

Direktionen för Brages Pressarkiv: arkivchef Mikael Korhonen

Samarbetsgruppen för digitalisering av kulturarvet i Finland (eKAM): arkivchef Mikael Korhonen, förste arkivarie Petra Hakala

Lokalarkivsektionen inom Finlands svenska hembygdsförbund: arkivchef Mikael Korhonen

Nämnden för Svensk-Finlands textilarkiv: arkivarie Yrsa Lindqvist

PRIS OCH STIPENDIER

Pris och stipendier utdelade vid årshögtiden

Karl Emil Tollanders pris om 23 000 euro och den Tollanderska medaljen tillföll författaren Inga-Britt Wik för en drygt halvsekel lång författargärning som omfattar både samhällsengagemang, litterära samtal med kolleger och sinnlig naturlyrik. Bearbetandet av språket och dess inbyggda otillräcklighet när det gäller att fånga in verkligheten har hos författaren fått ett allt knappare och djupare uttryck. Det kärleksfulla samtalet med författarkollegan Solveig von Schoultz som resulterade i brevbioGRAFIN *Det som har varit, det som är* har burit frukt i Inga-Britt Wiks senaste – kanske främsta – diktsamling, *Ett ändligt antal gröna dagar*. I den formuleras tankar om skapandets villkor, om vår ändlighet och om vänskapen som en evig kraftkälla och klar-synt vägvisare.

Ett pris om 14 000 euro ur *Ingrid, Margit och Henrik Höjers donationsfond II* tillföll författaren Leif Salmén för boken *Palatset vid Bosporen*. I boken skapar författaren en personlig, men ändå allmängiltig, syn-tes av den europeiska civilisationens kultur- och idéhistoria. Utgångspunkten är en geografiskt och krono-logiskt utvidgad Medelhavssfär. Författaren bryter medvetet med den klassiska eurocentriska historiesynen genom att lyfta fram bl.a. arvet från Bysans och de arabiska och turkiska kulturkretsarna. Flera fenomen från den europeiska historiens skuggsida, såsom kolonialism, slaveri och antisemitism, behandlas på ett stimulerande och moraliskt inläggande sätt. Författaren ökar förståelsen för vår egen tillvaro genom sin nyfikna tolkning av avlagringarnas betydelse för vår civilisationshistoria.

Ett pris om 14 000 ur *Ragnar, Ester, Rolf och Margareta Bergboms fond* tillföll docenten Tom Sandqvist för en omfattande kulturhistorisk gärning, senast med boken *Dada öst. Rumänerna på Cabaret Voltaire*, hans adertonde bok sedan debuten 1980. I boken spårar Tom Sandqvist dadaismen inte enbart till Zürich utan främst till Rumänien och Bukarests boulevarder, kaféer och debatter före och efter första världskriget på ett detaljerat och engagerat sätt. Boken blir även en exposé över idéerna om hur språket kan dekonstrueras och ges kraftigt underminerande former som omkullkastar etablerade konst- och kulturuppfattningar. Därmed spårar Sandqvist även rötterna till hela 1900-talets modernistiska och senmodernistiska tankegångar i Europa.

Ett pris om 14 000 euro ur *Ragnar, Ester, Rolf och Margareta Bergboms fond* för insatser på det drama-tiska fältet tillföll författaren Bengt Ahlfors. Han har publicerat ett trettiotal pjäser, av vilka många översatts och framförts även utanför Europas gränser. Han har under flera decennier samarbetat intimt med de finlandssvenska scenerna, vilket hans framgångar med pjäsen ”1945” hösten 2005 på Lilla Teatern är ett gott exempel på. Tillsammans med Johan Bargum skrev han pjäsen ”Finns det tigrar i Kongo?” (1986), som framförts på över 20 språk runtom i världen. I Bengt Ahlfors mångsidiga gärning ingår också insatser som kritiker, teaterchef och regissör. Han behärskar skådespelets dramaturgiska struktur och i sina personskil-dringar ger han ofta uttryck för en varm och vass humor och han har en ovanlig förmåga att mångsidigt beskriva aktuella och angelägna ämnen. Bengt Ahlfors har skrivit och tonsatt över etthundra sånger, bland vilka den i fjol utgivna vissamlingen *Flygande soffan* kan nämnas, samt flera musikalerna och kabaréer. Många av hans visor kan i dag betecknas som odödliga och omistliga i den finlandssvenska sångskatten.

Ett pris om 14 000 euro ur *Bokhandlaren Bo Carleskogs fond* tillföll lyrikern Agneta Enckell för dikt-

samlingen *innanför/utanför*. ((1+) 3 x 13 + (1+) 13) (eller 4 olika sätt att närma sig ett landskap -). Agneta Enckells första diktsamling på flera år är en stor och givmild bok. I fyra sviter framdiktar hon sinsemellan mycket olika skriftlandskap för läsaren att gå på upptäcktsfärd i. Registret är stort; här finns både en nästan barnslig ord- och ljudglädje, och en avgrund av sorg över förintelsen, efter vilken inget språk vill räcka till. Drömmen, andningen, rytmen och en viss motsträvighet är centrala element hos Agneta Enckell. *innanför/utanför* markerar ännu en höjdpunkt i detta synnerligen ambitiösa författarskap.

Ett pris om 13 000 euro ur *Irma Carrells testamentsfond* tillföll författaren Eva-Stina Byggmästar för diktsamlingen *Knoppar blommor blad och grenar*. Eva-Stina Byggmästar öppnar i sin bok grinden till sin trädgård, en plats där det är gott att vara. Påtagliga och konkreta är hennes bilder av ört och blom, samtidigt som platsen är en symbolisk fridens oas. Språket är lekfullt och nyskapande och tar vara på ordens musikaliska valörer. Diktens skenbara enkelhet visar på både upptäckarglädje och språklig självkänsla. Samtidigt finns det i författarens dikt ett stråk av allvar: liksom i det verkliga livet skall också blommorna i hennes trädgård vissna och dö.

Ett pris om 6 000 euro ur *Paul Werner Lybecks testamentsfond* tillföll författaren Tomas Mikael Bäck för diktsamlingen *Den sextonde månaden*. Tomas Mikael Bäck framhårdar att med största uppmärksamhet och med det mest lakoniska av uttryck utforska språket. Den finstiltade humorn och de oväntade bilderna avväpnar. Öar av stillhet frammanas. Den klarögdade poeten slår följe med läsaren: titta! ”Att se är att försvinna”.

Ett pris om 6 000 euro ur *Paul Werner Lybecks testamentsfond* tillföll författaren Oscar Rossi för diktsamlingen *Brev till polisen*. På ett underfundigt sätt formulerar poeten viktiga frågor om makt och maktlöshet, myndigheter och främlingskap. Det händer mycket i Rossis lyrik. Läsaren får se upp – och ned, till höger och till vänster. En mångfald av diktfragment och andra ordting, plus en del siffror, sprider sig bångstyrigt över de drygt 140 sidornas alla hörn. Rossis dikter både roar och oroar läsaren.

Ett pris om 5 000 euro ur *Ingrid, Margit och Henrik Höjers donationsfond I* tillföll politices magister Peter Ehrström för boken *Brändö – en stadsdel med själ*. Författaren beskriver primärt hur stadsdelen Brändö i Vasa utvecklas från ett hamnfäste över en industri- och arbetarstadsdel till Österbottens främsta utbildningscentrum. Boken blir därmed även en fascinerande mikrohistorisk beskrivning av Finlands förändring under de senaste århundradena. På ett sakkunnigt sätt skildras närings- och organisationslivets framväxt, samt även den genuina tvåspråkigheten som fortfarande präglar stadsdelen. För läsaren blir intrycket onekligen att Brändö har en själ.

Ett pris om 5 000 euro ur *Ingrid, Margit och Henrik Höjers donationsfond I* tillföll författaren Katarina Gäddnäs och fotografen Gabriella Nordlund för boken *Ytterst. Kökar mitt i havet*. Boken är en harmonisk helhet, i vilken texter och bilder kompletterar, kommenterar och fördjupar varandra. Presentationen av det åländska ösamhället är vacker och poetisk utan att vara insmickrande, verklighetsnära utan att vara banal, personlig och varm med bibehållen saklighet och sälta. Skildringen är ett angeläget nutidsdokument och ger ett inifrånperspektiv över hur vardagslivet kan gestalta sig i en av våra mest särpräglade skärgårdskommuner.

Ett pris om 5 000 euro ur *Ingrid, Margit och Henrik Höjers donationsfond I* tillföll filosofie doktor Kristina Malmio för doktorsavhandlingen *Ett skrattretande (för)fall. Teatraliskt metaspråk, förströelselitteratur och den bildade klassen i Finland på 1910- och 1920-talen*. Avhandlingen granskar på ett intelligent sätt det teatraliska metaspråket, det självreflexiva sättet att skriva inom finsk och finlandssvensk förströelselitteratur under de första decennierna av 1900-talet. Med det tvärvetenskapliga arbetsfältet, det speciella materialvalet och det diskursiva närmelsesättet visar författaren elegant och initiativrikt på nya vägar inom forskningen, där den anteciperade läsekretsen spelar en stor roll.

Ett pris om 5 000 euro ur *Harald och Jenny Neovius fond* tillföll författaren Johanna Holmström för novellsamlingen *Tvåsambet*. Med inträngande närbilder öppnar Johanna Holmström läsarens ögon för en värld av relationer där smärtsamma upplevelser och traumatiska minnen sipprar genom författarens till synes oberört neutrala stil som hyllar principen att man skall visa, inte berätta. Johanna Holmström viker inte för det obehagliga, men understryker inte tragiken utan låter läsaren själv dra slutsatserna.

Ett pris om 5 000 euro ur *Harald och Jenny Neovius fond* tillföll författaren Fredrik Lång för romanen

Mitt liv som Pythagoras. Den nya boken i Fredrik Långs rika författarskap är en hisnande odysseé i matematikens och i de gamla grekernas farvatten. Författaren navigerar suveränt i rum, i tid och i tanke. Han är intellektuellt alert och litterärt egensinnig – vem annan serverar oss en roman med en notapparat, som i sig är en läsupplevelse? Även för icke-matematiker stiger Pythagoras fram, livslevande och befriad från kritdamm och pedagoger.

Ett pris om 5 000 euro ur *Hedvig Lovisa Falckens testamentsfond* tillföll filosofie doktor Roger Holmström för boken *Att ge röst. Omvärld och identitet i några nyländska folkklivsberättelser*. Roger Holmström lyfter fram sex sällan uppmärksammade författargärningar. I studien demonstreras hur folkklivsberättelsen kan fungera som en infallsvinkel till centrala frågor om identitet, region och samhällliga processer. Elegant och smidigt vävs biografiska uppgifter samman med analyser av författarnas verk. Boken är ett länge saknat bidrag till forskningen om beröringspunkterna mellan litteratur och folkliv.

Femtioårsfondens pris om 5 000 euro tillföll filosofie magister Sture Lindholm för boken *”Röd galenskap – vit terror”. Det förträngda kriget 1918 i Västnyland*. Inbördeskriget 1918 beskrivs av författaren på ett modigt sätt ur ett lokalt perspektiv. Författaren har gjort en imponerande ansträngning för att samla ett rikhaltigt källmaterial, vilket ger inbördeskriget i västra Nyland en ny belysning. Hans berättande framställning är, det tragiska temat till trots, mycket medryckande och inträngande. Boken är ett viktigt inlägg i en mera övergripande vetenskaplig diskussion om vilka mänskliga mekanismer som utlöser ett inbördeskrig.

Granberg-Sumeliuska priset om 5 000 euro tillföll författaren Henrika Ringbom för *Sonjas berättelse*, en fascinerande, mångtydig och ovanlig roman om en kraftmätning mellan två kvinnor. Har ett brott eller t.o.m. två inträffat? I ett slutet rum, under ett nattligt samtal, försöker romanens personer komma underfund med en sanning som visar sig alltmer undflyende. Vilket är vårt ansvar för våra medmänniskor, vilka är våra drivkrafter och begränsningar? Frågorna ställs och drabbar också läsaren i Henrika Ringboms lika poetiska som gåtfulla bok.

Plaketten *Allt vad vi äga samman* tillföll ambassadör Ulf Hjertonsson. Plaketten, som utdelats relativt sällan, ges till en person för värdefulla insatser för ”samarbete och samförstånd mellan Sverige och Finland”. Ambassadör Hjertonssons insats som Sveriges sändebud i Finland har varit framgångsrik och av stor bärvidd för det svenska Finland. Hans intresse för Svenska litteratursällskapet har varit påtagligt, varvid hans aktiva och förmedlande roll mellan sällskapet och Svenska Akademien förtjänar att speciellt framhållas.

Medaljen *Forskning och Vitterhet* tillföll professor Fabian Dahlström för hans framgångsrika forskning kring Jean Sibelius. Under åren 1994–2000 fungerade han som huvudredaktör för den kritiska utgåvan av Sibelius samlade verk, 2003 utgav han den grundläggande kommenterade verkförteckningen *Jean Sibelius. Thematisch-bibliografisches Verzeichnis seiner Werke* och i fjol utgav han *Jean Sibelius. Dagbok 1909–1944* i en fullständig, textkritisk och kommenterad utgåva. Professor Dahlströms forskning är högt värderad både i hemlandet och utomlands.

Runebergsmedaljen tillföll politices magister Levi Ulfvens för hans insatser det finlandssvenska kulturlivet till fromma. Han har varit medlem i Svenska litteratursällskapet finansråd i närmare trettio år, ordförande för Delegationen för Svenska kulturfonden i tjugo år och verkat på framträdande poster inom flera finlandssvenska stiftelser, föreningar och institutioner. Han har därtill varit en aktiv debattör inom den finlandssvenska offentligheten.

Ur *Hjördis och Arvid Standertskjöldes minnesfond* utdelades stipendier till arkitekt Georg Grotenfelt 5 000 euro, pol.mag. Karin Sigberg 4 000 euro och fil.mag. Catarina Welin 3 000 euro.

Ragnar, Ester, Rolf och Margareta Bergboms fond

Ur fonden utdelades stipendier till fil.mag. Eva Ahl 6 000 euro, fil.mag. Kim Björklund 4 000 euro, fil.mag. Åsa Bonn 5 000 euro, fil.mag. Sonja Hagelstam 10 000 euro, fil.mag. Camilla Hjelm 7 000 euro, fil.mag. Janne Holmén 3 000 euro, fil.mag. Anette Johansson 8 000 euro, fil.mag. Michael Jonas 12 000 euro, fil.mag. Maren Jonasson 4 000 euro, fil.mag. Jeanette Lindblom 12 000 euro, fil.mag. Kristina Linnovaara

9 000 euro, fil.mag. Nathanaëlle Minard 12 000 euro, Eva Nordenfelt 3 000 euro, fil.mag. Stefan Norrgård 10 000 euro, fil.mag. Kristina Ranki 10 000 euro, fil.mag. Mona Rautelin 10 000 euro, fil.mag. Aapo Roselius 8 000 euro, fil.mag. Sofie Strandén 8 000 euro, fil.mag. Anna Sundelin 10 000 euro, fil.mag. Jennica Thyllin 8 000 euro, fil.mag. Maria Vainio 12 000 euro, fil.mag. Timo Vilén 12 000 euro, pol.mag. Gia Virkkunen 5 000 euro och fil.mag. Mirja Österberg 12 000 euro.

Statsrådet Mauritz Hallbergs pris

Hallbergiska priset om 14 000 euro utdelades den 16 maj och tillföll pedagogie doktor Anna Slotte-Lüttge för hennes doktorsavhandling *Ja vet int va de beter på svenska. Interaktion mellan tvåspråkiga elever och deras lärare i en enspråkig klassrumsdiskurs* (Åbo Akademi 2005).

Ingrid, Margit och Henrik Höjers donationsfond II

Fondens avkastning 2006 uppgick till 430 000 euro. Styrelsen fattade 16.5.2006 beslut om följande dispositioner.

Beviljade stipendier och understöd: 211 200 euro

Svenska språket: fil.mag. Jonna Ahti 5 000 euro, Föreningen för nordisk filologi 1 000 euro, fil.mag. Marika Harjuniemi 6 000 euro, Institutionen för nordiska språk och nordisk litteratur vid Helsingfors universitet 2 000 euro, International Conference on Conversation Analysis (Helsingfors universitet) 2 000 euro, fil.mag. Eeva-Liisa Järvinen 11 800 euro, fil.mag. Annette Kronholm-Cederberg 14 800 euro, fil.mag. Kim Lindroos 10 000 euro, Organisationskommittén för "Svenskans beskrivning 29" (Vasa universitet) 3 000 euro och fil.mag. Helena Palmén 11 400 euro.

Historia: fil.mag. Katarina Andersson 14 800 euro, pol.mag. Nina Edgren-Henrichson 4 700 euro, fil.mag. Marijke Grotenfelt 4 200 euro, Historiska föreningen i Jyväskylä 5 000 euro, docent Tuija Laine 3 000 euro, fil.dr Joachim Mickwitz 4 000 euro, fil.mag. Asko Salokorpi 4 000 euro, fil.mag. Benedict Sandelin 7 500 euro, Svenska Österbottens Ungdomsförbund 2 000 euro och fil.lic. Henrika Tandefelt 5 000 euro.

Teologi och kyrkohistoria: docent Tarja-Liisa Luukkanen 10 000 euro, teol.mag. Juha Mikkonen 7 500 euro, teol.mag. Marcus Moberg 5 000 euro, fil.lic. Carina Nynäs 6 000 euro och teol.mag. Björn Nalle Öhman 3 600 euro.

Miljövård och teknologi: fil.mag. Rasmus Fältmarsch 7 200 euro, Natur och Miljö 10 000 euro, fil.mag. Linda Nordmyr 1 000 euro, fil.mag. Miriam Nystrand 7 200 euro, Region Åboland r.f. 4 000 euro, Vindkraftföreningen 7 500 euro, fil.mag., ekon.mag. Mats Westerbom 5 000 euro, WWF Finlands havsörnsgrupp 10 000 euro och fil.dr Peter Österholm 6 000 euro.

För prisutdelning 5.2.2006	14 000 euro
Reserverat för stipendieutdelning inom Historiska nämnden	25 000 euro
Reserverat för tryckning i sällskapets skriftserie	98 500 euro
Reserverat för Språkvetenskapliga nämnden, forskningsverksamhet m.m.	31 300 euro

Fonden Fredrik Pacius minne

Finlands Nationalopera beviljades ett understöd om 150 000 euro för uppförandet av operan *Kung Karls jakt*. Operan, tonsatt av Fredrik Pacius, skulle ha premiär den 19 januari 2007. Zacharias Topelius har skrivit librettot till denna Finlands första opera som uppfördes första gången år 1852. Föreställningen var ett resultat av fleråriga förhandlingar med operan. Utgivningsprojektet Zacharias Topelius Skrifter beviljades ett bidrag om 50 000 euro för inventering och etablering av Topelius musikalier.

Övriga pris, stipendier och bidrag

Ur *Bröderna Lars och Ernst Krogius forskningsfond* utdelades stipendier till ekon.dr Niklas Ahlgren 2 500 euro, professor Fjalar Finnäs 3 000 euro, ekon.mag. Sonja Grönblom 7 000 euro, ekon.mag. Sofie Kulp 3 000 euro, ekon.mag. Heidi Soininen 2 500 euro och ekon.mag. Joacim Tåg 2 000 euro.

Ur *Carl-Johan von Troils minnesfond* utdelades två resestipendier à 1 500 € till med.kand. Anna Erat och med.kand. Maria Rantakylä.

Ur *Albert de la Chapelles fond* beviljades 15 000 euro för utställningen ”Alla tiders Ekenäs” vid Ekenäs Museum.

Historisk Tidskrift för Finland erhöll ett bidrag om 13 800 euro och tidskriften *Budkanlen* ett bidrag om 1 800 euro.

De vetenskapliga nämndernas forskningsstipendier förtecknas i respektive nämnds berättelse, se nedan.

FÖRLAG, UTGIVNINGSPROJEKT OCH BOKMÄSSOR

Personal

Förlagets snabba expansion ledde 2006 till en del organisatoriska förändringar. Styrelsen utsåg förlagsredaktören Nina Edgren-Henrichson till redaktions- och platschef räknat från den 1 oktober, med uppgift att leda det dagliga arbetet inom den ordinarie förlagsverksamheten (förlaget). Kim Björklund blev den 1 november ny projektsekreterare för Zacharias Topelius Skrifter (ZTS) och samtidigt förman för ZTS-redaktionen. Redaktör Pia Forssell blev den 1 oktober ledande editionsredaktör inom projektet ZTS. Samtliga redaktionsassistenter med fast anställning eller treårskontrakt inom förlaget och ZTS (se nedan) blev redaktörer, räknat från den 1 oktober. Redaktionen för Biografiskt lexikon för Finland (BLF) utökades den 1 januari med redaktionsassistenten Nina Johansson (60 % arbetstid).

Fast anställda vid förlaget var pol.mag. Nina Edgren-Henrichson (förlagsredaktör, från 1.10 redaktionschef) och forskaren, fil.lic. Rainer Knapas. Redaktörerna fil.stud. Nora Ervalhti, fil.mag. Jonas Lillqvist och fil.mag. Hedvig Rask var anställda som redaktionsassistenter på treåriga kontrakt från 1.1.2006. För särskilda bokprojekt var fil.mag. Patricia Berg anställd som redaktionsassistent med månadslön 1.1–30.6, därefter som timanställd, och fil.stud. Eva Gädde var timanställd redaktionsassistent 1.5–31.12.

Det administrativa ansvaret för projektet ZTS handhades av projektsekreteraren fil.dr Peter Stadius under perioden 1.1–30.9.2006 (tjänstledig i september). Styrelsen utsåg den 19 oktober fil.mag. Kim Björklund till ny projektsekreterare. Han tillträdde tjänsten den 1 november och arbetade på deltid (60 %), för att hösten 2007 övergå till heltid. De övriga anställda inom redaktionen var ledande editionsredaktören Pia Forssell (fast anställd, tre månaders partiell forskningsledighet under hösten), redaktörerna pol.kand., fil.stud. Malin Bredbacka-Grahn (tre år från 1.1.2006), fil.mag. Carola Herberts (fast anställd) och fil.stud. Laura Mattsson (tre år från 1.1.2006) samt vikarierande redaktörerna fil.dr Arne Toftegaard Pedersen (ett år från 1.8.2006) och fil.mag. Jens Grandell (anställd som projektassistent 1.3.2006, sedan 1.12.2006 vikarierande redaktör för ett år framåt), redaktionsassistenten Johanna Törni (ett år från 15.8, stationerad i huvudsak i Vasa) och projektassistenten fil.mag. Kasper Kepsu (anställd för perioden 11.12.2006–30.4.2007). Mattsson och Bredbacka-Grahn blev moderskapslediga 28.8 respektive 30.11.2006.

Redaktionen för BLF består av fil.dr Henrik Knif (huvudredaktör, anställd 1.12.2002), fil.dr Fredrik Hertzberg (redaktör, anställd 1.3.2003) och fil.stud. Nina Johansson (bildansvarig, anställd på deltid 1.1.2006).

Grafikern, fil.stud. Antti Pokela arbetade under hela året som timanställd (ca 60 %) med uppgifter för såväl förlaget som ZTS och BLF. Producenten, fil.mag. Agneta Rahikainen arbetade också i nära anknytning till förlaget med bl.a. pr-verksamhet och bokmässor, medan kanslisekreteraren Lisbeth Kjellin ansvarade för distribution och kontakter med bokhandlare.

Gemensamma möten för hela förlagsenheten hölls månatligen, tio gånger under våren och hösten, varvid kanslichefen Magnus Pettersson informerade personalen om allmänna ärenden inom SLS och personalen rapporterade om aktuella frågor.

En språkvårdskurs anordnades för personalen i samarbete med Forskningscentralen för de inhemska språken. Kursen omfattade tre gånger om tre timmar var (22.3, 19.4 och 3.5) med Mikael Reuter, Minna Levälähti, Eivor Sommardahl och Monica Äikäs som föreläsare.

Förlaget

I bokutgivningen märktes två nationella jubileer: med anledning av 200-årsjubileet av J.V. Snellmans födelse gav sällskapet ut *J.V. Snellman i Europa. Resebilder 1840–1847* med Nora Ervalahti och Rainer Knapas som utgivare, medan 100-årsjubileet av rösträttsreformen uppmärksammades med en bearbetad utgåva av Thomas Westerboms doktorsavhandling, *Arkitektur och politik. Lantdagens bus och representationsreformen i Finland 1906*. Projektet ZTS gav ut *Ephemerer. Zacharias Topelius första tidning 1834–1835*, som hade Carola Herberts och Laura Mattsson som utgivare.

Publikationsutskottet (PU) sammanträdde under året till fem ordinarie möten och ett extra möte. PU:s sammansättning har redovisats ovan. PU:s beredande och verkställande utskott (PU-U), bestående av ordf. Max Engman, kanslichefen Magnus Pettersson, forskaren Rainer Knapas och förlagsredaktören/redaktionschefen Nina Edgren-Henrichson möttes sju gånger under året.

Utöver beslut om utgivning för 2006 fattade PU beslut om en förlagshandbok, som skulle innehålla bl.a. en allmän presentation av förlaget, anvisningar till granskare och författare och en beskrivning av utgivningsprocessen. Arbetet med handboken pågick under hösten. De nya modellerna för förlagsavtal godkändes vid PU:s möte 19.1. PU drog också upp riktlinjerna för firandet av 200-årsminnet av 1808–09 års krig i form av bokutgivning 2008 och 2009. Vidare beslöts att sällskapet skulle förlägga boken *Våra nationella kulturinstitutioner*, som 2007 skulle ges ut i samarbete med Finska litteratursällskapet Boken kom till inom projektet *Kulttuurin laajakaista – Kulturens domäner*.

I sällskapets skriftserie utkom elva nya titlar och ett omtryck (se förteckningen nedan). Dessutom utkom två ordinarie nummer av sällskapets tidskrift *Källan* och ett specialnummer, *Källan 3/2005 Nationella hjältar, mytiska förebilder*. Liksom tidigare år utkom bokkatalogen *Publikationer* och sällskapets vägghalender, som inspirerad av 200-årsminnet av Fredrika Runebergs födelse har titeln *Litterära kvinnor*.

I oktober började de anställda vid förlaget måndag förmiddagar hålla veckomöten, där den kommande veckans arbete diskuterades och planerades.

Distributionen av sällskapets böcker gick dels via de vetenskapliga samfundens gemensamma bokhandel Vetenskapsbokhandeln, dels via distributionsföretaget Förlagssystem Finland. De mest sålda böckerna var *Jean Sibelius dagbok 1909–1944*, utg. Fabian Dahlström, Carl Johan Ljunggren, *Skildring af krigshändelserna i Öster- och Västerbotten 1808–1809* och Gabriel Bladh & Chirster Kuvaja (red.), *Dialog och särart. Människor, samhällen och idéer från Gustav Vasa till nutid*. – Förlagets samarbete med Bokförlaget Atlantis i Stockholm fortsatte. Tre av sällskapets böcker utkom under året hos Atlantis: Fabian Dahlström (utg.), *Jean Sibelius dagbok 1909–1944*, Gabriel Bladh & Christer Kuvaja (red.), *Dialog och särart* samt Nora Ervalahti & Rainer Knapas (utg.), *J.V. Snellman i Europa*.

Försäljningen av sällskapets böcker, inklusive försäljningen genom Atlantis, inbringade sammanlagt cirka 64 000 €.

Även samarbetet med Finska litteratursällskapet SKS:s förlag fortsatte, dels med gemensamma informella möten, dels med gemensamma bokprojekt. Sex möten hölls under året, och en bok gavs parallellt ut på bägge förlagen, nämligen Björn Forsén & Erkki Sironen (red.), *Det svunna Grekland/Kadonnut Kreikka*. Dessutom pågick under hösten samarbete kring tre böcker som skulle komma ut 2007.

Genom Bytescentralen för vetenskaplig litteratur upprätthöll sällskapet bytesförbindelse med 105 utländska nationalbibliotek och vetenskapliga bibliotek, universitetsinstitutioner och forskningsinstitut. Den litteratur som erhöles genom detta skriftutbyte placerades dels i sällskapets eget bibliotek, dels i Fin-

lands Nationalbibliotek och andra universitetsbibliotek i Finland. Bytescentralen upprätthålls av Vetenskapliga Samfundens Delegation.

Två utgivningsevenemang för press och andra inbjudna ordnades under året: den 19 april publicerades Karmela Liebkind & Tom Sandlund (red.), *Räcker det med svenskan* och den 12 september Carola Herberts & Laura Mattsson (utg.), *Ephemerer. Zacharias Topelius första tidning 1834–1835*. Förlagets nya lägenhet på Fredsgatan 13 invigdes den 16 maj officiellt med en mottagning för utomstående samarbetspartner.

Förlaget deltog i Bokens och rosens dag i Esplanadparken den 10 maj.

Tre av sällskapets författare och medarbetare belönades med pris i Sverige 2006: Rainer Knapas fick Svenska Akademiens Finlandspris för sina insatser för den svenska kulturen i Finland och Charlotta Wolff Svenska Akademiens Axel Hirsch-pris för boken *Vänskap och makt. Den svenska politiska eliten och upplysningstidens Frankrike*. För sin Sibeliusutgivning, bl.a. *Jean Sibelius dagbok 1909–1944*, fick Fabian Dahlström motta Kungliga Musikaliska Akademiens stipendium 2006 ur Hilding Rosenbergs fond.

Kommittén för Finlands bokkonst belönade likaså *Jean Sibelius dagbok 1909–1944*, med omslag och grafisk form av Antti Pokela, i tävlingen om årets vackraste böcker 2005.

Publikationer 2006

682:2 Marianne Junila & Charles Westin (red.), *Mellan majoriteter och minoriteter. Om migration, makt och mening*. Svenskt i Finland – finskt i Sverige II. I distribution hos Atlantis 2007.

682:3 Juhana Aunesluoma & Susanna Fellman (red.), *Från olika till jämlika. Finlands och Sveriges ekonomier under 1900-talet*. Svenskt i Finland – finskt i Sverige III. I distribution hos Atlantis 2007.

683 Björn Forsén & Erkki Sironen (red.), *Det svunna Grekland. Finska reseskildringar från tiden före massturismen*. Utgiven i samarbete med SKS.

684 Karmela Liebkind & Tom Sandlund (red.), *Räcker det med svenskan? Om finlandssvenskarnas anknäpning till sina institutioner*.

685 J.V. Snellman i Europa. *Resebilder 1840–1847*, utg. Nora Ervalahti och Rainer Knapas. Utgiven i delupplaga hos Atlantis.

686 Jan Häll, *Vägen till landet som icke är. En essä om Edith Södergran och Rudolf Steiner*. Delupplaga av Atlantis utgåva.

687 Thomas Westerborn, *Arkitektur och politik. Lantdagens bus och representationsreformen i Finland 1909*

689 *Ephemerer. Zacharias Topelius första tidning 1834–1835*, utg. Carola Herberts och Laura Mattsson.

690 Pia Förssell & John Strömberg (red.), *Historiska och litteraturhistoriska studier* 81.

691 Stefan Nygård & Johan Strang (red.), *Mellan idealism och analytisk filosofi. Den moderna filosofin i Finland och Sverige 1880–1950*. Utges i delupplaga hos Atlantis 2007.

692 Märta Lagus-Waller, *Elna Kiljander. Arkitekt och förmögare*

Omtryck

58 Carl Johan Ljunggren, *Skildring af krigshändelserna i Öster- och Västerbotten 1808–1809*, utg. Reinhold Hausen. Faksimil av 1903 års utgåva.

Övriga publikationer

Källan 3/2005, specialnummer *Nationella hjältar, mytiska förebilder*, 82 s., red. Yrsa Lindqvist & Carola Ekrem. I numret ingår 10 föredrag från seminariet ”Finlandsbilderna och hjältarna” 11.11.2004.

Källan 1/2006, 68 s., red. Nina Edgren-Henrichson, Magnus Pettersson & Mikael Korhonen. I numret ingår 11 bidrag.

Källan 2/2006, 64 s., red. Nina Edgren-Henrichson, Magnus Pettersson & Mikael Korhonen. I numret ingår 12 bidrag.

Publikationer 2006, katalog, redigering Nora Ervalahti, grafisk form Maria Appelberg.

SLS kalender 2007, *Litterära kvinnor*, bildval och texter Nora Ervalahti, grafisk form Antti Pokela.

Zacharias Topelius Skrifter

Projektets ledning

Editionsfilologiska riktlinjer för *Zacharias Topelius Skrifter* utvecklades under det andra verksamhetsåret 2006.

Projektets ledande organ, planeringsgruppen, bestod av Håkan Andersson, ordförande, Max Engman, Ann-Mari Häggman, Matti Klinge, Rainer Knapas, Magnus Pettersson och Pia Forssell (adjungerad medlem). Planeringsgruppen sammanträdde fyra gånger: 16.2, 6.4, 11.10 och 11.12. Dess mandat sträcker sig fram till slutet av år 2007.

Samarbetspartner och extern finansiering

Utgivningsprojektet gick under år 2006 in för att fortsatt etablera kontakter med utomstående samarbetspartner och externa finansiärer. Ett informationsmöte för dessa ägde rum 16.2. Närvarande var representanter för Finska Vetenskaps-Societeten, undervisningsministeriet, Nationalbiblioteket, Finska Kulturfonden, Riksarkivet, Nykarleby stad och Stiftelsen för Svenska Teatern. Arbetet har gett flera konkreta resultat.

Från Finska Vetenskaps-Societeten, projektets första samarbetspartner och externa finansiär, har ZTS fått ekonomiskt bidrag (för perioden 2006–2007). Detta har bl.a. möjliggjort arbete med den s.k. kronologidatabasen och anställning av en projektassistent för ändamålet. Societeten har även förbundit sig att mot årlig ansökan ge bidrag till projektet på lång sikt.

Paciusfonden inom SLS har likaså bidragit ekonomiskt till projektet (för perioden 2006–2007). För detta bidrag har en redaktionsassistent (Johanna Törni) arbetat med en databas över Topelius musikalier.

Undervisningsministeriet har i två repriser uppvaktats av en delegation inom projektet, och ministeriet beviljade i december projektet ett specialbidrag för perioden 2006–2007. I samband därmed meddelade ministeriet att det mot årlig ansökan bidrar ekonomiskt till projektet 2007–2011.

Under hösten ansökte projektet om bidrag från Finska Kulturfonden och Svenska Kulturfonden. Principer för samarbetet med Nationalbiblioteket lades fast under året. Till projektets förfogande har stått ett arbetsbord i ett forskarrum i biblioteket, och eget utrymme för redaktionens arbete och forskning har reserverats i bibliotekets specialläsesal. Under året fördes förhandlingar mellan ZTS och Nationalbiblioteket om principer, kostnader och leverans av digitalisering och skanning av handskrifter och böcker samt om annat utbyte av tjänster. En större beställning av digitaliserat och skannat material gjordes hos Nationalbibliotekets enhet för mikrofilmning och konservering i S:t Michel. Materialet bestod av Topelius lyrik, dramatik och *Hertiginnan af Finland* samt *Planeternas skyddslängor*.

Finlands svenska television/programmet *Närbild* hade den 16 december ett inslag om projektet. Inslaget sändes både analogt och digitalt. Artiklar och notiser om arbetet med utgivningen uppmärksammades även i dagspressen.

Verksamhet och resultat

Det redaktionella arbetet har inbegripit fortsatt inventering och kartläggning av Topelius skrifter, manuskript, brev, publicistik m.m. Principer för textetablering och kommentarer utarbetade av Pia Forssell och Rainer Knapas har lagts fast, som utgångspunkt för vidare preciseringar. Genre- och bandindelning av den kommande utgåvan samt riktlinjer för redaktionens praktiska arbete på lång sikt har likaså behandlats och till vissa delar lagts fast. Textetableringen med tillhörande varianter av Topelius lyrik, *Ljungblommor I–III*, har slutförts av redaktören Herberts. För *Hertiginnan af Finland* utförs motsvarande ederingsarbete under ledning av editionsredaktören Forssell.

Redaktörerna Herberts och Mattsson arbetade under året med Topelius handskrivna och tidigare opublicerade ungdomstidning och publicerade i september *Ephemerer, Zacharias Topelius första tidning 1834–1835*. Boken presenterades av Malin Bredbacka-Grahn och Rainer Knapas på bokmässan i Göteborg och av Carola Herberts och Rainer Knapas på bokmässan i Helsingfors. Boken har fått ett gott mottagande och väckt intresse hos såväl allmänheten som pressen.

IT-chefen Niklas Labarts och programutvecklaren Mikael Norrgårds tjänster och tekniska expertis har tagits i anspråk för projektet och redaktionens arbete. FileMaker-databaser för införande av uppgifter om manuskript, publicerade verk och sekundärlitteratur samt kronologi har utvecklats av Labart i samarbete med Grandell. Arbetet på en databas för införande av Topelius skrifter i faksimilerad form inleddes av Norrgård, som ett komplement till webbplatsens information. Denna skall i fortsättningen tjäna som bas för placering av den digitala utgåvan av *Zacharias Topelius Skrifter* och förenas med webbplatsen.

Projektets webbplats, www.topelius.fi, kunde öppnas i april. Grafikern Antti Pokela samarbetade med redaktionen i fråga om den visuella utformningen, och Malin Bredbacka-Grahn, Pia Forssell, Carola Herberts, Rainer Knapas, Laura Mattsson och Peter Stadius författade texterna till webbplatsen. En översättning av webbsidorna till finska gjordes av Marketta Klinge och har av redaktionen bearbetats för lansering i januari 2007.

Redaktionen har arrangerat och deltagit i en rad evenemang under året. Ett informationsseminarium för akademiska institutioner ägde rum den 12 januari och samlade ca 40 deltagare. Redaktionen deltog i det XVI Topeliusseminariet i Sibbo 14.1. Redaktionen och planeringsgruppens ordförande Håkan Andersson besökte Nykarleby och Kuddnäs 11–12.5. Under besöket stärktes kontakterna med Nykarleby stad som visat stort intresse för ZTS. I november deltog redaktionen i ett seminarium om elektronisk utgivning på Nationalbiblioteket i Helsingfors. Där presenterade forskaren Rainer Knapas projektet *Zacharias Topelius Skrifter*. Rainer Knapas medverkade hela året i redaktionens arbete och deltog i redaktionsmötena.

Editionsfilologiska kontakter

Kontakter med andra utgivningssällskap och pågående eller planerade utgåvor upprätthölls under året av sällskapets förlag. Tillsammans med Svenska Vitterhetssamfundet arrangerade SLS den 15 mars ett seminarium i Börshuset, Stockholm, med anledning av att den gemensamma utgåvan av Runebergs Samlade skrifter fullbordats. I seminariet medverkade Vitterhetssamfundets ordförande Sture Allén, Runebergutgåvans huvudredaktörer Lars Huldén och Barbro Ståhle Sjönell, redaktören Pia Forssell samt sällskapets ordförande Håkan Andersson.

Ledningsgruppen för Nordiskt Nätverk för Editionsfilologer sammanträdde 1–2.9 i Uppsala för att planera konferensen *Bokens materialitet: Bokhistoria och bibliografi* som äger rum i september 2007. Pia Forssell och Rainer Knapas deltog i mötet.

Med representanter för *Selma Lagerlöfs Samlade Verk* har redaktionen för *Zacharias Topelius Skrifter* utbytt information, bl.a. om de databaser som håller på att upprättas inom de två projekten.

I oktober och november gästades förlaget och ZTS av Ph. Dr. Christian Janss, ledande editionsfilolog vid Henrik Ibsens skrifter, Ph. dr. Lasse Horne Kjeldegård vid Det Danske Sprog- og Litteraturselskabs utgåva av Karen Blixens verk, och professor Johan Svedjedal, som leder planeringen av *Selma Lagerlöfs Samlade Verk*.

Biografiskt lexikon för Finland

Redaktionsrådet för Biografiskt lexikon för Finland har till uppgift att ge ut ett lexikon över personer ur alla samhällskategorier som haft betydelse i Finlands historia. Lexikonet ska bestå av fyra volymer och bygger på *Kansallisbiografia*, men uppmärksammar genom nyskrivna biografier särskilt den svenska kulturen i Finland.

Enligt ingånget avtal ska utgivningen av Biografiskt lexikon för Finland ske i samarbete med projektet *Kansallisbiografia* vid SKS (Finska litteratursällskapet). Avtalet innebär att redaktionen har tillgång till de biografier som tillkommit på det finska projektets initiativ samt att det finska projektet på motsvarande sätt får nyskrivna svenska biografier.

Redaktionsrådet, som består av Henrik Meinander, ordförande, Ann-Mari Häggman, vice ordförande, samt Max Engman, Rainer Knapas, Jussi Nuorteva, Magnus Pettersson och Anna-Maria Åström, sammanträdde till tre möten den 3 mars, 19 maj och 29 september.

Produktionen av nya artiklar har fortsatt, och hittills har sammanlagt 75 personer utanför redaktionen anlitats som författare. Sammanlagt 18 personer arbetade under året externt med olika översättningsuppdrag. Torsten Edgren har som extern medarbetare bearbetat biografiska och bibliografiska kortdata, medan Anders Björnsson, Anne-Marie Londen, Pontus Reimers och Peter A. Sjögren har utfört språkgranskning.

Antti Pokela har stått för den grafiska planeringen, och Niklas Labart har kontinuerligt anpassat projektets databas för nya uppgifter. Redaktionen för Biografiskt lexikon har upprätthållit regelbunden kontakt och bytt artiklar med redaktionen för *Kansallisbiografia*.

Finansieringen grundades inledningsvis på en trepartsöverenskommelse mellan Svenska litteratursällskapet, Svenska kulturfonden och undervisningsministeriet. Under 2006 fick projektet ekonomiskt bidrag från undervisningsministeriet, nämligen den resterande hälften av den del som ministeriet skulle betala enligt den ursprungliga överenskommelsen.

Bokmässor

Svenska litteratursällskapet bär det administrativa ansvaret för de finlandssvenska arrangemangen vid bokmässorna i Göteborg och Helsingfors. Mässorna planeras och genomförs av producenten fil.mag. Agneta Rahikainen. Agneta Rahikainen är medlem i Nätverket för litterära museer i Norden och deltog i en konferens i Växjö 28.9–1.10.

Bokmässan i Göteborg

Temat för bok- och biblioteksmässan i Göteborg den 21–24 september var yttrandefrihet och mänskliga rättigheter.

Utställare på Finlandsavdelningen var förlagen Schildts, Söderströms, Fontana Media, Olimex och Vingpennan. Andra som ställde ut där var FILI – Informationscentralen för Finlands litteratur, Åbo Akademis bibliotek och förlag, Finlands Mässa samt Svenska litteratursällskapet i Finland. Nya utställare 2006 var det åländska förlaget Ars Poetica samt Hanaholmen – kulturcentrum för Sverige och Finland och Kulturfonden för Sverige och Finland. Avdelningen förfogade över 140 m² inklusive programscenen *Finlandssvenska Arenan*.

Över 20 finlandssvenska författare var inbjudna till mässan av sina förlag, och dessutom medverkade förläggare, redaktörer och andra sakkunniga i programmen på arenan. Författarna medverkade också i mässans s.k. konferensprogram eller presenterade sina böcker på miniseminarier.

Arenan lockade fler åhörare än tidigare. Programinslagen, ca 50 stycken, publicerades i *Mässprogrammet*, med en annons och under rubriken *Monteraktiviteter*. De flesta intervjuerna på *Finlandssvenska Arenan* gjordes av Cita Reuter, Katarina Gäddnäs och Daniela Floman.

För varje år som går blir det svårare att få en plats i mässprogrammet. För höstens bokmässa godkändes tre 45 minuters program och fem 20 minuters miniseminarier. Robert Åsbacka och den svenska författaren Bengt Berg samtalade över temat ”Kärlek, konst och entreprenörskap i den manliga provinsen”; moderator var Birgitta Ulfsson. ”Symfonisk nationalism och expressiv elegans” var temat för ett samtal mellan Fabian Dahlström och Caterina Stenius om Jean Sibelius och Magnus Lindberg. Dahlström och Stenius intervjuades av Sveriges televisions musikchef Camilla Lundberg. Jörn Donner och Claes Andersson möttes i ett samtal med temat ”Hindra världen från att falla i sömn”. De samtalade med Sydsvenskans politiska chefredaktör Heidi Avellan. Miniseminarier presenterade nyutkomna böcker av Siv Bergman, Yvonne Hoffman, Rainer Knapas, Fabian Dahlström, Jan Häll och Merete Mazzarella.

Det finlandssvenska mässprojektet gav tillsammans med FILI ut ett gemensamt seminarieprogram. Seminarieprogrammet skickades i förväg ut till 800 medie- och litteraturkontakter. Seminarieprogrammen ledde inte sällan till att publiken också hittade vägen till Finlandsmontern, till böckerna där och till programmet på arenan.

SLS arrangerade tillsammans med FILI, Finlands ambassad och konsulatet i Göteborg en gemensam mottagning i Finlandsmontern. Allserviceföretaget Spokesman engagerades för de praktiska mässar-

rangemangen, såsom monterbygge m.m. Den finlandssvenska arenan fick i år en ny image genom illustratören Linda Bondestams banderoller, som väckte stor förtjusning.

Kvällsprogrammet hette ”En häftig Finlandskväll” och hade Birgitta Ulfsson som konferencier. Hon uppträdde också med sång, ackompanjerad av Lowe Pettersson. I programmet uppträdde också författarna Claes Andersson, Sanna Tahvanainen, Mikaela Sundström och Erik Wahlström.

Bokmässan i Helsingfors

Bokmässan i Helsingfors växer för varje år och hade den 26–29 oktober över 69 000 besökare, en ökning med hela 46 procentenheter från 2005. Den stora ökningen kan delvis förklaras med att mässan arrangerades samtidigt som Matmässan, också den en populär mäs­sa.

Avdelningen *Den finlandssvenska boken* med sitt gula torn har blivit en institution som lockar nya och gamla besökare. Sammanlagt 28 utställare från hela Svenskfinland och några från Sverige samsades om utrymmet på den gula avdelningen, som med sina 354 m² var den största enskilda avdelningen på mässan. Med fanns förlag, sällskap, organisationer och boklådor. Nya utställare för i år var de åländska förlagen Ars Poetica och PQR, och bokhandlarna Lisco och Mariehamns bokhandel. Marthaförbundet var med som ny utställare. Både utställare och mässbesökare var nöjda med mässan och med de program som erbjöds. Enligt en enkät bland besökarna får bokmässan högst poäng bland alla evenemang som arrangeras av Finlands Mässa.

Temat för årets mäs­sa var *Tillåter du?* och det lockade till många diskussioner om tolerans och yttrandefrihet. Mässan hade för första gången också ett temaland, Storbritannien. Drygt 600 programpunkter av olika slag hade mässbesökarna att välja mellan, och drygt 850 personer uppträdde på scen. Av dessa var över 90 finlandssvenska författare och kulturpersoner. På de nio programscenerna pågick intervjuer och samtal oavbrutet från morgon till kväll.

Den svenska programscenen, *Edith Södergran-scenen*, bjöd mässbesökarna på 59 författarintervjuer och presentationer. Scenen samlade i genomsnitt en publik om 80 personer per program, och mången gång räckte sittplatserna inte till. Sällskapets böcker presenterades i flera intervjuer, och Topelius *Ephemerer*, *J. V. Snellman i Europa*, *Sibelius dagbok*, *Vägen till landet som icke är* och *Arkitektur och politik* fick egna program. Programledare på Edith Södergran-scenen var främst Katarina Gäddnäs och Cita Reuter. Edith Södergran-scenen pryddes av samma glada banderoller av Linda Bondestam som i Göteborg.

Skolelevernas bokorientering *Kurs på boken* lockade fler deltagare än tidigare. Inträdesbiljetten för de 500 först anmälda sponsorerades av *Hufvudstadsbladet*. Skoleleverna besökte mässan torsdag och fredag förmiddag, då också programmet på *Edith Södergran-scenen* var anpassat för en yngre publik.

Övriga bokmässor

Litteratursällskapet deltog med egen monter i bokmässan i Åbo, som ägde rum, 29.9–1.10. Lisbeth Kjellin var ansvarig för sällskapets monter.

Sällskapet deltog för första gången också i bokmässan i London som gick av stapeln den 5–7 mars. Sällskapet ställde ut i FILI:s monter.

ARKIV OCH BIBLIOTEK

SLS arkiv och bibliotek bildar tillsammans en ledande arkiv- och kulturarvsinstitution inom sitt verksamhetsområde i Finland. Syftet är att ta tillvara, bevara och offentliggöra privata handlingar och litteratur inom kultur, språk, historia och litteratur. Arkiven och biblioteket är garanter för att viktiga och centrala delar av det dokumentära svenska kulturarvet förvaras tryggt och att det förmedlas effektivt till forskning och andra allmänna ändamål inom SLS, Finland och Norden.

Till arkiv- och biblioteksfunktionen hör Folkkultursarkivet med Österbottens traditionsarkiv i Vasa, Historiska och litteraturhistoriska arkivet, Språkarkivet och Svenska litteratursällskapets bibliotek. Till de gemensamma tjänsterna räknas webbsidan, fototjänsten och receptionen på Riddaregatan 5. Arkiven och

biblioteket har 19 anställda: Folkkultursarkivet 5, Österbottens traditionsarkiv 2, Historiska och litteraturhistoriska arkivet 4, Språkarkivet 1, biblioteket 2, och den gemensamma personalen uppgår till 5 personer. Tillsammans med tillfälligt anställda uppgick personalstyrkan 2006 till sammanlagt 29 personer.

Personalen har hållit regelbundna möten för planering och utveckling av verksamheten och arbetsrutinerna. Arkivchefen sammanträdde en gång i månaden med förste arkivarierna, och enheterna har hållit egna möten. Hela personalen har sammanträtt två gånger, med bl.a. besök i Arbetararkivet. Arkivutskottet (tillsatt 16.5.2001) sammanträdde en gång den 14 mars, varefter det upplöstes i enlighet med de nya stadgar för arkiven och biblioteket som antogs av styrelsen den 23 mars. Utskottet ersätts av förste arkivariemötet och rådgivande kommittéer för enheterna. Samtidigt antog styrelsen nya regler för användningen av arkivens och bibliotekets samlingar. SWOT-analysen sammanställdes till dokumentet Vision och strategi för arkiven och biblioteket, i vilket verksamhetens nuläge, framtid och mål på lång sikt preciseras. Den togs med i treårsplanen för 2007–09.

Långtidsförvaringen av digitalt inspelat material har säkerställts genom överföringen av bandarkivets cd-skivor till databand. Allt nytt inspelat material överförs direkt på servern i mp3-format för kunder och på databand för långtidsförvaring. Samarbetet inom eKAM (elektroniset kirjastot, arkistot ja museot) fortsatte med sikte på inskanning och presentation av material ur samlingarna på SLS:s hemsida. I enlighet med digitaliseringsplanen påbörjades skanningen av Albert Edelfelts brev till modern Alexandra Edelfelt. En digitaliserings- och skanningsstudio inrättades i fjärde våningen på Riddaregatan, dit arbetet med behandling och förvaring av allt ljudmaterial koncentrerats. Illustrationerna i C.F. Hornsteds *Anteckningar från en resa till Ostasien* från 1780-talet digitaliserades under året i sin helhet.

Utåtriktad verksamhet är viktig för att arkiven och biblioteket ska bli kända hos forskarsamhället och allmänheten och för att det ska skapas kontakter med presumtiva donatorer och samarbetspartner. Personalen har därför såsom tidigare år presenterat arkiven och biblioteket för besökande grupper, hållit föredrag (31 ggr), skrivit artiklar och recensioner (33 st.) med anknytning till verksamheten samt uppträtt i massmedier (32 ggr). Artiklar om frågelistor, insamling, inkommet arkivmaterial och digitalisering har bl.a. ingått i *Källan* nr 1/2006 och 2/2006. Nyförvärv och mottagna donationer har arkiven och biblioteket informerat om i press och facktidskrifter. Utställningar har visats i skyltfönstren mot Riddaregatan och Kyrkogatan samt i auditoriet.

För att informera kunder, forskare och donatorer om verksamheten trycktes nya broschyrer för FKA, HLA och biblioteket. För HLA sammanställdes dessutom en bildserie över processen från donation till arkiv med tanke på arkivpresentationer. Arbetet med den gemensamma publikationen för arkiven och biblioteket fortsatte med sikte på publicering 2008. Publikationen presenterar arkivens och bibliotekets verksamhet och lyfter fram ”pärlor” ur samlingarna.

Personalen deltog under året i flera större kongresser och seminarier: FKA i *Metamorfoser. 30:e nordiska etnolog- och folkloristkongressen* i Stockholm 14–17.6, med föredrag av Yrsa Lindqvist; den internationella kongressen *SIEF Ritual Year and Ritual Diversity* i Göteborg 7–11.6; HLA i *VII inhemska arkivdagarna* i Helsingfors 23–24.5 och i *XXI nordiska arkivdagarna* i Uppsala 23–25.8; bibliotekspersonalen i *Andra nordiska bokhistoriska seminariet* i Åbo och Helsingfors 7–8.9 med föredrag av Anna Perälä. I traditionsvetenskapliga nämndens *digitaliserings- och turismseminarium* i Vasa 24–25.8 deltog alla från FKA, och Mikael Korhonen och Yrsa Lindqvist höll föredrag. Verksamhet och aktuella projekt vid arkivet och biblioteket presenterades 16.3, 19.5 och 31.5 för forskarna vid SLS av Anne-May Berger, Carola Ekrem, Petra Hakala, Mikael Korhonen, Yrsa Lindqvist och Marika Rosenström. Tillsammans med historiska nämnden anordnade arkiven 2.11 ett seminarium *Arkiv och forskning i en digital tid – möjligheter, utmaningar och problem*. Personalen deltog också i andra seminarier och symposier på SLS. Språkarkivarien Linda Huldén gav en kurs i språkvård med föreläsningar, diskussioner och övningar.

Inom **Folkkultursarkivet** har arbetet utgått från treårsplanen 2004–2006, som innehåller fyra övergripande teman: ”Revitalisering och minneshistoria”, ”Tradition och kulturell identitet”, ”Livet, tiden och festen” och ”Turism”. Inom alla temagrupper har många projekt kunnat slutföras, medan andra projekt fortsätter inom ramen för nästa verksamhetsplan. Mångåriga projekt som har slutförts är ”Forneldarnas natt”, ”Svenska hus i Helsingfors” och ”Läkarminnen”. Det sistnämnda projektet genomfördes i sam-

arbete med SKS och resulterade i publikationen *Lääkäriyönmuistoja – Läkarminnen* med Monica Ståhls-Hindsberg som medredaktör. Projektet om självbild och turism som inleddes 2005 fortsatte planenligt. Analysen av materialet har inletts. Frågelistan 2006 gällde talkoarbete, och arbetet med den har slutförts.

Folkkultursarkivet samarbetade under året med Föreningen Brage. Med anledning av föreningens 100-årsjubileum Brage utsändes till alla svenska gymnasier i landet en frågelistas över temat "Traditioner". Materialet har analyserats och arkiveringen slutförts. I samarbetet med Föreningen Brage har ca 150 av Brages äldre fotografier av allmänt intresse skannats och införts och förtecknats i Folkkultursarkivet. I Brages 100-årshistorik *Arv – Förmedling – Förvandling* medverkade Anne Bergman och Yrsa Lindqvist både som författare och medredaktörer. Samarbetet med Finlands svenska folkmusikinstitut har resulterat i boken *Musik och människor. Folkmusik från Kristinestadsnejden*. Samarbete bedrevs även med Viborgs keskus ry – Viborgs centret rf kring utställningen "Viborg under Finlands självständighet 1917–1944". Österbottens traditionsarkiv arrangerade två fotoutställningar med anledning av Vasa stads 400-års jubileum.

Uppordningen av samlingarna och arkiveringen har fortgått planenligt. Både huvuddatabasen och specialdatabaserna har kompletterats. Framför allt har ordspråksdatabasen, det etnologiska registret och visregistren utökats med ett stort antal poster. Tesaurusen har kompletterats i samband med registreringsarbetet.

Österbottens traditionsarkiv vid Handelsplanaden 23 i Vasa förfogar över fyra arbetsrum och ett biblioteks- och forskarrum. Arbetet med att skanna in och identifiera bilder ur Erik Häggglunds och Rafael Olins fotosamlingar fortsatte under året. Planeringen av arkivmagasinet i fastighetens källarvåning inleddes mot slutet av året. Arkivarien förberedde sin förestående pensionering genom att ordna upp och registrera arkiv- och fotografisamlingar.

Personalen vid **Historiska och litteraturhistoriska arkivet** har liksom tidigare år förtecknat i första hand nytt material och tillägg till tidigare donationer. Även ett antal äldre arkiv har förtecknats. Kundbetjäningen ökade med ca en tredjedel jämfört med föregående år, medan tillväxten av material låg kvar på ungefär samma nivå som tidigare. I slutet av året utfördes en kontrollmätning av arkivmaterialet i magasinerna på Riddaregatan och i HUB. Det framkom då att det tidigare angivna hyllmetertalet varit för högt på grund av felmätning och det faktum att gallringen av restantier som förtecknats under den senaste treårsperioden inte beaktats i statistiken. Från år 2006 är hyllmetertalet korrekt angivet.

Under året gav HLA även föreningar rådgivning i arkivfrågor. Ackvisitionskommittén för HLA, som fungerar som kontaktnät mellan arkivet och potentiella donatorer, sammanträdde en gång. I ackvisitionsfrågor har HLA samarbetat med andra institutioner och vid behov överstyrt erbjudet material till andra arkiv i enlighet med HLA:s insamlingspolicy.

HLA presenterade tillsammans med biblioteket i mars sin verksamhet för Söderström & Co:s förlag. I maj medverkade HLA i projektet *Historiska rundurer*, anordnat av Helsingfors stads kulturcentral och Helsingfors stadsmuseum. I stadsvandringarna för svenskspråkiga femteklassare i Helsingfors ingick även ett besök på SLS. På hösten besöktes arkiven och biblioteket av finskspråkiga skolelever i klass sju inom ramen för det kulturpedagogiska projektet *Kulttuurin laajakaista – Kulturens domäner*, som genomförs i samarbete med Utbildningsstyrelsen. Samarbetet med Finlands svenska författareförening intensifierades under året, och HLA anordnade i november en arkivkväll på SLS för att informera föreningens medlemmar om arkivets verksamhet och insamlingsprojekt. Arbetet med att upprätta ett digitalt brevskrivarregister fortsatte, och under hösten inleddes inmatningen av uppgifter i registret.

Språkarkivets insamlingsprojekt *Nammen i våra städer* har genomförts i Jakobstad, Åbo och Borgå. Utöver kontinuerlig registrering och arkivvård fortsatte planeringen av digitaliseringen av kartorna i ortnamnssamlingarna. Digitaliseringen utförs 2007. Språkarkivarien deltog i projektet *Spara det finlandssvenska talet*, bl.a. med att färdigställa projektets webbplats som öppnades för allmänheten i september.

Bibliotekets brist på förvaringsutrymme lättade då en lagerlokal vid Stora Robertsgatan 12 togs i bruk. Förlaget Söderström & Co:s boksamling, som till största delen katalogiserades under året, placerades i det nya lagret tillsammans med bl.a. tidskriftsserier som mera sällan efterfrågas. Bibliotekarien och bibliotekssekreteraren besökte ÖTA:s bibliotek för att diskutera katalogiserings- och biblioteksarbetet därstädes samt bistod projektet Biografiskt lexikon i Finland med bildmaterial ur bibliotekets samlingar. Biblioteket

och dess samlingar har presenterats för olika grupper från bl.a. Söderström & Co:s förlag, Kungliga biblioteket i Stockholm, bibliotekarierna från Esbo och Borgå. Bibliotekskommittén sammanträffade en gång och diskuterade bl.a. bibliotekets uppgifter och utvecklingsmöjligheter. Biblioteket anskaffade bokskulpturen ”Hanne” av konstbokbindaren Terhi Hursti. I skulpturen, som placerats i en av auditoriets bokskåp, ingår J.L. Runebergs Hanna (Hanne på danska), tryckt i Köpenhamn 1852. Den **gemensamma personalen** har såsom tidigare år arbetat med webben (med köptjänst från Lillmedia), fototjänst, digitalisering och klipparkiv.

PERSONAL

Gemensam personal

Arkivchef: Mikael Korhonen, fil.dr
Arkivbiträde: Margareta Lindvall
Arkivsekreterare: Marie-Louise Sundström
Receptionist: Christina Fyhrquist
Fotograf: Janne Rentola
Tjänstgjord medietekniker: Harald Nyholm

Folkkultursarkivet

Förste arkivarie: Carola Ekrem, fil.dr
Arkivarie: Anne Bergman, fil.mag.
Arkivarie: Yrsa Lindqvist, fil.lic.
Äldre amanuens: Marika Rosenström, fil.mag.
Amanuens: Monica Ståhls-Hindsberg, fil.mag.
Tjänstgjord: Pia Lindholm, fil.stud., 1.6–31.12

Österbottens traditionsarkiv

Arkivarie: Carsten Bregenhøj, mag.art
Amanuens: Meta Sahlström, hum.kand.
Arkivbiträde: Monica West

Historiska och litteraturhistoriska arkivet

Förste arkivarie: Petra Hakala, fil.mag.
Arkivarie: Nelly Laitinen, fil.mag.
Amanuens: Anne-May Berger, fil.mag.
Arkivsekreterare: Marijke Grotenfelt, fil.mag. (tjänstledig 1.7–31.7 och 1.10–30.11, vik. Maria Miinalainen)
Arkivbiträde: Maria Miinalainen, fil.stud., 1.1–30.6, 1.8–31.8 och 1.12–31.12, Julia Dahlberg, fil.stud. 1.7–31.7, Kaisa Innilä, hum.kand. 1.9–30.11)
Arkivförtecknare: Julia Dahlberg, Tanja Dahlgren, Helena Holm, Kaisa Innilä, Marie Kantero, Anna von Knorring
Högskolepraktikant: Heidi Lindholm

Språkarkivet

T.f. förste arkivarie Linda Huldén, fil.mag., 5.1–31.12 (ordinarie Pamela Gustavsson, vårdledig)

Biblioteket

Bibliotekarie: Anna Perälä, pol.mag.
Bibliotekssekreterare: Martin Ginström, fil.mag.
Biblioteksbiträde: Kaisa Innilä, hum.kand., 1.1–30.6

FOLKKULTURSARKIVET OCH ÖSTERBOTTENS TRADITIONSARKIV

INSAMLING OCH BEARBETNING VID FOLKKULTURSARKIVET

Turismen på Åland

Ansvariga: Anne Bergman, Carola Ekrem, Pamela Gustavsson, Mikael Korhonen, Yrsa Lindqvist, Marika Rosenström, Janne Rentola, Meta Sahlström och Monica Ståhls-Hindsberg.

Undersökningen av den åländska självbilden och turismen har fortsatt. Speciell vikt har lagts vid hur historien framställs och utnyttjas i turistindustrin. Materialinsamlingen har avslutats, de inspelade intervjuerna har transkriberats, bildmaterialet har delvis förtecknats och analysen av materialet har inletts. Undersökningens olika delområden är följande: Den muntligt berättade historien (Bergman), Kyrkobyggnaderna som kulturarv och turistmål (Ekrem), Hantverk som traditionssymbol (Lindqvist), Åland som turistmål i historiskt perspektiv (Korhonen), Det maritima kulturarvet (Rosenström), Lotsplatser som turistmål (Sahlström) och Hembygdmuseerna och lokalhistorien (Ståhls-Hindsberg). Två planeringsseminarier hölls och preliminära versioner av artiklarna till rapporten utarbetades under året. Yrsa Lindqvist presenterade projektet vid 30 nordiska etnolog- och folkloristkongressen i Stockholm 14–17.6 samt vid traditionsvetenskapliga nämndens turismseminarium i Vasa 25.8. Carola Ekrem berättade om kyrkoturism i Brändö gymnasium 6.3.

Traditioner

Uppsatstävling för skolungdomar i samarbete med Föreningen Brage

Ansvariga: Anne Bergman och Carola Ekrem

I samarbete med Föreningen Brage anordnades med anledning av föreningens 100-årsjubileum en skrivtävling om ungdomars syn på traditioner. Materialet som samlades in i de 18 svenska gymnasierna i landet omfattar 505 uppsatser. Materialet har använts för artiklarna *Ungdomarna och traditionerna* i Källan 2/2006, *Traditioner är en fast punkt i livet* i Laboratorium för folk och kultur 4/2006 och *Hur skall du fira jul* i Kyrkpressens Matteusbilaga 7.12. Projektet har även presenterats i Radio Vega. Samlingen har arkiverats och projektet är avslutat.

Vett och etikett

Folkkultursarkivets pristävling nr 45

Ansvarig: Marika Rosenström

Materialet har arkiverats under samlingsnummer SLS 2100 (Lindholm).

Talko – arbete till nytta och nöje

Folkkultursarkivets pristävling nr 46

Ansvarig: Monica Ståhls-Hindsberg

Frågelistan gav 61 svar (73 fotografier). Materialet har behandlats i artikeln *Sånt kan talko ge, blott man är med – talkoarbete idag* i Källan 2/2006. Materialet har arkiverats och projektet är avslutat.

Läkarminnen

Pristävling om läkarminnen, -traditioner och arbete.

Ansvarig: Monica Ståhls-Hindsberg

Boken *Lääkäriyön muistoja – Läkarminnen*, red. Amos Pasternack, Tuula Ruokonen, Monica Ståhls-Hindsberg, utkom i november 2006, som ett resultat av pristävlingen "Läkarminnen" 2004. Projektet är avslutat.

Forneldarnas natt

Ansvarig: Anne Bergman

Materialet har analyserats och behandlats i artikeln *Forneldarnas natt – framtidstro och historia i samtiden* i Källan 1/2006. Samlingen har uppordnats. Projektet är avslutat (Bergman, Lindholm).

Svenska hus i Helsingfors

Ansvarig: Yrsa Lindqvist

Materialet, som samlades in bland invånarna i Svenska hus i Helsingfors och gällde identitet, boende och miljö, har transkriberats. Projektet är avslutat.

Skolfester

Ansvarig: Carola Ekrem

Penkis, gamlas dans och gulnäbbsintagning i Brändö gymnasium har dokumenterats genom intervjuer och fotografering (4 intervjuer, 50 fotografier).

Viborgare berättar

Ansvarig: Monica Ståhls-Hindsberg

Arbetet med analysen av materialet för en artikel fortgår.

Vardagsmotion

Ansvarig: Monica Ståhls-Hindsberg

Under året gjordes tre intervjuer med idrottsinstruktörer och transkriberingen av materialet inleddes. Insamlingen fortsätter.

Finlandssvenskarna i fest och vardag

Fotografering av en småbarnsfamiljs vardag, (26 foton, Ekrem).

Dokumentation av barn i vardag och fest (20 foton, Rosenström).

Påsk och Första maj i huvudstadsregionen har fotodokumenterats (13 bilder, Bergman).

Öppningen av museifarleden mellan Kyrkbacken och Sjalö i Nagu har dokumenterats (10 fotografier, Rosenström). En intervju om Föreningen Brages verksamhet i Vasa och i Helsingfors har gjorts. 23 äldre bilder har inskannats (Bergman). Utställning över självständighetstiden 1917–1944 på Viborgs slott har dokumenterats (15 foton, deltagande observation, Ståhls-Hindsberg). Några av litteratursällskapets egna tillställningar har dokumenterats (1 inspelning, 20 foton, Bergman, Ekrem).

Ordspråk

Ansvarig: Carola Ekrem

Arbetet med en utgåva av finlandssvenska ordspråk fortsatte under året. Materialet har valts ut och grupperats tematiskt. Arbetet med kommentaren har påbörjats.

Mat och gemenskap

Ansvarig: Yrsa Lindqvist

Bearbetningen av texterna och bildurvalet till boken *Mat, måltid och minne* har fortgått.

Stipendiater

Under året lämnade följande fältstipendiater in material till arkivet:

Cecilia Hellman, Åbo: Frånskilda kvinnor

Katri Hentula, Åbo: Herrgårdsforskning

Susanne Lindblom, Åbo: Hur återskapa ett kulturarv med estlandssvenskheten i fokus

Jenni Vähäkainu, Åbo: Integration och utstötning

INSAMLING OCH BEARBETNING VID ÖSTERBOTTENS TRADITIONSARKIV

Pressfotograf Rafael Olins fotosamling

Under året inleddes identifieringen av motiv i Olins fotosamling (1960–1971; Sahlström).

Erik Hägglunds fotosamling

Det totala antalet skannade negativ uppgår till 4 052 st. Av dem har ca 2 800 bilder kopierats för genomgång vid 12 identifieringstillfällen i Vörå (West, Bregenhöj).

Beställda bilder har skannats och kopierats (Sahlström).

Material inmatat i databasen har kontrollerats (Sahlström).

För filmatiseringen av Lars Sunds roman ”Colorado Avenue” har Hägglunds bilder använts som referens för byggnader, klädedräkt och föremål.

Österbottniska framtidsminnen

Under året arkiverades samlingen Österbottniska framtidsminnen, som arkivet mottog år 2005, av arkivbildaren (Heidi Hummelstedt, Kulturösterbotten).

KATALOGISERINGS-, ARKIVERINGS- OCH REGISTRERINGSPROJEKT

Analys och registrering av insamlat och donerat material

Under året ordnades 58 samlingar upp eller kompletterades. Förtecknandet av fotografier har fortgått. 47 timmar inspelat material har transkriberats (FKA och ÖTA).

Kataloger

Huvudkatalogen

Ansvarig: Monica Ståhls-Hindsberg

Arbetet med det etnologiska materialet för förenhetligande av sökorden med tesaurusen har fortgått.

Österbottens traditionsarkivs huvudkatalog

Ansvarig: Meta Sahlström

Arbetet med huvudkatalogen fortsatte under året. Vid årets slut uppgick antalet registrerade samlingar till 195 st.

Banddatabasen

Ansvarig: Anne Bergman

Databasen har kompletterats med nyinkomna inspelningar. Den har delvis reviderats i samband med omstruktureringen av banddatabasen och cd-databasen.

Österbottens traditionsarkivs bandkatalog

Ansvarig: Meta Sahlström

Registreringen av bandade intervjuer fortsatte under året.

Specialregister

Databas för registrering av det etnologiska materialet

Ansvariga: Yrsa Lindqvist och Monica Ståhls-Hindsberg

Registreringen av handskriftsmaterial i den etnologiska databasen har fortgått. Under året kompletterades tesaurusen fortlöpande med nya stickord i samband med registreringen av det etnologiska handskriftsmaterialet. Under året analyserades och infördes 30 samlingar i registret. I databasen ingår nu samlingarna SLS 1–489.

Folkroregistret och registret över ramsor

Ansvarig: Carola Ekrem

De manuella registren kompletterades under året med 280 notationer.

Databasen över ordspråk

Ansvarig: Carola Ekrem

I databasen som uppdaterades under året ingår 7 866 poster. Tesaurusen över ordspråken kompletteras kontinuerligt.

Register över innehållsförteckningar till visböcker, över visor i handskriftssamlingar och över bandinspelade visor.

Ansvarig: Anne Bergman

Registret över innehållet i visböcker har kompletterats med ca 1 500 titlar. Registret över de bandade visorna har genomgått och enskilda varianter har registrerats i en datafil. Det manuella registret över visorna i handskrifterna har kompletterats med nyinkommet material.

Bildregister

Ansvarig: Marika Rosenström

Ca 50 äldre inramade fotografier av arkivets äldre tjänstemän och insamlare har förtecknats. För bilddatabaserna har ca 560 fotografier skannats.

Österbottens traditionsarkivs bildregister

Ansvarig: Meta Sahlström

Arbetet med att registrera och skanna fotografier har fortsatt och 5 295 poster har införts i bilddatabasen.

Databas över arkivets frågelistsvarare

Ansvarig: Carola Ekrem.

Under året kompletterades databasen med årets frågelistsvar. I basen ingår nu 2 879 meddelare, och de aktiva svararnas antal är 524.

Handbiblioteket vid Österbottens traditionsarkiv

Ansvarig: Meta Sahlström

Under året katalogiserades 367 böcker och fördes in i biblioteks databasen.

Antalet registrerade böcker uppgår totalt till 1 802 st.

Databas för registrering av finlandssvensk traditionsvetenskaplig litteratur

Ansvarig: Carola Ekrem

Basen är en fortsättning på Bo Lönnqvists *Folklivsforskning, en bibliografi över Svenskfinland. Meddelanden från Folkkultursarkivet 5. Borgå 1976*. Basen som kontinuerligt uppdateras omfattar 5 955 poster och är utlagd på SLS:s hemsida.

Arkivvård

Konservering

Ansvarig: Yrsa Lindqvist

Handskriftsmaterialet har följts upp enligt gällande konditionsbedömning.

Mikrofilmning

Ansvarig: Anne Bergman

Under året mikrofilmades 39 samlingar. Åbo Akademi har tillställts en diazokopia av de mikrofilmade samlingarna. En ny mikrofilmsapparat med digitala funktioner har anskaffats, vilket har underlättat användningen av mikrofilmerna.

Klipparkivet

Ansvarig: Anne Bergman

Under året förtecknades ca 2 000 artiklar i klippböcker för åren 1956–1962. Artiklarna har analyserats och försetts med ca 14 000 stickord utgående från Folkkultursarkivets tesaurus. Även ca 1 200 nyare klipp ur dagstidningar har inordnats i arkivet. Klipparkivet har härmed omstrukturerats.

HISTORISKA OCH LITTERATURHISTORISKA ARKIVET

FÖRTECKNANDE OCH INVENTERING AV ARKIV

En stor del av de nya arkiv som kom in till HLA under året har inventerats, förpackats i arkivbeständiga kartonger och inventeringsförtecknats. Följande nya arkiv och restantier har försetts med en noggrannare förteckning: Patrick Bruuns material för boken Vardagsslit och sjuårskrig, Centralförbundets för svenska teateramatörer i Finland arkiv, Olof Cronstedts arkiv, Dunckerska släktarkivet (tillägg), Estlanderska släktarkivet (tillägg), släkterna Godenhjems och Godhes arkiv, Karl och Aina Grönlunds familjearkiv, Timo Hämäläinens intervjuer med främst inhemska och nordiska författare (ljudband), Stig Jaatinens arkiv, släkten Landgréns arkiv (tillägg), Anders Larssons arkiv, Bertil Lindqvists arkiv, handlingar rörande Otto A. Malms donationsfond, Olav Panelius arkiv, släkten Panelius arkiv, släkten Pauligs arkiv, Jarl Pousars arkiv, Susanne Ringells arkiv, Tove och Olof Riskas arkiv, Andrej Rudnevs brevsamling, släkten Sandells arkiv, släkten Söderhjems arkiv, släkten Thesleffs/Theslöfs arkiv, Pär Österbergs arkiv samt tillägg till samlingen Vetenskapliga småarkiv. Mindre tillägg (26 st.) till tidigare donationer har inordnats och arkivförteckningarna uppdaterats. Fotografier i äldre och nya samlingar har förtecknats och äldre arkivförteckningar kompletterats. Nyförvärv till HLA presenteras av Petra Hakala i *Källan* 2/2006, *Bland skådespelare, författare och feminist.*

Svenska litteratursällskapets tjänstearkiv

Under året kompletterades SLS:s arkivbildningsplan och dokumenthanteringssystem med nya grupper. Nya användare av dokumenthanteringssystemet och arkivens postbok har skolats av Petra Hakala.

KATALOGER OCH REGISTER

Huvudkatalogen för HLA uppdateras kontinuerligt. Uppgifterna i huvudkatalogen finns tillgängliga på SLS:s webbsida och i det nationella privatarkivregistret (YAREK) på Arkivverkets webbsida. Uppgifter om nya donatorer och donationer har införts i donatorsregistret. Under året slutfördes arbetet med den retroaktiva kompletteringen av registret med uppgifter om tidigare donatorer och donationer. Nya direktiv för arkivering och användning av ljudband på HLA och inmatning av uppgifter i brevskrivarregistret samt en förteckningsmodell för författararkiv har sammanställts. Underhållsregistret har uppdaterats med information om nyinkommet material, nyförtecknade arkiv och behov av arkivvårdande åtgärder. Uppgifter om nya ljudband och cd-skivor har införts i banddatabasen. Arbetet med att registrera och förteckna fotografier och annat bildmaterial i nyinkomna arkiv och äldre samlingar fortsatte under året. Under hösten inleddes även arbetet med inmatning av uppgifter i det nya digitala registret över brevskrivare i HLA:s samlingar.

ARKIVVÅRD

Förebyggande arkivvård och mikrofilmning

Brev av Alexis Stenvall (Kivi) och Jacob Meinander har konserverats, och äldre handlingar i andra arkiv rengjorts av konservator. Några äldre arkiv omförpackades och försågs med arkivdugliga omslag.

SPRÅKARKIVET

INSAMLING

Namnen i våra städer

Ansvarig: Linda Huldén

Språkarkivarien har genom intervjuer samlat in inofficiella namn på platser i Jakobstad och Åbo, och Christel Forsblom har som timanställd tecknat upp inofficiella namn i Borgå. Inom ramen för projektet publicerades också en frågelista om inofficiella namn i städer i *Källan* 2/2006.

ARKIVERING, KATALOGISERING, REGISTRERING

Ansvarig: Linda Huldén

Uppgifter om språksamlingarna har kontinuerligt förts in eller förenhetligats i Språkarkivets och Folkkultursarkivets gemensamma databaser. Ett antal ljudband har skrivits ut, och nya samlingar har registrerats och arkiverats.

ARKIVVÅRD

Ansvarig: Linda Huldén

Olika alternativ när det gäller digitaliseringen av kartorna i ortnamnssamlingarna utreddes under året, och arbetet med digitaliseringen skulle inledas i början av år 2007.

ÖVRIG VERKSAMHET

Spara det finlandssvenska talet

Ansvarig: Linda Huldén

Språkarkivarien är medlem i styrgruppen för projektet *Spara det finlandssvenska talet* och har deltagit i dess planerings- och uppföljningsmöten. Språkarkivarien medverkade också i den utbildningsdag för projektets inspelningsassistenter som hölls på SLS den 20 april 2006 och har därutöver deltagit i arbetet med projektets webbplats.

Uppdatering av bibliografin FINNA

Ansvarig: Linda Huldén

Bibliografin över forskningen i svenskan i Finland, FINNA, uppdaterades under året med publikationer utkomna år 2004 och senare.

Fältinsamlingsstipendium

Ansvarig: Linda Huldén

Språkarkivets stipendium söktes av en person som dessvärre inte hade möjlighet att genomföra insamlingen, varför stipendiet blev outnyttjat.

BIBLIOTEKET

ANSKAFFNINGAR OCH AVSKRIVNINGAR

Biblioteket förvärvade genom köp och byte eller tog emot som donationer från enskilda privatpersoner och organisationer sammanlagt 909 volymer. Av dessa var 353 böcker donationer från sammanlagt 53 enskilda personer och institutioner.

KATALOGISERING, INVENTERING, BESTÅNDSARBETE OCH BOKVÅRD

I bibliotekets huvudkatalog infördes 3 881 och i Runebergskatalogen 30 nya poster. Katalogiseringen av Söderström & C:os och Jörgensens samling fortsatte under året, liksom även granskningen och kompletteringen av uppgifterna och bilderna i databasen över Jarl Pousars samling. Topelius-samlingen gick igenom och posterna i databasen kompletterades innan samlingen överfördes till projektet Zacharias Topelius Skrifter på Fredsgatan. Reparation och inbindning av en del böcker har utförts, och skyddsodral har beställts.

GEMENSAMMA FUNKTIONER

LITTERATURSÄLLSKAPETS WEBBPLATS

Uppdatering och komplettering av SLS:s webbplats sker med köptjänst från Lillmedia. Enheterna har egna ansvarspersoner enligt följande: Marika Rosenström (FKA), Anne-May Berger (HLA), Martin Ginström (Biblioteket), Linda Huldén (Språkarkivet). För projektet *Spara talet* utarbetade Lillmedia tillsammans med Språkarkivet en egen webbplats med information om projektet och inspelningarna. Österbottens traditionsarkivs webbplats kompletterades och uppdaterades under året av Meta Sahlström.

KLIPPARKIVET

Ansvarig: Margareta Lindvall

Notiser och artiklar som berör litteratursällskapet har klippts ut ur finlandssvenska tidningar enligt Förteckning över svenska litteratursällskapets urklipparkiv. En del av sällskapets urklippverksamhet sker i form av köptjänster.

UTSTÄLLNINGAR OCH SKYLTINGAR

Folkkultursarkivet har stått för 8 skyltningar med teman som varierar efter högtid och årstid, i skyltfönstren mot Riddaregatan och Kyrkogatan och i Galleriets fönster mot Mariegatan (Yrsa Lindqvist). I trapphuset vid Riddaregatan arrangerades en fotoutställning med bilder av barn (Marika Rosenström, Pia Lindholm). Arkivet deltog i utställningen ”Viborg under Finlands självständighet 1917–1944”, vilken arrangerades på Viborgs slott. Folkkultursarkivet bidrog med kommenterade bildtexter, baserade på det material som samlades in bland viborgare bosatta i Finland 1995–96 (Monica Ståhls-Hindsberg)

Österbottens traditionsarkiv arrangerade med anledning av Vasa stads 400-års jubileum två fotoutställningar, den ena i Vasa stadsbibliotek och den andra i Brändö bibliotek. Motivet var förändringar i stadsbilden under 1800- och 1900-talen. Under året presenterades även ett kollage av stadsvyer i en finsk mellanstadie-skola i Vasa (Meta Sahlström).

Historiska och litteraturhistoriska arkivet och biblioteket lånade ut material ur sina samlingar för utställningen *J.V. Snellman – statsman och människa* på Riksarkivet samt för utställningarna *Mathilda & Fanny & Eveliina & Alexandra – kvinnliga konstnärer från 1800-talet* i Tikanojas konsthem i Vasa och *Magnus von Wright, uranuurtaja* i Kuopion kulttuurihistoriallinen museo. HLA lånade även ut material för en dokumentärfilm om arkitekten och författaren *Nils Erik Wickberg* samt skuggspelet *Fänrik Ståls sägner* för inspelningen av filmen *Colorado Avenue*. Biblioteket ordnade även egna utställningar i auditoriet över temana *J.V. Snellman 200 år*, reseböcker och resebeskrivningar, bokband, jul, också med material från FKA och HLA (Perälä, Ginström, Berger).

FOTOSERVICE

Fotografen har betjänat kunder både utanför huset och inom SLS, arkiven och biblioteket, kansliet, forskarna och förlaget, genom fotodokumentationer och leverans av bilder från arkiven. Han har också gjort webbilder och utfört grafisk formgivning, gett råd till och fortbildat personalen i frågor gällande både analog och digitala fotografier.

MASSMEDIER

Arkiv- och bibliotekspersonalen har framträtt 32 gånger i massmedierna (Bergman 9, Ekrem 5, Rosenström 1, Sahlström 14, Ståhls-Hindsberg 3). Personalen har även presenterat arkivets material för besökande grupper enligt följande: Berger 1 gång (fotografier i HLA), Bergman 6 ggr (folktrö, julmusik, sagor), Ekrem 4 ggr (spökhistorier, FKA:s historia), Hakala 6 ggr (HLA:s verksamhet och samlingar), Korhonen 2 ggr (kulturarv och digitalisering), Lindqvist 3 ggr (fältinsamling), Perälä 4 ggr (bokhistoria, SLS bibliotek), Rosenström 2 ggr (FKA:s bildsamlingar), Sahlström 6 ggr (lokalhistoria och stadstraditioner).

UNDERVISNING

Anne Bergman: föreläsningar inom blocket Folktrö och festsed (*Årets fester*), Folkloristik/ÅA (4 t.)
Carola Ekrem: föreläsningar inom blocket Folktrö och festsed (*Livets högtider*), Folkloristik/ÅA (4 t.)
Nelly Laitinen: kortkurs i arkivering, Folkakademin, Borgå 11.5
Yrsa Lindqvist: Europeiska kulturmiljöer. Etnologi/ÅA (5 t.); Finlandssvenskarna. Renvallinstitutet/HU (2 t.).

DONATIONER OCH DEPOSITIONER

Arkiven har av privatpersoner och organisationer mottagit donationer och depositioner enligt följande:

Folkkultursarkivet

Bergman, Dagny, Borgå; kyrkotextilier, komplettering till SLS 1468

Hedlund, Anne-Marie, Grankulla; fotografier

Huldén, Lars; Helsingfors; material om folkliga bonader insamlat i samarbete med Bojen Huldén och FKA

Lagerbohm, Mona, Helsingfors; diapositiv

Lindholm, Birgit, Lojo; recepthäften, visbok

Lönnqvist, Bo, Helsingfors; herrgårdskultur, festsed

Sandelin, Ingun, Helsingfors; glansbilder

Stockmann, Eva, Helsingfors; julkort, telegram

Ulfvies, Verna, Helsingfors; pappersdockor

Österbottens traditionsarkiv

Bregenböj, Annikki & Carsten; Vasa; kulturhistorisk litteratur
Hummelstedt, Carita; fotografier, Vasa svenska Flicklyceum
Lager, Ewald, Orvais 2005–2006; lokalhistorisk årspublikation
Lindholm, Magnus; historik Vasa arbetskraftsbyrå 1906–2006
Malax museiförening; lokalhistorisk almanacka 2007
Norrgård, Britt-Marie; lokalhistorisk litteratur
Omars, Håkan; arkiv efter Walter Mellberg, Vasa
Rökiö Biblioteksforening; lokalhistorisk almanacka 2007
Skog, Metha; Författarnas Andelslag, arkiv
Sundom bygdeförening; lokalhistorisk årspublikation 2007
Svenska Österbottens Ungdomsförbund; lokalhistorisk litteratur
Vasa Släkt- och Bygdeforskare; Medlemsblad 2006
Åkerfelt, Mia; Kronvik såg, bandade intervjuer
Åström, Stig; Åström, Släktbok I–VII

Historiska och litteraturhistoriska arkivet

Aminoff, släkten; brev från Erik Aminoff (1879–1960) och hans fru Valentine Aminoff (1893–1948) till Eriks mor Josefine Aminoff (1859–1949). Tillägg deponerat av Agneta Pennanen.
Bellmansällskapet i Finland (gr. 1974); stadgar, fotografier, protokoll från 1980-talet, noter, handlingar rörande sällskapets verksamhet, cirkulär, korrespondens, basmaterial för Bellmanbiografi mm. Tillägg donerat av arkivbildaren.
Bergman, släkten; brev till och från Roger Bergman (f.1926), varia. Tillägg deponerat av Roger Bergman.
Björklund, Kristina (f. 1941), fil.dr., författare; material i anknytning till skönlitterära manuskript, manuskript, brev, inspelningar av radio- och tv-program, tidningsurklipp mm. Tillägg donerat av arkivbildaren.
Den dansande björnen, Rundradions lyrikprogram; intervjuer med finländska författare inspelade på 79 kassetter och en cd-skiva. Redaktör Barbro Holmberg. Även basmaterial i pappersform för varje enskilt program 1994–2006. Deposition av Rundradion.
Ekonomföreningen Niord r.f. (gr.1924); protokoll, matriklar, korrespondens, ekonomiska handlingar, handlingar gällande verksamheten, medlemsblad, publikationer mm. Donation av arkivbildaren.
Enroth-Lindholm, Svea (1910–1969), konsulent, lärare; klippalbum med kåserier och artiklar av ”Ampra Sofi”, anteckningar, föredrag, brev, personliga handlingar, hushållsbroschyrer (1940–1960-tal), fotografier mm. Donation av Gunnevi Andersson och Lars Illman.
Estlander, släkten; handlingar rörande Carl Gustaf Estlander (1834–1910), handlingar rörande äldre medlemmar av släkten Estlander, tryckalster, genealogica mm. Tillägg donerat av arkivbildaren.
Finlands svenska författareförening (gr. 1919); material om Diktarhuset i Borgå. Tillägg av Lars Huldén. Föreningens korrespondens 1991–1992. Tillägg deponerat av arkivbildaren.
Fria klubben (gr. 1902); historik, matrikel, medlemsförteckningar, program. Donation av arkivbildaren.
Grönlund, Karl (1851–1907), redaktör och lärare och *Aina* (f. Eeles 1856–1940); brev, fotografier, personliga handlingar mm. Tillägg deponerat av Gunvor Rekola.
Halleen, Brita (1905–1983), banktjänsteman; brev till arkivbildaren, Bertie Halleen (1900–1942) och Dorrit Halleen (1932–2005). Dorrit Halleens personliga handlingar, fotografier mm. Tillägg av Dorrit Halleen via hennes syster Ghita Forsman.
Heinrichs, Axel Erik (1890–1945) och *Maria* (f. Paulig 1894–1985); personliga handlingar, dagböcker, korrespondens, manuskript, kalendrar mm. samt handlingar gällande sonen Martin Heinrichs (1922–1943). Deposition av Anne-Marie Simberg, Hanna Heinrichs, Hannes Heinrichs och Erik Heinrichs.
Heinrichs, släkten; genealogiskt material gällande medlemmar av släkterna Heinrichs, Brunström och Rönholm. Fotografier (glasnegativ). Donation av Anne-Marie Simberg, Hanna Heinrichs, Hannes Heinrichs och Erik Heinrichs.
Holmström, släkten; skolbetyg för Ragnar Holmström. Tillägg donerat av Berit Rosenberg.

Huldén, Ingeborg "Bojen" (1926–2004), redaktör; redaktionskorrespondens om Hufvudstadsbladets "Söndagsläsning" 1970–1982. Donation av Lars Huldén.

Hämäläinen, Timo (f. 1945), journalist; författarintervjuer från åren 2000–2005. Tillägg donerat av arkivbildaren.

Josua Mjöbergs stiftelse (gr. 1941); verksamhetsberättelser, bokföring, stadgar, stipendieansökningar m.m. Donation av arkivbildaren.

Kajanus, Ella (1874–1952); släktkarta över släkten Sahlberg. Tillägg donerat av Mårten Ringbom.

K.H. Renlunds stiftelse (gr. 1915); protokoll och balansbok 2004–05. Tillägg donerat av arkivbildaren.

Nyberg, Karin (f. Boisman 1892–1977); anteckningar, personliga handlingar, fotografier, teckningar. Tillägg donerat av Henrik Nyberg.

Nyberg, släkten; Handlingar rörande Havsuddens 100-årsjubileum, fotografier, avskrift av Aina Topelius (1846–1916) dagbok samt Hedvig Nybergs (1918–2005) personliga handlingar. Tillägg donerat av Henrik Nyberg.

Palmgren, Pontus (1907–1993), professor i zoologi; fotografier samt arkivbildarens Pro gradu-avhandling från 1927. Tillägg donerat av Kristina Palmgren.

Panelius, släkten; Korrespondens mellan Hanna (1865–1948) och Emil Panelius (1859–1935) samt deras efterkommande Sigurd, Armas och Olav Panelius. Armas Panelius dagböcker från 1941–1952, trycksaker, varia. Donation av Emil och Hanna Panelius ättlingar.

Parland, Oscar (1912–1997), psykiater, författare; reproduktioner och negativ av bilder tagna av Ebbe Linde, brev 1989–1993 av Oscar Parland till Astrid och Ebbe Linde, mm. Tillägg donerat av Astrid Linde.

Paulig, släkten; Brev till Eduard Paulig (1889–1953), Bertel Pauligs (1892–1918) dagböcker 1914–1918, brev till Ellen Paulig (1888–1942) mm. Donation av Eduard och Ellen Pauligs ättlingar.

Ratula gård; brev och handlingar rörande främst Ella Rankka (f. Rotkirch 1918). Material om medlemmar av släkterna Procopé och Mennander samt övrigt genealogiskt material. Fotografier. Tillägg donerat av Ella Rankka.

Ruin, släkten; handlingar rörande Sigrid (f. Ruin 1890–1981) och Georg Theslöf (1880–1957), Tyra (f. Ruin 1898–1968) och Leo Liljefors (1906–1982), Elisabeth (f. Ruin 1902–1992) och Alexander Cronhjelm af Hakunge (1906–1986) samt medlemmar av släkterna Brummer, Ramsay m.fl. Brev, personliga och juridiska handlingar, fotografier m.m. Donation av Edvard Ruin.

Schildt, Monica (f. 1920), skådespelare, journalist, librist; manuskript, artiklar, anteckningar, personliga handlingar, fotografier, dagböcker, tidningsurklipp och brev. Donation av arkivbildaren.

von Schoultz, Solveig (1907–1996), författare; brev, ljudband, fotografier, tidningsurklipp, anteckningar, dagböcker, kalendrar, undervisningsmaterial, skolbetyg, förlagskontrakt, manuskript mm. Även teckningar, några av modern Hanna Frosterus Segerstråle. Tillägg donerat av Barbara von Schoultz och Ursula Stehouwer.

Släktföreningen von Essen; genealogica, fotografier, handlingar rörande föreningens verksamhet 2002–2005 mm. Tillägg donerat av arkivbildaren.

Släktföreningen Leander (1845–1907) och *Sofia* (1852–1938) *Riskas efterkommande*; fotografier, Leander Riskas koralbok från 1866, genealogica. Tillägg donerat av arkivbildaren.

Standertskjöld, släkten; ljudband (27 st.) som tillkommit vid utarbetandet av en biografi över släkten, med bl.a. intervjuer med medlemmar av släkten under åren 2001–2006. Donation av Bo Lönnqvist.

Ståhlberg, Karl Emil (1862–1919), fotograf, och *Sonja* (f. Gerasimova 1875–1943); fotografier, brev, manuskript och personliga handlingar. Tillägg donerade av Ingeborg Ekman, Gunnel Gahmberg och Sabira Ståhlberg.

Svenska genealogiska klubben den niosvansade chatten (gr. 1939); fyra festskrifter. Tillägg deponerat av arkivbildaren.

Svenska Handelshögskolans studentkår (från 1909); äldre föreningshandlingar. Tillägg donerat av Ekonomföreningen Niord.

Sylvin, släkten; brev och handlingar rörande bl.a. Erik Sylvin (1909–2005) samt hans föräldrar Oskar Sylvin (1860–1946) och Ada Sylvin (f. Parviainen 1870–1948). Genealogica. Donation av Heikki A. Reenpää.

Söderströms förlag (gr. 1891); manuskript ev Solveig Rönnholm. Tillägg deponerat av arkivbildaren.
Teaterföreningen Lällan r.f. (gr. 1974); tidningsurklipp och brev. Tillägg donerat av Else-Maj Björkvall. Ekonomiska handlingar, pjäsmanuskript, program, fotografier, affischer, noter och övriga handlingar. Tillägg donerat av Teatermuseet.

Thesleff/Theslöf, släkten; fotografier, handlingar rörande Georg Thesleff (1775–1844), Peter Carl Thesleff (1812–1831) och Arthur Thesleff (1871–1920). Tillägg donerat av Holger Thesleff.

Topelius, Georg Zacharias (1893–1985), med.dr.h.c., kansliråd; fotografialbum. Tillägg donerat av Michaela Reutersvärd.

Topelius, Toini (1854–1910), författare, redaktör; material om Björkudden, personliga handlingar. Tillägg donerat av Henrik Nyberg.

Ulfväs, Werna (f. Andersson, 1900–1992), sjuksköterska och *Anders* (1930–1995), läkare; fotografier. Tillägg donerat av Dorrit Hallen via hennes syster Ghita Forsman.

Vetenskapliga småarkiv: Elfvengren, Egid (1860–1929), hovrättsråd; dagbok från tiden i Kresty 1913–1914, brev. Donation av Mikael, Kira och Marina Reuter samt Monica Lauha. *Fältpostbrev* mm.; tillägg donerat av Anita Saxén (f. Bergroth). *Maaranniitty, Per* (f. 1939), författare; manuskript och kassetter med sagor och historier av arkivbildaren. Donation av arkivbildaren. *Nylander, Bruno* (1874–1936), stationsinspektör och skriftställare; brev, dikter och fotografier. Donation av Carl Stude. *Vädöjournalen*. 11 nummer av barntidningen från 1942–45, redigerad av Willem Ilmanen (f. 1928) m.fl. Donation av Henrik Vænerberg.

Wickberg, Nils-Erik (1909–2002), arkitekt, författare; tryckalster, korrespondens, ritningar m.m. Tillägg donerat av Tekniska högskolan.

von Willebrand, släkten; Korrespondens mellan Hans Fahlbeck och Gustaf Järnefelt åren 1919–1955. Tillägg donerat av Reinhold Fahlbeck.

Wrede, släkten; bok med politiska nidvisor från 1897. Tillägg donerat av Johan Wrede. Handlingar om äldre medlemmar av släkten Wrede (från 1600-talet). Tillägg donerat av arkivbildaren.

Språkarkivet

Huldén, Lars, Helsingfors; anteckningar om verbböjningen i norrländska dialekter

Lytz, Per, Närpes; dialektinspelning

Dunder, Märta, Pörtom; dialektinspelning

Johansson, Göran, Korpo; häfte med dialekthistorier

STATISTIK FÖR ARKIVEN OCH BIBLIOTEKET 2006

Folkkultursarkivet med Språkarkivet

	<i>Samlingar 31.12</i>	<i>Tillväxt 2006</i>	<i>Tillväxt 2005</i>
Antal	2119	12	40
Handskrifter	150 hm	0,70 hm	1,40 hm
Ritningar	1034	-	-
Inspelningar	4876 st	359*)	104
Smalfilmer	67 st	-	-
Videoband	68 st	-	-
Fotografier inkl. glasnegativ	266 400	1 363	2362

*) Projektet Spara talets inspelningar 332 st

Österbottens traditionsarkiv

	<i>Samlingar 31.12</i>	<i>Tillväxt 2006</i>	<i>2005</i>
Antal	195	7	3

Handskrifter	39 hm	1,5 hm	0,7 hm
Inspelningar	313	25	9
Videoband	42	-	-
cd-rom	1	1	-
Fotografier inkl. glasnegativ	75 015	2	192

Historiska och litteraturhistoriska arkivet

	<i>Samlingar 31.12</i>	<i>Tillväxt 2006</i>	<i>2005</i>
Handskrifter	891 hm	37 hm	45 hm
varav:			
- HUB:s magasin	465 hm		
- Riddaregatan	374 hm		
- Sarvlaks gård	52 hm		
- SLS:s tjänstearkiv	127 hm	2 hm	2 hm
Smalfilmer	275 st	-	-
Videoband	134 st	-	112 st
Fotografier	87150 st	7150 st	9000 st
Ljudband	790 st	226 st	8 st
cd-rom	382 st	-	3 st
Nyttillkomna arkiv		18 st	17 st
Tillskott till gamla samlingar		47 st	36 st
Expedierade lån:			
- HUB:s läsesal		244 st	194 st
- Riddaregatan		249 st	248 st
-Sarvlaksarkivet		19 st	24 st
Totalt		512 st	466 st

Biblioteket

	<i>Samlingar 31.12</i>	<i>Tillväxt 2006</i>	<i>Tillväxt 2005</i>
Totalt i Helsingfors:	760 hm	20 hm	13 hm

Kunder hos arkiven och biblioteket:

	<i>Kunder</i>	<i>Grupper</i>
Folkkultursarkivet	287	6
Österbottens traditionsarkiv	135	6
Historiska och litteraturhistoriska arkivet	418	8
Språkarkivet	57	2
Biblioteket	298 (384 lån)	7

FORSKNING

Genom satsningen på tidsbundna vetenskapliga projekt har forskningssektorn utvecklats till den största enskilda sektorn inom litteratursällskapet. Sällskapet är samtidigt en av de stora finansörerna av forskning på det humanistiska och samhällsvetenskapliga fältet i Finland.

Forskningssektorn organiserar beredningen av nya projekt. Sektorn organiserar uppföljningen av pågående projekt och planerar och anordnar seminarier och andra evenemang enskilt eller tillsammans med

de vetenskapliga nämnderna. Forskningssektorn, dess koordinator samt nämnd- och projektforskare riktar sig även utåt genom att hålla föredrag för den intresserade allmänheten. Sektorn skapar och håller kontakt med andra forskningsfinansiärer i Norden.

Projektforskarna och forskarna vid de fem vetenskapliga nämnderna lyder under forskningssektorn. Under året finansierade sällskapet fyra projekt, varav ett upphörde den 30 mars. Forskningskoordinatorm, docent Christer Kuvaja, fungerade som förman för forskarna.

Under år 2006 evaluerades och bereddes nya 1–3-åriga forskningsprojekt som forskningsmedel hade utlysts för hösten 2005. Sammanlagt 44 kortare projektbeskrivningar hade kommit in när tiden för dessa gick ut den 10 januari. Projekten bedömdes i två steg av utomstående och oberoende sakkunniga, som sällskapets styrelse hade valt på förslag av de vetenskapliga nämnderna. De sakkunniga skulle till den 15 mars göra en första gallring av projekten. De 18 projekt som stod kvar efter gallringen gav in fylligare projektplaner som bedömdes och rangordnades av samma sakkunniga före utgången av augusti. Av de tre projekt som de sakkunniga ställt främst beslöt styrelsen i oktober att finansiera det projekt inom respektive ämnesområde som hade rangordnats som etta. Följande projekt fick finansiering:

Tidig finlandssvensk litteratur: program och praktik, projektledare fil.dr Holger Lillqvist, Helsingfors universitet (litteraturvetenskap)

Finlandssvenskhet framställd genom musik, projektledare professor Pirkko Moisala, Åbo Akademi (musikvetenskap)

På väg mot kommunikativ kompetens: tillägnet av svenskans struktur hos finska inlärare, projektledare professor Marketta Sundman, Åbo universitet (nordisk filologi)

Biografi över Alexander Armfelt omfattande åren 1841–1876, projektledare fil.dr Robert Schweitzer, Lübeck, Tyskland (historia)

Svensk politik i Finland – beteende, opinion, framtid, projektledare, docent Kimmo Grönlund, Åbo Akademi (statskunskap)

Forskningskoordinatorm deltog under året i möten och överläggningar om ett nytt forskningsprogram, *Nordiska rum: Formering av stater, sambällen och regioner, kulturmöten samt idé- och identitetskapande i det nordliga Europa efter 1800*, som hade initierats av Riksbankens Jubileumsfond i Sverige. SLS:s styrelse beslöt i september att bidra till finansieringen av programmet, och i oktober utlystes medel för nya forskningsprojekt. Det är fråga om ett mångnationellt forskningsprogram som involverar alla länder kring Östersjön jämte Norge, Island och Storbritannien. Ansökningstiden gick ut den 31 januari 2007. En styrgrupp tillsattes, där sällskapet representeras av professor Henrik Meinander, professor Clas Zilliacus och forskningskoordinator Christer Kuvaja. Dessa representerar samtidigt de andra finländska finansiärerna, Svenska kulturfonden och Finska kulturfonden.

Den 23 november anordnade forskningssektorn ett seminarium med temat *Tvärvetenskaplig forskning kring språk och kultur*. Seminariet riktade sig till forskare inom humaniora och samhällsvetenskaper vid Åbo Akademi och Helsingfors universitet och var välbesökt. Huvudföredraget *Om nödvändigheten av tvärvetenskap: Erfarenheter från 1700-talsforskningen* hölls av professor Marie-Christine Skuncke från Uppsala universitet. Därutöver hölls fem kortare föredrag: *Runinskrifter och tvärvetenskap* av professor Henrik Williams från Uppsala universitet, *Tradisjonsvitenskap mellom språk och samfunn* av professor Anne Eriksen från Oslo universitet, *Humanioras kvalitet och betydelse – några reflektioner* av professor Sverker Sörlin från Umeå universitet, *Tvärvetenskap, discipliner och forskningsfält* av professor Tom Sandlund från Helsingfors universitet, *Tvärvetenskap i retorik och praktik: Några erfarenheter från svensk forskningsfinansiering* av projektledaren, fil.dr, Torbjörn Eng, från Riksbankens jubileumsfond, Stockholm.

Den 16 mars anordnade forskningssektorn i samarbete med arkiven och biblioteket en forskardag för sällskapets forskare. På förmiddagen presenterade sig arkiven och biblioteket och redogjorde bl.a. för samlingarna och för anskaffningspolicy, digitalisering, projekt, tillgänglighet och användning. På eftermiddagen höll professor Sören Stenlund från Uppsala universitet ett föredrag med titeln *Om humanioras kritiska uppgift*. Senare sammankom forskarna internt, och fyra nyanställda forskare presenterade sin forskning. Forskardagen avslutades med en allmän diskussion om forskningssektorn och dess framtida utveckling.

På initiativ av forskningssektorn gästades sällskapet i maj av forskare och lärare vid Humanistiska fakulteten vid Åbo Akademi och historiska institutionen vid Helsingfors universitet. Besökarna fick först en allmän presentation av sällskapet, varefter forskningssektorn, arkiven och förlaget presenterade sig och sin forskning.

Forskningskoordinatören och forskarna Camilla Wide, Lisa Södergård och Mona Forsskåhl höll den 9 februari föredrag på Finlandsinstitutet i Stockholm. Det övergripande temat var *Finlandssvenskan förr och nu* och föredragen handlade om tvåspråkighet i Finland på 1700-talet, finlandssvenskan och dess dialekter, projektet *Spara det finlandssvenska talet* och Helsingforsslangen i början av 1900-talet. Dagen blev en succé, och ungefär 150 personer åhörde föredragen.

Följande nämnd- och projektforskare var anställda hos SLS 2006:

Nämndforskare

Historiska nämnden

fil.lic. Henrika Tandefelt 1.1–31.7

fil.mag. Jennica Thylin 1.8–31.12

Litteraturvetenskapliga nämnden

fil.mag. Jan Hellgren 1.1–31.12

Samhällsvetenskapliga nämnden

MA Maria Kreander 1.1–31.12

Språkvetenskapliga nämnden

fil.mag. Jannika Lassus 1.1–31.12

Traditionsvetenskapliga nämnden

fil.mag. Johanna Björkholm 1.1–31.12

docent Sven-Erik Klinkmann 1.1–31.8

Projektforskare

Spara det finlandssvenska talet

fil.mag. koordinator Lisa Södergård 1.1–31.12

Svenskan i Finland: Syntaktiska drag i ett jämförande perspektiv

fil.dr Siv Björklund 1.1–31.12

fil.lic. Mona Forsskåhl 1.1–31.12

fil.mag. Nina Martola 1.1–31.12

docent Camilla Wide 1.1–31.12

Varför försvann malarian från Svenskfinland

fil.dr Lena Huldén 1.1–31.12

VETENSKAPLIGA NÄMNDER

Historiska nämnden

Historiska nämnden har en verksamhet som i första hand bygger på individuella forskningsinsatser, på seminarier samt på stöd till forskning i form av stipendiemedel. Nämnden, vars sammansättning har redovisats ovan, sammanträdde under året till fyra möten.

Den 2 november 2006 arrangerade nämnden tillsammans med SLS arkiv ett seminarium med temat ”Arkiv och forskning i en digital tid”. Nämndens ordförande professor Henrik Meinander och arkivchef Mikael Korhonen öppnade seminariet. Föredrag hölls av överbibliotekarie Kai Ekholm (Nationalbiblioteket), projektledare Minna Kaukonen (Nationalbiblioteket), informatiker Helena Laaksonen (Finlands samhällsvetenskapliga dataarkiv/Tammerfors universitet), samordnare Christer Söderblom (Stadsarkivet i Stockholm) och arkivrådet Eljas Orrman (Riksarkivet).

Den 23 november anordnade forskningssektorn ett seminarium över temat tvärvetenskaplighet. Seminariet sammanfattades av tre SLS-anställda forskare, bland dem Jennica Thylin.

Nämnden har en forskare som också är dess sekreterare. Som ovan framgått innehades tjänsten 1.1–31.7 av Henrika Tandefelt som är doktorand i historia vid Helsingfors universitet. Temat för hennes avhandling *Gustaf III inför sina undersåtar* är kungliga symboler och ceremonier i den politiska kulturen på Gustaf III:s tid. Avhandlingsmanuskriptet lämnades in till förhandsgranskning den 4 december 2006. Tandefelt efterträddes av Jennica Thylin som är doktorand i nordisk historia vid Åbo Akademi. I sin avhandling undersöker hon tidig svensk språkplanering i Finland ur ett idéhistoriskt perspektiv. Under hösten presenterade Thylin sin forskning i SLS-skriften *Källan* (nr 2, 2006). Hon medverkade även i konferensen ”Svenskan i Finland 10”, där hon höll föredrag om den finländska svenskan på scenen.

Nämndens stipendier utlystes i oktober 2006; 13 ansökningar om sammanlagt 175 675 euro kom in. Nämndens stipendiemedel, totalt 25 000 euro, fördelades enligt följande: fil.mag. Camilla Hjelm 7 000 euro, fil.mag. Henrik Jansson 5 000 euro, fil.mag. Kasper Kepsu 5 000 euro, fil.lic. Atina Nihtinen 6 400 euro och fil.kand. Jan-Erik Till 1 600 euro.

Litteraturvetenskapliga nämnden

Nämnden, vars sammansättning har redovisats ovan, sammanträdde under året till tre möten. Nämndens forskartjänst innehades av fil.mag. Jan Hellgren (Åbo Akademi).

Under det gångna året följde nämnden med intresse bedömningen och valet av nya forskningsprojekt för SLS. Det nya litteraturvetenskapliga projektet ”Tidig finlandssvensk litteratur: program och praktik” inledde sin verksamhet i början av 2007. Litteraturvetenskapliga representanter i projektet är fil.dr Michel Ekman, fil.mag. Eva Kuhlefelt, fil.dr. Holger Lillqvist, fil.dr Kristina Malmio och fil.mag. Julia Tidigs.

Den 21–22 april anordnade nämnden på Tvärminne zoologiska station sitt sedvanliga seminarium för pro gradu-skribenter och doktorander. Temat för årets seminarium var ”Kontext”. Professor Päivi Lappalainen (Åbo universitet) höll ett inledande föredrag, varefter ett drygt tiotal avhandlingsprojekt behandlades och diskuterades.

Den 6 oktober arrangerade nämnden ett tvärvetenskapligt seminarium med temat ”Hemma, hemifrån, hem”. Inbjudna föreläsare var vårdetikern, professor Göran Lantz (Uppsala universitet), samtalsforskaren, professor Viveka Adelswärd (Linköpings universitet) samt fil.mag. Åsa Stenwall-Albjerg och fil.dr Michel Ekman. Under dagens lopp presenterade dessutom några pro gradu-skribenter och doktorander i litteraturvetenskap, etnologi och folkloristik sina forskningsprojekt. Hemseminariet var välbesökt och uppskattat och fullföljde syftet att samlas olika perspektiv på en tematik.

Nämnden fick år 2006 tretton ta emot stipendieansökningar om sammanlagt 77 378 euro och hade 26 000 euro att fördela. Tatjana Brandt fick 1 000 euro, Ulrika Gustafsson 5 200 euro, Eva Kuhlefelt 11 550 euro och Anna Möller-Sibeliuss 6 500 euro. Nämnden delade dessutom ut ett antal stipendier à 250 euro för deltagande i IASS (International Association for Scandinavian Studies)-konferensen i Åbo 7–12.8.

Mottagare av dem var Michel Ekman, Ulrika Gustafsson, Eva Johansson, Kristina Malmio, Arne Toftgaard Pederson, Julia Tidigs och Disa Widell.

Årets pro gradu-pris om 1000 euro gick till fil.mag. Daniela Silén (Helsingfors universitet), som belönades för avhandlingen ”Rolldiktaren och ironikern Anna-Maria Lenngren”. I avhandlingen granskar Daniela Silén med hjälp av retoriska, lyrikteoretiska och narratologiska referensramar åtta dikter från perioden 1777–1800, med fokus på ett problemområde som tidigare inte ägnats någon bredare undersökning.

Nämndens forskare fil.mag. Jan Hellgren arbetar på en doktorsavhandling om det arkitektoniska i Bo Carpelans författarskap. Han deltog 7–12.8 i IASS-konferensen i Åbo, besökte Sigtunastiftelsens klipparkiv och deltog såväl i aktiviteter föranledda av Carpelans Finlandiaprisbelönade roman *Berg* som i aktiviteter kring dennes 80-årsdag. Tillsammans med fil.mag. Jennica Thylin och fil.lic. Mona Forsskåhl fungerade Hellgren som sammanfattare av SLS tvärvetenskapliga seminarium ”Tvärvetenskaplig forskning kring språk och kultur” den 23 november.

Samhällsvetenskapliga nämnden

Nämnden, vars sammansättning har redovisats ovan, sammanträdde under året till fyra möten.

Pol.mag. Maria Kreander anställdes 1.4.2005 som forskare vid nämnden. Hon undersöker teoretiskt relationen mellan kollektiva identiteter, etnicitet, språk och kultur. Empiriskt behandlar avhandlingen organisationsutvecklingen och nya typer av organisationer samt valet av organisationer, prioritering av språk i politiskt beteende och åsikter om det svenska språket bland unga svenska och tvåspråkiga personer i Finland. Materialet består av en kartläggning av det svensk- och tvåspråkiga föreningsnätverkets utveckling 1919–2000, intervjuer med 22 representanter för nya typer av tvåspråkiga föreningar samt enkätmaterial insamlat år 2003. Enkäten var riktad till alla personer som var födda år 1981 och hade en eller två svensk-språkiga föräldrar i Finland. I avhandlingen betraktas både organisationsutvecklingen och individens organisationsbeteende som indikatorer på den finlandssvenska etnicitetens styrka.

Kreander har fortsatt sina doktorandstudier vid statsvetenskapliga fakulteten vid Helsingfors universitet. Hon har deltagit i och presenterat sin forskning i den finlandssvenska forskarskolan i statskunskap/allmän statslära, som är gemensam för flera högskolor. Hon har också deltagit i och presenterat sin forskning i doktorandseminariet i politisk forskning på institutionen för allmän statslära vid Helsingfors universitet. Vidare har Kreander presenterat sin forskning på en konferens i politisk teori, ”Normative Implications of the Conceptual Turn”, deltagit i doktorandkursen ”Interpretive Political Science” vid Roskilde universitet i Danmark och i de nordiska sociologidagarna i Åbo. Hon har också deltagit i ETMU-dagarna i Tammerfors (27–28.10), i konferensen ”5th International Conference on Collective Intentionality” arrangerad av filosofiska institutionen vid Helsingfors universitet (31.8–2.9) och i sociologidagarna i Tammerfors (24–25.3). Hon har författat två kapitel (varav det ena tillsammans med Tom Sandlund) i boken *Räcker det med svenskan? Om finlandssvenskarnas anknytning till sina organisationer* som gavs ut av SLS i början av år 2006. Kreander har även presenterat sina forskningsresultat i två radiointervjuer samt i två tidningsintervjuer (Hbl och Vasabladet).

Nämnden delade år 2006 ut 23 000 euro i stipendier. På grund av att många ansökningar föll utanför ramen för nämndens syfte beslöt nämnden att undantagsvis dela ut bara hälften av det totala stipendiebeloppet (11 500 euro) under våren och utlysa den andra hälften (11 500 euro) på hösten.

Under våren var det sammanlagda äskade beloppet 70 315 euro. Nämnden fördelade stipendierna på följande sätt: Laszlo Vincze 3 000 euro, Susanne Ådahl 4 800 euro, Thomas Heikell 3 700 euro. På hösten var det sammanlagt äskade beloppet 39 900 euro. Nämnden fördelade stipendierna på följande sätt: Johanna Söderholm 5 000 euro, Catharina Lojander-Visapää 3 000 euro och Riie Heikkilä 3 500 euro.

Nämnden inledde hösten 2001 ett s.k. profilprojekt; *Finlandssvenskarna och deras organisationer*, som avslutades år 2005. Forskare i Helsingfors, Åbo och Vasa var kopplade till projektet. Tre skilda delar av projektet leddes av Tom Sandlund (den historiska översikten), Siv Sandberg (organisationsstudien) och Karmela Liebkind (medborgarstudien). Till projektet hörde ytterligare en fjärde del, fallstudier av ett urval institutioner, som delvis finansierats av Kulturfonden. År 2003 utvidgades projektet till att beröra också

den finlandssvenska utbildningen på det tredje stadiet. Denna del av projektet, *Profilering av och rekrytering till tredje stadiets utbildning på svenska*, undersökte både svenska och tvåspråkiga utbildningsinstitutioner och deras studentrekrytering och leddes av pol.dr Catharina Lojander-Visapää. Projektets slutrapport, antologin *Räcker det med svenskan? Om finlandssvenskarnas anknäytning till sina organisationer*, publicerades av SLS i april 2006.

Nämndens ordförande var medlem i gruppen som beredde nya forskningsprojekt för SLS, och nämnden bidrog med den roll som tillskrevs den av styrelsen: att avgöra vilka ansökningar som föll inom ramen för nämndens discipliner och syften samt att föreslå sakkunniga för bedömningen av ansökningarna. Nämnden tog ställning till huruvida de 19 ansökningar om forskningsfinansiering som inkommit inom utsett tid 10/01/2006 föll inom ramen för nämndens discipliner och syften. Nämnden ansåg enhälligt att åtminstone nio projektansökningar föll inom nämndens verksamhetsområde och kunde sändas till de sakkunniga för bedömning. Nämnden beslöt föreslå styrelsen att ett team på 3–5 personer som representerade olika discipliner inom samhällsvetenskaperna skulle bedöma ansökningarna. Utifrån meriter, ojävighet och kännedom om sakfrågorna rekommenderade nämnden sakkunniga för ansökningarna inom samhällsvetenskaperna.

Sammanställningen över vetenskapliga skrifter om finlandssvenskarna kunde inte slutföras under 2006, på grund av att de analytiska översikter som skulle fogas till dokumentationsmaterialet inte hann genomföras utan går till 2007. Som grund för sammanställningen används den dokumentation över skrifter och artiklar rörande finlandssvenska samhällsfrågor som 2005 uppdaterades av Krister Sandlund och som finns tillgänglig i SPSS-format för perioden 1990–2000.

Nämndens verksamhet var under året till största delen förlagd till Svenska social- och kommunalhögskolans lokaliteter vid Norra Hesperiegatan 15 (Forskningsinstitutet/CEREN).

Språkvetenskapliga nämnden

Nämndens sammansättning har redovisats ovan. Språkvetenskapliga nämndens uppgift är att främja språkvetenskaplig forskning om svenskan i Finland. Detta sker genom planering av och stöd till forskningsprojekt, symposier och föreläsningar, utdelning av forskningsstipendier och andra bidrag och initiativ till publikationer. Nämnden har en forskartjänst, som år 2006 innehades av fil.mag. Jannika Lassus (HU).

Under året sammanträdde nämnden till tre möten. Den 13 januari sammanträdde nämnden i Åbo och fick åhöra presentationer av aktuella projekt vid Åbo Akademi och Åbo universitet.

Det treåriga profilprojektet *Svenskan i Finland. Syntaktiska drag i ett jämförande perspektiv* fortsatte under året och avslutades vid årsskiftet. Fil.dr Camilla Wide var koordinator för projektet; övriga forskare var fil.dr Siv Björklund, fil.lic. Mona Forsskåhl och fil.kand. Nina Martola. Projektets interna verksamhet redovisas under forskningsprojekt.

Pro gradu-priset delades och två pris á 500 euro tilldelades följande personer: Eija Pohjoispää vid Vasa universitet för pro gradu-avhandlingen *Fakta, fiktion och funktion. Två engelska barnböcker i en svensk översättarens händer* och Johanna Stenberg (f. Helenelund) vid Åbo Akademi för pro gradu-avhandlingen *”de går som int utan man man e ändå som bästa kompisar me nån” En analys av användningen av diskurspartikeln som i österbottniskt talspråk.*

Nämnden utdelade fyra forskarstipendier: Kim Lindroos vid Åbo universitet fick 4 200 euro för en avhandling med titeln *Känna till och ta i bruk. Om fasta ordkombinationer hos avancerade inlärare av svenska som främmande språk*, Helena Palmén vid Helsingfors universitet 3 000 euro för *Kodväxling i dialekt*, Eeva-Liisa Järvinen vid Åbo universitet 3 000 euro för *Species och artikelbruk i finskspråkiga grundskolelevers inlärarsvenska: en longitudinell undersökning i årskurserna 7–9*, Elina Pelkonen vid Helsingfors universitet 1 000 euro för *Texten som underlag för interaktionen i svenskundervisningen*. Resestipendier tilldelades Sofie Henricson vid Helsingfors universitet som fick 290 euro för insamling av samtalsmaterial och Therese Leinonen från Rijksuniversiteit Groningen som fick 530 euro för deltagande i Åttonde nordiska dialektologkonferensen i Århus.

Nämnden gjorde en första bedömning av de projektplaner som inkommit inför de nya satsningarna på forskningsprojekt vid Svenska litteratursällskapet. Nämnden bjöd in till seminarium om aktuell språkvetenskaplig forskning vid Svenska litteratursällskapet den 28 augusti, där presentationer gavs av språkveten-

skapliga nämndens forskare, historiska nämndens forskare, av två forskare från syntaxprojektet och av projektkoordinatorn för *Spara det finlandssvenska talet*.

Nämnden anordnade den 23 november tillsammans med övriga nämnder ett temaseminarium med titeln *Tvärvetenskaplig forskning kring språk och kultur*. Nämnden stod värd för professor Henrik Williams från Uppsala universitet som talade om *Runinskrifter och tvärvetenskap*.

Nämndens forskare Jannika Lassus har fortsatt arbetet med avhandlingen. Dessutom har hon synliggjort sin forskning genom nio presentationer, fyra utgivna artiklar och en artikel under utgivning. Hon har besökt Uppsala, Örebro, Göteborg och Gorizia (Italien) för konferenser och presentationer men också deltagit i kortare kurser vid Helsingfors universitet samt i vetenskapliga seminarier och konferenser i hemlandet.

Traditionsvetenskapliga nämnden

Nämndens sammansättning har redovisats ovan. Nämndens uppgift är att främja den traditionsvetenskapliga forskningen i Svenskfinland. Under verksamhetsåret sammanträdde nämnden till fyra möten.

Traditionsvetenskapliga nämnden arrangerade ett tvådagarsseminarium i Vasa den 23–24 augusti 2006 med Finlands svenska folkmusikinstitut som lokal värd. Under seminariets första dag samlades ett trettioåttal traditionsvetare, företrädesvis de traditionsvetenskapliga arkivens personal, på Finlands svenska folkmusikinstitut för att diskutera digitalisering. Fördragshållare var Martin Jacobson (Statens ljud- och bildarkiv) och Hans-Hinrich Thedens (Norsk folkemusiksamling). Övriga talare var Ann-Mari Häggman (Finlands svenska folkmusikinstitut), Lena Marander-Eklund (Åbo Akademi) och Mikael Korhonen (Svenska litteratursällskapet). I seminariet deltog även teknisk expertis på digitalisering, vilket ledde till fruktbara diskussioner om de finlandssvenska arkivaliernas hållbarhet och bevarande.

Seminariets andra dag hade ett nytt tema, ”Turismen och kulturen – kulturturism”. Denna seminariedag var upptagen i programmet för firandet av Vasas 400-årsjubileum, varför seminariet hölls i Kamarmusiksalen i stadshuset i Vasa och var öppet för allmänheten. Föredragshållare var Eva Wolf (Göteborgs universitet), Ulrika Lindberg (Åbo Akademi), Pia Lindholm (Åbo Akademi), Yrsa Lindqvist (Folkkultursarkivet), Carina Johansson (Högskolan på Gotland) och Patricia Aelbrecht-Gustavsson (Åbo Akademi). Vasa stads välkomsthälsning framfördes av stadsfullmäktiges ordförande Håkan Nordman, och för välkomsthälsning och sammanfattning av seminariet stod nämndens ordförande Anna-Maria Åström. Dagens program väckte intresse hos både allmänheten och de lokala massmedierna. Föredragen kommer under 2007 att utges i artikelform i ett specialnummer av tidskriften ”Laboratorium för folk och kultur”. I samband med tvådagarsseminariet arrangerades även ett kvällssamkväm för deltagarna.

I januari 2006 utkom ett specialnummer av ”Källan” (3/2005), innehållande artiklar baserade på föredragen från nämndens seminarium ”Finlandsbilden och hjältarna”, som ägde rum den 11 november 2004. Med specialnumret ”Nationella hjältar, mytiska förebilder”, redigerat av Carola Ekrem och Yrsa Lindqvist, avslutade nämnden firandet av 200-årsminnet av J. L. Runebergs födelse.

Traditionsvetenskapliga nämnden deltog i SLS:s tvärvetenskapliga seminarium ”Tvärvetenskaplighet i språk och kultur” som ägde rum den 23 november. Nämnden hade bjudit in professor Anne Eriksen, Universitetet i Oslo, som höll ett föredrag med titeln ”Tradisjonsvitenskap mellom språk og samfunn”. Föredraget kommenterades av fil.dr Susanne Österlund-Pötzsch, Åbo Akademi. Traditionsvetarna Blanka Henriksson och Christina Haldin deltog som inbjudna föredragshållare i ett seminarium gemensamt med litteraturvetenskapliga nämnden, ”Hemma, hemifrån, hem” den 6 oktober 2006.

Nämndens tidigare projekt ”Stadens ansikte” har resulterat i tre artiklar som kommer att ingå i boken ”Stadens hjärta – täta ytor och symboliska element i nutida nordiska städer”. Traditionsvetenskapliga nämnden beslöt under året att inrätta ett pro gradu-pris för de traditionsvetenskapliga ämnena. Priset delas ut första gången år 2007.

Under år 2006 deltog traditionsvetenskapliga nämnden aktivt i valet av nya forskningsprojekt för SLS 2007–09. Intresset var stort och resulterade i hela nio ansökningar inom det traditionsvetenskapliga området. De sakkunniga som föreslagits av nämnden förordade tre av de traditionsvetenskapliga projekten:

”Plikt och vardag i krig – brev och berättande som material”, ”I glädje och sorg – emotioner i ett levnads-historiskt berättande” och ”Finlandssvenskhet framställd genom musik” med en första preferens för det sistnämnda. Projektet ”Finlandssvenskhet framställd genom musik”, lett av Pirkko Moisala, valdes till traditionsvetenskapligt forskningsprojekt inom sällskapet för åren 2007–09.

Tolv ansökningar om stipendiemedel inkom till nämnden. Nämndens stipendiemedel fördelades år 2006 enligt följande: fil.mag. Ritwa Herjulfsson-Andersson 300 euro för studiebesök, fil.lic. Niklas Huldén 5 000 euro för doktorsavhandling, fil.lic. Anna-Liisa Kuczynski 2 300 euro för doktorsavhandling, fil.mag. Janina Lassila 2 300 euro för licentiatavhandling, fil.mag. Ann-Charlotte Palmgren 2 600 euro för licentiatavhandling och fil.mag. Mikael Sarelin 5 000 euro för doktorsavhandling. Med anledning av Fredrika Runeberg-jubileet tilldelades även fil.kand. Blanka Henriksson 2 500 euro för postdoktoral forskning.

Forskarna fil.dr Sven-Erik Klinkmann och fil.mag. Johanna Björkholm var anställda som forskare vid nämnden fram till den 31 augusti 2006. Sven-Erik Klinkmann har bedrivit postdoktoral forskning om populärkultur i Svenskfinland, särskilt Vasatrakten. Han forskar i populärmusik och utgår från begreppen innovation och tradition. Björkholm har bedrivit forskning för sin doktorsavhandling om immateriella kulturarv. Hon använder folkmusiken som exempel på ett kulturelement som genomgått en kulturarvsprocess och därmed fått egenvärde. Hon undersöker hur genren folkmusik har utformats enligt kulturpolitiska och ideologiska intressen, men genom den specialstatus som den fått uppfattas folkmusiken i våra dagar som en objektiv företeelse. Traditionsvetenskapliga nämndens forskartjänst ledigförklarades i mars 2006. Sammanlagt inkom sex ansökningar. Fil.mag. Johanna Björkholms anställning förlängdes med två år till slutet av augusti 2008, och fil.mag. Sonja Hagelstam anställdes på ett år.

FORSKNINGSPROJEKT

Spara det finlandssvenska talet

Spara det finlandssvenska talet är ett insamlingsprojekt som har till syfte att dokumentera den talade svenskan i Finland i början av 2000-talet. Insamlingen pågår i tre år, 2005–2007. Den är stilistiskt varierad: vardagstalet hos närmare tusen personer spelas enligt planen in i hemmiljö, umgängesspråket mellan studenter från olika trakter i studiemiljöer runtom i landet, det formella språket i anslutning till föreläsningsserierna på SLS. *Spara talet* är den största insamling som vid ett och samma tillfälle genomförts på svenskt håll i Finland, en fortsättning på de inspelningar som inleddes på 1950-talet och fortgick in på 1980-talet.

Projektet leds av professor Ann-Marie Ivars, som samtidigt är ordförande i projektets styrgrupp. Övriga medlemmar i gruppen har varit t.f. förste arkivarie Linda Huldén, arkivchef Mikael Korhonen, fil.lic. Caroline Sandström, professor Marika Tandefelt, fil.dr Barbro Wiik och professor Jan-Ola Östman. Styrgruppen sammanträdde under året till sex möten, med projektkoordinatorn Lisa Södergård som sekreterare. Harald Nyholm har anlåtats som ljudteknisk expert mot timarvodering.

Under årets första månader inkom inspelningar med 176 informanter gjorda av inspelningsassistenter som engagerades för uppdraget 2005. De projektmedel som anslagits för 2005 gav därmed full utdelning, språkprov från 338 informanter. Målet om 310 informanter överskreds därmed med god marginal.

Nya inspelningsassistenter för 2006 rekryterades i mars genom annonsering i Vasa, Åbo och Helsingfors: 29 ansökningar kom in, och 19 personer antogs som assistenter. En utbildningsdag för assistenterna anordnades den 20 april. Vid slutet av år 2006 hade inspelningar med 167 informanter genomförts och arkiverats, och inspelningar med ett 80-tal informanter förväntades flyta in under våren 2007. Resultatet ligger därmed en bit från målet för 2006; det har sin förklaring dels i att en del assistenter blev förhindrade att fullgöra uppdraget, dels i att vissa inspelningsområden inte blev täckta genom rekryteringen i mars. En nyrekrytering av 16 assistenter företogs därför i november, för att de vita fläckar som finns ska bli täckta och målet om språkprov från minst 918 informanter ska nås under det sista insamlingsåret 2007. Under 2007 ska med andra ord inspelningar med 330 informanter genomföras för att målet för projektet slutgiltigt ska nås.

Under året gjordes 11 inspelningar av gruppsamtal i studiemiljö i Åbo, Mariehamn, Jakobstad och Helsingfors. Av planerade 20 inspelningar av gruppsamtal hade 19 därmed genomförts. I sällskapets föreläsningsserier spelades 9 föredrag in som prov på den formella stiltivån. Inspelningarna gjordes av projektkoordinatoren, två av föredragen på SLS av förste arkivarien vid Språkarkivet.

I enlighet med den ursprungliga planen fick projektet under året en egen webbplats. Arbetet på webbplatsen skedde i nära samarbete med Språkarkivet, medan Lillmedia stod för det tekniska genomförandet. Webbplatsen öppnades i augusti och kompletterades i oktober med ett talspråkstest. Webbplatsen och projektet har rönt stor uppmärksamhet i massmedierna. Det har presenterats i tidningar och tidskrifter, och Radio Åland, Radio Vega och FST:s Närbild har haft inslag om projektet.

Spara talet har presenterats även i andra sammanhang. Det presenterades av projektledaren och projektkoordinatoren på Åttonde nordiska dialektologkonferensen i Århus den 15–18 augusti. Projektkoordinatoren har vidare presenterat projektet på Finlandsinstitutet i Stockholm den 9 februari, på det nordiska dialektsyntaxprojektet ScanDiaSyns stormöte i Solf den 8–11 juni och på konferensen Svenskan i Finland 10 den 13–14 oktober samt för studenter, forskare och hembygdsgrupper. Hon medverkade i ScanDiaSyns fältarbete i norra Österbotten den 5–6 juli.

Svenskan i Finland. Syntaktiska drag i ett jämförande perspektiv

Projektet *Svenskan i Finland. Syntaktiska drag i ett jämförande perspektiv* planerades av språkvetenskapliga nämnden och startade hösten 2003. Det finansierades med medel ur Ingrid, Margit och Henrik Höijers donationsfond. Projektet avslutades 31 december 2006. Projektets syfte var att beskriva syntaktiska företeelser i det svenska språket i Finland, så som de kan iaktas i autentiskt språkbruk (såväl i tal och skrift som i formella och i informella register); teorierna som tillämpades i projektet var kontaktlingvistik, konstruktionsgrammatik och samtalsanalys med inriktning på interaktionell lingvistik. Fyra forskare var anställda på heltid inom projektet 2004–2006: fil.dr, doc. Camilla Wide (koordinator, post doc-forskare), fil.dr, prof. Siv Björklund (post doc-forskare), fil.lic. Mona Forsskåhl (doktorand) och fil.kand. Nina Martola (doktorand). Universitetslektor, fil.dr Benjamin Lyngfelt (Göteborgs universitet) arbetade på deltid inom projektet 2005–2006. Därtill var följande personer anknutna till projektet som associerade forskare: prof. Ann-Marie Ivars (emerita, Helsingfors universitet), doktorand Ulrika Kvist Darnell (Stockholms universitet), doc. Jan Lindström (Helsingfors universitet), fil.dr Michaela Pörn (Åbo Akademi, Vasa), fil.dr Beatrice Silén (Helsingfors universitet) och fil.dr Pirjo Söderholm (Joensuu universitet).

De fyra forskarna anställda för hela projektperioden, Camilla Wide, Siv Björklund, Mona Forsskåhl och Nina Martola, fortsatte under 2006 arbetet på sina enskilda forskningsprojekt. Benjamin Lyngfelts huvudsakliga uppgift var att fungera som sverigesvensk resursperson samt att kommentera texter som skrivits inom projektet. Samtliga heltidsanställda forskare ägnade sig i första hand åt att skriva eller färdigställa manus till monografier. Camilla Wide färdigställde därtill fyra artiklar för publicering. Artiklarna behandlar olika perspektiv på bruket av adnominalt *den* i östra Nyland; en av artiklarna utgavs under 2006, de övriga är under utgivning. Nina Martolas och Mona Forsskåhls monografier om prepositionen *åt* respektive strängen *de e* utgör doktorsavhandlingar och inlämnas till förhandsgranskning vid Helsingfors universitet under första hälften av 2007. Siv Björklunds monografi om reflexiva verbfraser och *att*-fraser i elevtexter förväntas bli färdig våren 2007 och Camilla Wides monografi om *den* i östnyländska hösten 2007.

Uppföljningsgruppen för projektet (prof. Fred Karlsson, forskningskoordinator Christer Kuvaja, projektkoordinator Camilla Wide och doktorand Nina Martola), som har tillsatts av SLS styrelse, sammanträdde en gång under året, den 2 mars. Den vetenskapliga referensgruppen för projektet (projektkoordinator Camilla Wide, prof. Marketta Sundman, doc. Jan Lindström) sammanträdde likaledes en gång under året, den 13 januari. Projektmöten anordnades nio gånger. Stormöten, d.v.s. gemensamma möten för samtliga forskare inom projektet och den vetenskapliga referensgruppen, hölls två gånger, den 20 juni och den 29 november. Övriga möten hölls den 10 januari, den 17 mars, den 18 maj, den 1–2 juni, den 16 augusti, den 3 oktober och den 20 december, samtliga möten på SLS. På projektmötena presenterades och diskute-

rades främst texter skrivna av projektets forskare. Dessutom planerades seminarier samt innehållet i en projektantologi som färdigställs under 2007.

Tillsammans med forskningskoordinator Christer Kuvaja och projektkoordinator Lisa Södergård deltog Camilla Wide och Mona Forsskåhl i ett seminarium på Finlandsinstitutet i Stockholm den 9 februari. Seminariet väckte stort intresse; antalet deltagare var uppskattningsvis 150 personer. Camilla Wide talade över ämnet ”Finlandssvenska – vad är det?” och Mona Forsskåhl över ämnet ”Hesaslangen växer fram. Svenskt-finskt slangspråk när tjugonde seklet var ungt”. Projektet som helhet presenterades två gånger under 2006. Den 28 augusti 2006 höll Mona Forsskåhl och Nina Martola ett anförande på ett seminarium anordnat av språkvetenskapliga nämnden vid SLS. På konferensen *Svenskan i Finland 10* den 13–14/10 oktober presenterade samtliga heltidsanställda forskare inom projektet sin forskning. Utöver detta presenterade enskilda forskare sin forskning på ytterligare två konferenser. Siv Björklund höll föredrag om reflexiva verbförbindelser på XXVI VAKKI-symposiet i Vasa 11–12 februari. Mona Forsskåhl och Camilla Wide höll föredrag på konferensen ICCA06 *International Conference on Conversation Analysis* i Helsingfors 10–14 maj. Mona Forsskåhl talade om strängen *de e i* i en workshop om evalueringar. Camilla Wide talade (tillsammans med doc. Jan Lindström och fil.mag. doktorand Pekka Saaristo) om svarsorden *ja* och *nej* i panelen *Grammatical configurations of turn and TCU beginnings*, som hon hade anordnat i samarbete med fil.mag. Marja Ete-lämäki (Helsingfors universitet).

Efter svensk modell anordnade projektet under hösten 2006 vidare två s.k. ventileringsseminarier där de två doktorandernas doktorsavhandlingar diskuterades på ett liknande sätt som under en disputation. Nina Martolas doktorsavhandling *Konstruktioner och valens – verbfraser med åt i ett jämförande perspektiv* diskuterades 16 november med Maria Toporowska Gronostaj från Göteborgs universitet som opponent. Mona Forsskåhls avhandling *de e i svenska samtal. En interaktionell och konstruktionsgrammatisk studie av finlandssvensket och sverigesvensket samtalspråk* diskuterades 30 november, med Jenny Nilsson från Göteborgs universitet och Susanna Karlsson från Lunds universitet som opponenter. I båda seminarierna deltog ca 20 personer.

Artiklar publicerade under året:

Björklund, Siv. 2006. Samspelet mellan s-verb och reflexiva verb ur finlandssvensket och sverigesvensket perspektiv. I V. Muittari & M. Rahkonen (red.), *Svenskan i Finland 9*. Jyväskylä universitet: Svenska språket, Institutionen för språk. S. 37–46.

Wide, Camilla. 2006. Strukturer med demonstrativa pronomen i finlandssvenska dialekter. I A-M. Ivars, M. Reuter, P. Westerberg & U. Ådahl-Sundgren (red.), *Vårt bästa arv. Festskrift till Marika Tandefelt den 21 december 2006*. Helsingfors: Svenska handelshögskolan. S. 316–328.

Varför försvann malarian från Svenskefinland?

Forskare inom projektet är fil.dr Lena Huldén, som samtidigt är tjänstledig från sin ordinarie befattning som arkivchef vid Svenska litteratursällskapet. Arbetet har pågått sedan den 1 oktober 2002, och projektet är placerat på Institutionen för tillämpad biologi, Agrokultur-forstvetenskapliga fakulteten/HU.

Arbetet med forskningsprojektet fortsatte 2006 med genomgång av arkivmaterial och tryckt statistik på Statistikcentralens bibliotek. Forskaren deltog med föredrag i två internationella kongresser, den internationella parasitologkongressen ICOPA IX i Glasgow den 6–11 augusti och 40th International Congress on the History of Medicine i Budapest den 26–30 augusti. Forskaren var referee för en artikel i *Suomen Riista*. Forskaren har intervjuats om historisk malaria i bl.a. *Nya Åland* och *Helsingin Sanomat*.

Forskaren höll föredragen *Niveljalkainen vihollinen* på Suomen Hyönteistieteellinen Seura den 20 januari, *A socioeconomical cause of decline of endemic malaria – a comparison between Finland and USA* vid ICOPA IX i Glasgow den 10 augusti och *The decline of endemic malaria in Finland* vid 40th International Congress on the History of Medicine i Budapest den 27 augusti.

Forskaren publicerade:

Huldén, Lena 2006. *Den sexbente fienden. Leddjurens inverkan på västerländsk krigsföring*. Helsingfors. 240 ss.

Huldén, Lena 2006. ”*The decline of endemic malaria in Finland*”. 40th International Congress on the History of Medicine. August 26–30, 2006. Abstracts I. Budapest.

Huldén, Lena 2006. "The Decline of Endemic Malaria in Finland". 40th International Congress on the History of Medicine. August 26–30, 2006. Proceedings II. Budapest, 6 ss.

Huldén, Lena 2006. "A socioeconomical cause of decline of endemic malaria – a comparison between Finland and USA." ICOPA XI. 6–11 August 2006, Glasgow, Scotland, UK. Abstracts.

Huldén, Lena 2006. "Gammal är äldst". *Vårt bästa arv. Festskrift till Marika Tandefelt den 21 december 2006*. Helsingfors, 11 ss.

PERSONHISTORISKA KOMMISSIONEN

Kommissionen sammanträdde under året efter en längre tids paus och i delvis ny sammansättning med professor Max Engman som ordförande. Kommissionens tidigare ordförande och långvariga medlem kanslirådet Georg Luther avled under året. Kommissionsmedlemmen Kristian Stockmann utsågs till ny redaktör för *Släktbok. N.F.* efter avlidne Jarl Pousar.

FINANSFÖRVALTNING

Allmänt

Utvecklingen i världsekonomin var generellt sett gynnsam även under år 2006, trots försiktiga förväntningar. Tillväxten återspeglas i bolagens resultat. Utvecklingen i börsindex på olika marknader var allmänt taget positiv. Räntorna var under 2006 stigande, för USA:s del dock endast under första halvåret. Aktiviteten på den finländska fastighetsmarknaden var betydande med stöd av intresse från utlandet. Hyresmarknaden för kontor var tudelad med efterfrågan på primärläge eller toppmoderna kontor, medan mera perifera eller äldre lokaler var ointressanta. Efterfrågan på affärslokaler och bostäder var fortsättningsvis tillfredsställande. Förväntningarna på tillväxt i världsekonomin består, men på en något lägre nivå.

Det investerade fondkapitalet uppvisar en betydligt större direktavkastning än året innan. Dividendintäkterna är den klart dominerande inkomstformen med mycket god tillväxt. Nettointäkterna från fastigheter ökade i kulturfonden, framför allt tack vare minskade renoveringskostnader och trots avyttringen av den stora affärsfastigheten Tavastvägen 3 i Helsingfors. I litteratursällskapet minskade fastighetsnettot något efter överföring av aktierna i Fastighets Ab Silvertärnan i Helsingfors till kulturfonden. Ränteintäkterna växte.

Dispositionerna i enlighet med rådande placeringsprinciper fortsatte. Innehavet av aktier och jämförbara instrument är den klart dominerande placeringsformen, även om ränteplaceringarna ökade efter ett positivt kassaflöde och vissa avyttringar av aktier som ännu inte uppvägts med motsvarande köp. Sällskapets verksamhet mätt i siffror var i stort sett oförändrad, och de medel som ställdes till förfogande för kulturfondens ändamål växte.

Den placerade förmögenheten fördelar sig på olika placeringsformer sålunda, att ca 80 % (82 % år 2005) var placerat i aktier eller aktierelaterade instrument, drygt 13 % (10) i ränteinstrument och ca 7 % (8) i fastigheter i Finland. Förmögenhetens marknadsvärde ökade med drygt 12 %. Svenska kulturfondens andel av den totala förmögenheten uppgick vid årets slut till ca 81 % (82).

Vidareutvecklingen av det för sällskapets behov upprättade ekonomi- och förmögenhetsförvaltningssystemet fortsatte med tyngdpunkt på egenskaper för portföljanslys.

Det nya seniorhuset i Brunakärr i Helsingfors, uppfört i samarbete med Samfundet Folkhälsan i svenska Finland, stod klart i oktober. Lägenhetsinnehavet tjänar primärt ändamålet för Lise och Thelma Standertskjöldes fond i Svenska kulturfonden. Svenska Gården i Kaskö avyttrades ur kulturfonden. Aktieinnehavet i Fastighets Ab Silvertärnan överfördes från fonderna i litteratursällskapet till kulturfonden.

En uppdatering av dokumentet *God stiftelsepraxis* utarbetat av Delegationen för stiftelser och fonder r.f. antogs.

Fonden för kultur- och utbildningsinvesteringar i Svenska kulturfonden fortsatte sin verksamhet och använde drygt 2,15 miljoner euro som stod till fondens disposition. De största investeringarna bestod i extra finansiering av det tilltänkta musikhuset i Jakobstad, aktiekapitalförhöjning i Ab Gammelstadsvikens kulturstöd för studentbostäder i anslutning till yrkeshögskolan Arcada och yrkesinstitutet Practicum, aktiekapitalförhöjning i Fastighets Ab Svenska Gården i Borgå för tillbygge, samt aktiekapitalförhöjning i Fastighets Ab Sunnan som driver skärgårdscentret i Korpoström.

De administrativa rutinerna granskades, och finansrådet tog med godkännande del av en utredning över behörigheten att verkställa utbetalningar. Ett uppdragsbrev för revisionsuppdrag avläts. Finansrådet noterade även för sin del grundprinciperna för lönesättningen i litteratursällskapet aktualiserade av avvecklingen av systemet med löneklasser. Finansrådet tog del av det positiva utfallet av en undersökning av arbetsklimatet bland personalen.

I de gemensamt förvaltade fonderna företogs en extra uppvärdering om fem procent. Åtgärden är ägnad att höja den avkastning som anvisas de enskilda fonderna. Två fristående fonder intogs som gemensamt förvaltade fonder.

Finansrådet har i enlighet med tidigare praxis granskat hela förmögenheten vid sina möten i maj och november, och härvid formulerat riktlinjer och fattat beslut om kommande dispositioner.

Aktieplaceringar

Huvudplaceringsformen är fortsättningsvis börsaktier och vissa andra aktier eller aktierelaterade instrument. Denna placeringsform utgjorde vid årets slut ca 80 % av den totala förmögenheten, jämfört med ca 82 % vid årets början och ca 77 % ett år tidigare.

Börstrenden var stigande. OMXH + 21,8 (+ 31,1 % år 2005), DJEuroStoxx 600 + 20,3 % (+ 20,5 %), S&P 500 + 13,6 % (+ 3,0 %) och Nikkei 225 + 6,9 % (+ 40,2 %). Aktier och aktierelaterade instrument anskaffades för närmare 91,3 miljoner euro. Direktägda börsaktier köptes i inhemska (ca 43,0 miljoner euro), brittiska (ca 9,9 miljoner euro) och svenska (ca 5,2 miljoner euro) bolag. Bland anskaffade aktier märks bland annat medie-, handels-, konsult- och finanssektorerna. Aktier och aktierelaterade instrument avyttrades för ca 130,5 miljoner euro, varav direktägda aktier ca 79,0 miljoner euro med tyngdpunkt i it-branschen. Vinst/förlust bokas mot värderingsfond. De direktägda aktierna, främst i internationellt verksamma börsbolag registrerade i Finland, dominerade helt med 86 % av alla aktierelaterade placeringar. Utöver finländska bolag finns innehav i bolag registrerade i Storbritannien och Sverige, ävensom i utvalda branschspecialiserade, indexbundna eller småbolagsspecialiserade placeringsfonder och kapitalgaranterade, till utländska börser, branscher, fonder eller korgar av bolag bundna så kallade börsobligationer, vidare Private Equity bundna placeringslån och smärre innehav i icke noterade bolag. De största enskilda aktieinnehaven finns i Nokia, Stockmann, UPM-Kymmene, Wärtsilä, Huhtamäki, Sanoma-WSOY, Metso och TietoEnator. De största innehaven i brittiska och svenska bolag är Glaxosmithkline, Royal Dutch Shell, Unilever, Barclays och Sandvik, Nordea, Atlas Copco, Munters, Securitas.

Placeringar vilkas avkastning är bunden till Private Equity görs genom lån emitterade av Kelonia Placering Ab. I slutet av år 2006 uppgick detta lånekapital till 15,4 miljoner euro, vilket motsvarar ca 1,4 % av de aktierelaterade placeringarna. Om man därutöver beaktar de förbindelser att betala in kapital som inte vid bokslutstidpunkten inkallats, uppgår den totala satsningen i Private Equity till 24 miljoner euro. Året 2006 var ett framgångsrikt år för detta tillgångsslag: 2,9 miljoner euro erhöles som ränta på placeringslånen. Denna gottgörelse baserar sig på realiserade vinster i underliggande Private Equity fonder. Sagda ränta behandlas i redovisningen på samma sätt som vinst vid försäljning av aktier. Under året omvandlades två direkta placeringar i Private Equity fonder till placeringslån i Kelonia Placering till nominellt belopp. Ett placeringslån med en placeringsförbindelse om 2 miljoner euro tecknades. Utfallet är bundet till en fondernas fond som placerar i Ryssland och Östeuropa. Kassaströmmen från de Private Equity-bundna placeringarna var under året positiv med ett överskott om 3,9 miljoner euro. 1,3 miljoner euro hade per årsskiftet mottagits som förskottsbetalningar från placeringslånen.

Sex börsrelaterade obligationer anskaffades till det sammanlagda beloppet om 20 miljoner euro. Dessa är bundna till börsindex i Japan, Sydkorea, Hong Kong, Taiwan, Singapore samt till korgar av enskilda bolag inom telekomsektorn och i USA. En av obligationerna är absolutavkastande, så att avkastningen bestäms av avkastningsdifferensen mellan två bolagskorgar. Två obligationer utbetalar årlig ränta. Åtta obligationer, på olika sätt bundna till börsutvecklingen med ett nominellt värde om 21,2 miljoner euro, utföll med en vinst om 5,4 miljoner euro vilket motsvarar en årlig avkastning om 4,5 %. Vinsten behandlas i redovisningen på samma sätt som vinst vid försäljning av aktier. Medel influtna från utställda köpoptioner, 0,95 miljoner euro, behandlades på samma sätt.

Vid årets slut var branschfördelningen i aktier och aktierelaterade instrument: informationsteknologi 28 %, konsumtionsvaror och tjänster 23 %, industri och transport 17 %, basindustri 14 %, medan övriga sektorer understeg tio procent. Motsvarande geografiska fördelning enligt sällskapetets sätt att analysera den geografiska diversifieringen, det vill säga varifrån bolagens/placeringsobjektets försäljningsintäkter kommer, är: Europa (exkl. Ryssland) 59 %, Asien och Australien 14 %, Nordamerika 13 %, medan övriga kontinenter understeg tio procent. Observera att denna fördelning inte baserar sig på bolagens registreringsland.

Fastighetsplaceringar

Kommersiellt motiverade nyanskaffningar inom fastighetssektorn gjordes inte. Däremot såväl avyttrades som färdigställdes vissa närmast icke-kommersiella objekt; en bostadslägenhet i Helsingfors såldes och litteratursällskapetets fonder tillhöriga fastighetsaktier såldes till kulturfonden. Därtill genomfördes reparationer i befintligt fastighetsbestånd. Vid årsskiftet var i praktiken alla utrymmen uthyrda, med undantag för biograferna i Forumkvarteret i Helsingfors som kulturfonden äger andel i.

Bostads Ab Majblomman i Helsingfors, ett bostadshus för äldreboende i Brunakärr i anslutning till Folkhälsans seniorhus, färdigställdes med inflyttning i oktober. Lise och Thelma Standertskjölds fond i Svenska kulturfonden, som har till uppgift att upprätthålla ett rekreations- och ålderdomshem för svensk-språkiga skådespelare och konstnärer, tecknade aktier i bolaget berättigande till alla 25 lägenheter i B-trapphuset. Ytterligare en lägenhet i A-trapphuset förvärvades som Standertskjöldstipendiatbostad. Utöver det innehar litteratursällskapet aktier som berättigar till sex lägenheter. I huset inrättades med fondens medel även ett biblioteks- och samlingsrum benämnt Standertskjöldsalen. Samtliga lägenheter är bebodda och reaktionerna hos invånarna har över lag varit positiva.

Två fastigheter som bildar en helhet bebyggda med Svenska gården i Kaskö och ett bostadshus i trä såldes ur kulturfonden till Svenska Gården i Kaskö r.f., efter överenskommelse med Svenska kulturfondens utdelningsorganisation.

Litteratursällskapetets gemensamt förvaltade fonder tillhöriga aktier i Fastighets Ab Silvertärnan berättigande till 648 m² hyresutrymmen i fastigheten vid Mannerheimvägen 16 i Helsingfors såldes genom en intern affär till kulturfondens gemensamt förvaltade fonder. Syftet var att rationalisera förvaltningen av en fastighet som är föremål för fortgående utveckling och tilläggsinvesteringar.

Kostnaderna för reparationer i kulturfondens hyresbostadslägenheter uppgick i Bostads Ab Källan (Mariegatan 10, Helsingfors) till 21 000 euro och i bostadsfastigheten Runebergsgatan 50, Helsingfors, till 29 000 euro. Fastighets Ab Silvertärnan (Mannerheimvägen 16, Helsingfors) tog ut ett extra vederlag om 67 000 euro för planering, vartill kommer lägenhetsrenoveringar som uppgick till 30 000 euro. I affärsfastigheten Handelsplanaden 23, Vasa, inleddes arbetena på en arkivlokal som ska fylla moderna krav, till en aktiverad kostnad om 32 000 euro. I litteratursällskapetets fastighet Stora Robertsgatan 12, Helsingfors, renoverades bostadslägenheter för 30 000 euro och i Bostads Ab Aino (Georgsgatan 12–14, Helsingfors) för 34 000 euro.

På Stor-Sarvlaks gård slutfördes renoveringsarbeten som föranletts av bytet av innehavare av boenderätten. Kostnaderna inklusive underhåll av karaktärshuset uppgick till 61 000 euro. Sommaren var en av de torraste i nutid och spannmålsskörden var den minsta på 30 år, men av god kvalitet – 438 587 kg spannmål och 102 500 kg oljeväxter. Skörden av sockerbetor, som kunde bevattnas, blev god. Skogsav-

verkningen uppgick till 2762 m³, varav 955 m³ timmer. Ett parti rötskadat virke om 700 m³ reserverades för flisvärmecentralen, 1500 m³ flis ur gamla lager såldes till Lovisa värmecentral. 10 129 granplantor och 5 400 tallplantor planterades. Investeringarna i jordbruksmaskiner uppgick till knappt 14 000 euro, medan gården sålde begagnade maskiner för närmare 9 000 euro. Gården uppvisar ett överskott om 4 300 euro, och bidraget till kulturfondens utdelning är 10 000 euro. Carl Erik Estlander efterträddes den 19 oktober 2006 som företrädare för litteratursällskapet och ordförande för förvaltningsrådet för Stor-Sarvlaks gård av Henry Wiklund. Förvaltningsrådet avger särskild berättelse över verksamheten.

På Stensböle gård fortsatte upprustningen av omgivningen kring karaktärshuset – såväl park och natur som byggnader. En konstkonserverator inspekterade bildkonsten och gav expertutlåtande med förslag till konserveringsåtgärder. Konst ur gårdens samlingar utlånades till utställningar i Esbo, Heinola och Vasa. Ett avancerat åskledarsystem installerades på karaktärshuset, och en undersökning av möjligheterna att uppgradera inbrottskyddet igångsattes. Åkermarken var utarrenderad och betesgången fortsatte i enlighet med tidigare principer. Ekonomiskogen sköttes i samarbete med Södra skogsreviret, och i enlighet med skogsbruksplanen avverkades 269 m³. Driften av gården finansieras huvudsakligen med de fonderade och på aktiemarknaden placerade ersättningar som erhållits vid fredning av skogsmark. Bestyrelsen för Stensböle Minnen avger särskild berättelse över verksamheten.

Strömma gård förvaltas i samråd med donatorerna som har dispositionsrätten till gården. Av avkastningen från gården åtnjuter litteratursällskapet 12 %, som används för de allmännyttiga ändamål donatorerna fastställt i donationsurkunden. I förvaltningen av skogen på Strömma gård anlitas Fiskars Abp skogsavdelning som konsult. Skogsbruket utgör gårdens viktigaste inkomstkälla och har bedrivits i enlighet med uppgjorda planer. Avverkningsvolymerna enligt ingångna nya avverkningskontrakt 2006 uppgick till 1842 m³ mot 1830 m³ året innan. Skogsintäkterna från fastighetssammanslutningen uppgick år 2006 till ca 77 000 euro. Uthyrningen av sommarbostäderna på Strömma gård har fortgått avtalsenligt och i gott samarbete med hyresgästerna gällande skötsel och underhåll. Odlingsmarken är fortsättningsvis utarrenderad till Ab Yrkeshögskolan Sydväst och till paret Siponen för grönsaksodling. Hyresintäkterna uppgick till ca 21 000 euro. Kostnaderna för underhållet av det fyrtiotal byggnader som finns på gården uppgick till ca 9 000 euro.

Ränteplasseringar

Räntorna var under år 2006 i stigande. Den europeiska styrräntan höjdes sammanlagt fem gånger, från 2,25 % till 3,5 %. Sviten av räntehöjningar i USA stannade av i juni efter fyra justeringar bara under år 2006. Marknadsräntorna utvecklades i takt med styrräntehöjningarna, dock så att skillnaden mellan korta och långa räntor under året krympte, och tidvis i vissa intervall till och med var negativ. Av skillnaden mellan enmånadsräntan och femårsräntan som i början av året var ca 1 procentenhet återstod i december endast 0,25 procentenheter. Räntemarknadens utveckling och ränteförväntningarna avspeglade sig i förvaltningen, så att andelen korttidsplaceringar under året avsevärt ökade. Inflationen inom euroområdet var under året kring 2 %.

Företagslånen har de senaste åren varit den längre ränteportföljens viktigaste placeringsslag. Denna marknad präglades även 2006 av lam aktivitet med få nyemissioner och liten omsättning. Räntemarginalerna till de riskfria räntorna i företagslånenas olika riskklasser uppvisade även detta år en svagt sjunkande trend. Detta återspeglar företagets fortsatt goda likviditet och resultatutveckling.

Ränteplasseringarna uppgick vid slutet av året till 189 miljoner euro, en ökning med 64 miljoner euro jämfört med föregående år. Ökningen sammanhänger med försäljningar av aktierelaterade placeringar som företagslån i portföljen och avser inte att förbli bestående.

Företagslåneportföljen uppgick till 90 miljoner euro (96 miljoner euro året innan) och bestod av 54 företagslån (56). Företagslånenas kupongavkastning vid utgången av året var 4,15 % i relation till anskaffningsvärdet (4,2 %). Företagslånenas totalavkastning under år 2006 var 4,5 %, då realiserade vinster och periodiserade räntor beaktas.

Korttidsplaceringar och företagscertifikat utgjorde en betydande del av ränteportföljen och uppgick vid slutet av året till 80 miljoner euro. Räntan på dessa korttidsplaceringar steg under året från 2,2 % till 3,6 % i slutet av året. Den allt mindre skillnaden i korta och långa räntor utgjorde tillsammans med avsikten att återföra dessa medel till aktieportföljen motiv för att hålla betydande belopp i korträntor.

Företagslårens kreditklassificering fördelade sig vid utgången av året så att 16 % (19 % år 2005) hade kreditvärdighet AAA, 9 % (9 %) AA, 37 % (38 %) A, 10 % (13 %) BBB och 2 % (1 %) BB. Andelen företagslån som saknar kreditklassificering utgjorde 26 % (19 %) av portföljen.

Övriga ränteplaceringar utgjordes av räntefonder 7 miljoner euro, kapitalgaranterade räntebärande strukturerade obligationer 9 miljoner euro och kapitallån 1 miljon euro.

Under året investerades 12,2 miljoner euro i 9 företagslån, medan 11 lån till ett sammanlagt belopp om 18,2 miljoner euro utföll eller såldes.

Två räntebärande kapitalgaranterade aktieobligationer inköptes till ett sammanlagt nominellt belopp om 4 miljoner euro.

Den resterande löptiden för ränteportföljen (korttidsplaceringar obeaktade) var vid utgången av året i medeltal 2,8 år, vilket är oförändrat jämfört med föregående år.

Finansrådet beslöt för nittonde året i rad att ränta ej tas ut på kulturfondens lån till skolorna i Björneborg, Kotka och Tammerfors.

Fonder, justering av värdena för de gemensamt förvaltade fonderna

Engblomska stipendiemedlen (nr 475) i Svenska kulturfonden och Astrid och Bertel Appelbergs fond (nr 553) som tjänar litteratursällskapets ändamål ombildades 1.1.2006 från fristående till gemensamt förvaltade. Härvid uppgick – med utgångspunkt i de aktuella förmögenheternas marknadsvärde – det till gemensam förvaltning överförda fondkapitalet för Engblom till 276 535 euro och för Appelberg till 354 000 euro.

Sedvanlig uppvärdering av bokföringsvärdena för de gemensamt förvaltade fonderna med partipris-index uppgick till 4,17 %. Därtill företogs mot bakgrund av tillväxten i direktavkastningen en extra uppvärdering om fem procent av de gemensamt förvaltade fondernas bokföringsvärden genom överföring av motsvarande belopp från respektive värde regleringsfond. Nyttillfört kapital under år 2005 eller senare lämnades härvid obeaktat. Sålunda ökade sällskapets gemensamt förvaltade fonders värde med sammanlagt 4 085 237,70 euro och kulturfondens med 9 702 347,36 euro. Åtgärden var ägnad att höja de gemensamt förvaltade fondernas andel av avkastningen.

Förmögenhetens värdering, balansomslutningen

I slutet av året var balansomslutningen 888 669 451,46 euro, varav kulturfonden 745 322 022,00 euro, jämfört med 843 315 550,36 euro, varav kulturfonden 708 843 044,72 euro i början av året.

Värde regleringsfonden i litteratursällskapet minskade marginellt till ca 69,2 miljoner euro. Förändringen har uppstått på sedvanligt sätt, det vill säga genom realiserade nettovinster vid avyttring av förmögenhetsobjekt, vedertagen omvärdering av nyttillkomna förmögenhetsobjekt, ovan refererade uppvärdering av de gemensamt förvaltade fonderna, samt marginella omvärderingar av bokföringsvärdena för vissa förmögenhetsobjekt.

I kulturfonden ökade värde regleringsfonden med ca 12,4 miljoner euro till ca 522,4 miljoner euro. Förändringarna har uppstått på sedvanligt sätt (se litteratursällskapet ovan); största poster är vinst vid försäljning av placerade medel 34,5 miljoner euro och nedskrivning av köpta aktier 22,8 miljoner euro.

Förmögenhetens marknadsvärde var drygt 12 % högre i slutet av året jämfört med början av året och översteg 1,4 miljarder euro, varav fyra femtedelar hänförde sig till Svenska kulturfonden.

Tillskott och överföringar till fondernas kapital

Svenska litteratursällskapets fonder

Till de <u>gemensamt förvaltade fondernas</u> kapital har av avkastningen enligt fondbestämmelserna förts	euro	943 351,82
Nettokapitaltillskott som ej härrör från fondernas avkastning är	euro	378 077,54
Till de <u>fristående fondernas</u> kapital har av avkastningen förts	euro	213 749,18
vartill bör beaktas dessa fonders överskott	euro	6 163,56

Ovanstående nettokapitaltillskott inkluderar inte överföringen av Astrid och Bertel Appelbergs fond från fristående till gemensamt förvaltd, ej heller överföring till konjunkturutmjningsfond (se nedan). Kostnaderna för författargården Abrams i Vörå 1 028,74 euro har bestridits ur donator Matilda Westins fond (621). Tidigare forskargården Larses är numera uthyrd och betraktas inte längre som allmännyttig lokal, utan som en del av investerings- och finansieringsverksamheten. Dess nettoresultat 1 801,53 euro bokas mot donator Birger Petterssons fond (668). Till SLS byggnadsfond (28) har på vedertaget sätt förts 337 229,35 euro, som är skillnaden mellan debiterade hyror för lokaler i eget bruk och vederlag/hyror erlagda för ifrågavarande ytor.

Svenska kulturfondens fonder

Till de <u>gemensamt förvaltade fondernas</u> kapital har av avkastningen enligt fondbestämmelserna förts	euro	634 476,77
Nettokapitaltillskott som ej härrör från fondernas avkastning är	euro	411 181,49
och donationer överförda till Allmänna fonden uppgår till	euro	457 390,00
Till de <u>fristående fondernas</u> kapital har av avkastningen förts	euro	103 129,14
Nettokapitaltillskott som ej härrör från fondernas avkastning är	euro	7 224,69
vartill bör beaktas dessa fonders överskott	euro	841 588,37

Ovanstående nettokapitaltillskott inkluderar inte överföringen av Engblomska stipendiemedlen från fristående till gemensamt förvaltd, ej heller överföring till konjunkturutmjningsfond (se nedan).

Under året har följande fonder inrättats i Svenska kulturfonden:

- nr 688 Holger Liljestrands fond
- nr 689 C-G Ekholms testamentsfond
- nr 690 Eva Åbergs fond.

Svenska litteratursällskapets resultat

Utöver sedvanliga bokslutsdispositioner har Kyros extra dividend (9 cent/aktie) 36 000 euro, Metsos extra dividend (70 cent/aktie) 175 000 euro, Wärtsiläs extra dividender (60 och 150 cent/aktie) 654 150 euro, samt Securitas dividender i form av aktier i Securitas Direct (2,06 euro/ny aktie) 206 000 euro och i Securitas Systems (2,73 euro/ny aktie) 273 000 euro på vedertaget sätt förts till dispositionsfonden.

Med hänsyn till framtida osäkerhet förknippad med det stora beroendet av dividender och till det uppnådda ekonomiska resultatet har till konjunkturutmjningsfonden av 2006 års resultat överförts 1,5 miljoner euro.

Med hänsyn till beslutade åtaganden och förestående evenemang har 58 000 euro reserverats för utarbetande av läromedel i anslutning till 1808–1809 års jubileum och 400 000 euro för olika jubileer. Sålunda uppvisar sällskapet år 2006 överskott om 42,13 euro, vilket belopp överförs till balanserat överskott.

Ur Ingrid, Margit och Henrik Höjers donationsfond II ställdes år 2006 till styrelsens disposition för fondens syften 430 000 euro. År 2007 är beloppet 440 000 euro.

Svenska kulturfondens resultat

År 2006 ställde Svenska litteratursällskapet sammanlagt 22 000 000 euro till disposition för Svenska kulturfondens ändamål, vari ingår 460 080,00 euro ur Allmänna fonden. För föreskrivna och anvisade förmåntagare reserverades 1 135 827,91 euro, medan Styrelsen/Delegationen för Svenska kulturfonden kunde disponera 18 710 180,09 euro. Förvaltningsnämnden för Fonden för kultur- och utbildningsinvesteringar i Svenska kulturfonden kunde disponera 2 153 992,00 euro.

I bokslutet för år 2006 har på vedertaget sätt extra dividender förts till dispositionsfonden: Aktia (10 cent/aktie) 150 000 euro, Kyro (9 cent/aktie) 131 400 euro, Metso (70 cent/aktie) 455 000 euro, Wärt-silä (60 och 150 cent/aktie) 2 120 400 euro, samt Securitas dividender i form av aktier i Securitas Direct (2,06 euro/ny aktie) 824 000 euro och i Securitas Systems (2,73 euro/ny aktie) 1 092 000 euro. På samma grunder som ovan redovisats överfördes 2 miljoner euro av 2006 års resultat till konjunkturtjämningsfonden.

Av resultatet för år 2006 efter föreskrivna överföringar till kapitalet och ovan redovisade dispositioner, samt med beaktande av Allmänna fonden, har finansrådet i Svenska litteratursällskapet beslutat ställa till disposition för Svenska kulturfondens ändamål 25 000 000 euro enligt följande:

Reserveras för föreskrivna/anvisade mottagare 2007	euro	1 254 542,61
Reserveras för SKF 2007		
ur SLS fonder	euro	38 850,97
ur SKF/Allmänna fonden	euro	457 390,00
ur SKF/fristående fonder	euro	505 000,00
ur SKF/gemensamt förvaltade fonder	euro	20 289 955,42
	euro	21 291 196,39
Reserveras för Fonden för kultur- och utbildningsinvesteringar i Svenska kulturfonden 2007	euro	2 454 261,00
	euro	25 000 000,00

De för Svenska kulturfondens ändamål disponerade medlen ökar sålunda med 13,6 %. Efter ovannämnda dispositioner uppvisade kulturfonden ett överskott om 618 984,60 euro, vilket belopp överförs till balanserat överskott.

SÄLLSKAPETS MEDLEMMAR

Under året avled fyra av sällskapets hedersmedlemmar: akademiker Erik Bergman, akademiker Eino Jutikkala, mag.art. Reimund Kvideland och professor Göran Stjernschantz samt korresponderande medlemmen friherre Stig Ramel.

MINNESORD

Erik Bergman

Erik Bergman, tonsättare och akademiker, hedersledamot av Svenska litteratursällskapet sedan 1989, avled den 24 april 2006 exakt sju månader innan han skulle ha fyllt 95. Sitt sista verk, *Fantasi för trumpet och orkester*, komponerade han som 92-åring. Det fick opustalet 150 och krönte en osedvanligt lång och vital skapargärning.

Sina första verk komponerade Erik Bergman i en övervägande romantisk stil, men hans obändiga experimentlusta ledde honom snart in på nya utforskade vägar. Han blev en pionjär för dodekafonin hos oss i mitten av 1950-talet. Han utforskade människoröstens uttrycksmöjligheter på ett banbrytande sätt, särskilt inom körmusiken. Han tänjde uttrycksskalan också i sina instrumentala verk och utvecklade ett personligt tonspråk där klangfärgen var till ytterlighet differentierad. Erik Bergman var en förelöparfågel i finländskt musikliv.

På 1940-talet verkade Erik Bergman som körledare i Helsingfors katolska församling och blev i anslutning till uppdraget inviterad till musikakademien i Vatikanen. Där studerade han intensivt gregorianikens uttrycksmöjligheter. Han fascinerades också av den katolska kyrkomusiken och gav med sin kör omtalade konserter med bl.a. musik av Palestrina. År 1950 valdes han till dirigent för Akademiska Sångföreningen och året efter till dirigent också för Sällskapet MM. I sin jakt på fräsch, ny repertoar och i de verk han komponerade för köreorna kom han att främja en revolutionerande nydaning av manskörsmusiken i vårt land. Till de tidiga mästerverken hör *Rubaiyat* för baryton, manskör och orkester 1953.

I *Rubaiyat* slog Erik Bergman för första gången in på den exotik som blev ett av särdragen i hans musik. Hans förkärlek för den österländska kulturens visdomar och musikaliska nyansrikedom bestod livet ut. På sina otaliga resor till Medelhavsländerna och Fjärran Östern, till Balkan, Turkiet, Israel, Indien, Nepal, Ungern, Peru, Mexiko och Bali, bekantade han sig ivrigt med musikkulturen och särskilt med instrumenten i dessa länder. Han tog till sig bruket av mikrointervall, men också en nästan rituell extas. Den digra instrumentsamling han skaffade sig på resorna blev en källa till inspiration också för hans komponerande, där exotiska slagverk och blåsare ofta gav sitt bidrag till den mångschatterade klangbilden.

Men för Erik Bergman blev det exotiska inslaget aldrig ett självändamål eller en ytlig effekt, utan det filterades genom hans personlighet och hans västerländska intellekt till ett sällsamt helt och eget tonspråk. Fruktbart blev också hans närpå fyra decennier långa samarbete med hustrun och författaren Solveig von Schoultz. Fåglarna för baryton, fem solister, manskör, celesta och slagverk är ett tidigt mästerverk, uruppfört 1962. Tillsammans planerade och genomförde paret von Schoultz-Bergman också resan till Tibet som resulterade i ett av de märkligaste verken i Bergmans produktion, *Bardo Thödol* för recitator, solister, blandad kör och orkester. Verket uruppfördes 1975 och baserar sig på den tibetanska dödsboken. Det hör till det mest originella och djupt gripande som komponerats hos oss.

Redan på 1930-talet när Erik Bergman studerade för Heinz Tiessen i Berlin kom han i kontakt med tolvtonstekniken, men kände sig då inte dragen till de strama formerna. Efter andra världskriget sökte han sig till Wladimir Vogel i Ascona i södra Schweiz för att närmare studera dodekafoni och 1954 skrev han sina första mogna verk i den nya kompositionstekniken, *Tre fantasier för klarinett och piano* och orgelstycket *Exsultate*. Tre år senare komponerade han orkesterverket *Tre aspetti d'una serie dodecafonia* och 1958 hade han i orkesterstycket *Aubade* slipat sitt seriella uttryck till en säregen skönhet som man ibland rentav beskrivit som nyimpressionism. Vid samma tider började han också tillämpa dodekafonin i sina körverk, och till de tidiga pärlorna i den stilen hör *Svanbild* 1958 till text av Solveig von Schoultz.

På körfronten introducerade Erik Bergman i slutet av 1950-talet också talkörstekniken i den finska körvärlden med först *Drei Galgenlieder* 1959 och sedan *Vier Galgenlieder* 1960. De här humoristiska verken, särskilt manskörssatsen *Das grosse Lalula*, till Christian Morgensterns texter har blivit klassiker.

Burlesk humor odlade Erik Bergman också senare i sina manskörsvverk, men på 1970-talet sökte han sig mot en ny stil där klangfärgen fick en allt starkare roll och rytmen löstes från taktstreckens bundenhet mot ett friare mer improvisatoriskt förhållningssätt. Titeln på orkesterverket *Colori ed improvvisationi* från år 1973 markerade den nya inriktningen. Detta var den tid då han fungerade som professor i komposition vid Sibelius-Akademien. Till den här epoken hörde väldiga verk för solister, kör och orkester, såsom det redan nämnda buddhistiska *Bardo Thödol* med klangliga inslag av rasseltrumma och snäcktrumpet och *Noa* till hebreiska texter ur Bibeln.

Erik Bergmans långa verkförteckning upptar också mästerliga klangstudier för kammarmusikensemblar och briljanta solokonserter för bland annat flöjt, piano, violin och cello. Han upphörde aldrig att söka nya tekniker för att tänja uttrycksskalan. Han utforskade och utvidgade instrumentens och instrumentalisternas likaväl som koristernas klangliga möjligheter. Den stora syntesen av allt hans både vokala och

instrumentala kunnande, kulmen i hans produktion, blev tveklöst hans enda opera *Det sjungande trädet*. Bo Carpelans poetiska libretto baserade sig på den smäländska sagan Prins Hatt under jorden, en variant av den gamla myten om Amor och Psyke. För operan fick Erik Bergman Nordiska rådets musikpris 1994.

Rabulist. Kolorist. Modernist. Erik Bergman var vital och nyskapande, inte minst i sitt sätt att oförbehållsamt njuta av extas, att låta verken utmynna i explosiv rytmisk katharsis, i sensuell glädje. Men framför allt var han lyssnaren, det hypersensitiva örat som uppfattade minsta skiftrning och tonfall. Hans ettrigt meditativa konstnärsglöd kvarstår i hans verk som en uppmaning att öppna sinnen, vidga medvetandet och lyssna till den inre klangen.

Lena von Bonsdorff

Eino Jutikkala

Akademiker Eino Jutikkala, hedersledamot av Svenska litteratursällskapet i Finland, avled den 21 december 2006 i den höga åldern av 99 år.

Eino Jutikkala var född på sitt fädernegods Jutikkala i Sääksmäki, och han övertog herrgårdens namn i stället för sitt ursprungliga tillnamn Rinne. Han blev den enda som burit detta medeltida namn. Redan tidigt intresserade han sig för hembygdens historia och arkeologi och skrev sedan omfattande arbeten både om Sääksmäkis och om Tavastlands historia. På ett mera allmänt plan anknöt hans doktorsavhandling *Län-tisen Suomen kartanolaitos* till den egna härstamningen. Storgodsens och herrgårdarna intresserade honom i ett allmäneuropeiskt perspektiv och speciellt i Finland, där han tillsammans med Gabriel Nikander samlade och sammanställde uppgifter om landets gods och herresäten. Arbetet, i tre tjocka delar på bägge inhemska språken, omfattar dock endast Nyland, Egentliga Finland och Tavastland (således inte Savolax och Viborgs län), då arbetets utgivning avstannade under och efter kriget. Krigstiden medförde genom karelarbosättningen och frontmannahemmanen ett omfattande expropriationsverk som drabbade och nästan förstörde herrgårdsjordbruket i Finland. Eino Jutikkala levde dock så länge att han fick bevittna den motsatta trend som tog vid redan under 1980-talet, då jordbrukslägenheterna återigen blev allt större.

Agrarhistorien var alltså något centralt för Jutikkala under hela hans liv. *Suomen talonpojan historia* 1942 (1958), på svenska *Bonden i Finland*, var ett banbrytande verk. I dess första upplaga ingick en översikt över jordägandets historia i hela Europa, denna översikt var länge obligatorisk kursläsning även i allmän historia. Det europeiska och världsperspektivet gäller också för det nästan klassiska arbetet om nya tidens ekonomiska historia, *Uudenajan taloushistoria* (1953), som färdigställdes för att fungera som akademisk lärobok och samtidigt blev en viktig och stilistiskt njutbar läsning för en större allmänhet – en bok som skulle ha förtjänat att översättas till andra språk.

Efter att ha disputerat som 24-åring promoverades Jutikkala samtidigt till magister och doktor 1932 och till jubelmagister och jubeldoktor 1982, då han framförde en hälsning från 1882 års promoti, som åter hade förmedlat en hälsning från 1832. År 2006 promoverades han till åtminstone Finlands första jubelhedersdoktor. Detta berodde på att han av Statsvetenskapliga fakulteten 1956 hade avtackats med hedersdoktoratet, då han, från att ha varit extra ordinarie professor i ekonomisk historia övergått till Historisk-filologiska Sektionen som ordinarie professor i Finlands historia 1954. Inom bägge lärostolarna var ekonomisk historia samt demografi något centralt i hans undervisning, och likaså en särskild betoning på 1600- och 1700-talen. Senare tilltog hans intesse för modernare och politisk historia, medan de stora verken om Åbo och Tammerfors historia fortfarande hade sin tyngdpunkt inom det ekonomiska och sociala.

Jutikkalas intresse för statistik och demografi härstammade redan från skoltiden i Åbo, och han studerade också nationalekonomi vid sidan av historia vid Universitetet. Att historien vann hans egentliga intresse torde ha berott på inspirerande lärare, i synnerhet Gunnar Suolahti – som också var tavastlänning och verkade inom Tavastländska nationen. Sedermera betydde kontakten med den svenska ekonomiska historikern Eli F. Heckscher mycket för honom; fotografier av Suolahti och Heckscher prydde hans arbets-

rum. Hans demografiska intressen fick en fin och uppskattad fullbordan i hans sista egentliga vetenskapliga bragd, boken *Kuolemalla on aina syynsä* (1987).

Jutikkala bildade tillsammans med Ella Kivikoski och Kustaa Vilkuna samt några andra, bland dem Pentti Renvall, en grupp yngre finskspråkiga humanister som på trettioalet gick in för att betona det västliga Finlands historia och som konsekvens därav söka kontakter till svenska och nordiska forskare. Jutikkala blev en förgrundsfigur i de finsk-svenska kulturkontakterna och i nordiskt historiskt samarbete. Detta tog sig uttryck i hans undervisning, även med exkursioner, hans medverkan och ständiga närvaro vid alla nordiska historikermöten samt inte minst boken *Pohjoismaisen yhteiskunnan historiallisia juuria* (1965), en intressant och viktig jämförelse av utvecklingen av vissa centrala historiska fenomen i de olika länderna – beklagligtvis avstannade förberedelserna för översättningen av denna bok till svenska. Senare skrev han bland annat en nordisk jämförande kursbok *Bonden adelsmannen kronan* samt en historik över Kulturfonden för Sverige och Finland och Hanaholmens kulturcentrum, där han själv länge aktivt hade deltagit. I synnerhet under sina tidigare professorsår var Jutikkala en krävande lärare som ingav skräck hos många tentander och seminarister, men han var en utmärkt föreläsare och pedagog som under den något kalla utstrålningen hyste en varm känsla för sina studenter och doktorander. Många även andra än historiker minns hans illustrerade föreläsningsserier om europeisk stadshistoria. Hans krav på kvalitet var konsekvent och har haft en långvarig betydelse för vår forskning. In i det sista följde han med forskningen, skrev ännu för ett år sedan en uppmärksamman recension av en färsk avhandling och läste med blyertspennan i hand ny historisk litteratur ännu under sina sista månader.

Eino Jutikkala fick motta många synliga bevis för den uppskattning man kände för honom. Han förlänades akademikertiteln, fick storkorset av Finlands Lejons orden vid universitetsjubileet 1990, var hedersdoktor vid Stockholms universitet, Kauppakorkeakoulu och Tammerfors universitet, kommandör av I klass av Svenska Nordstjärneorden, ledamot av Kungl. Vitterhetsakademien i Stockholm, hedersledamot av Finska Historiska Samfundet, Suomen Kulttuurirahasto och Suomalainen Tiedekatemia, ordförande för Finska Vetenskaps-Societeten, dekanus för Historisk-Filologiska Sektionen, ordförande för Statens Humanistiska Kommission; utöver dessa innehade han ett stort antal andra vetenskapliga uppdrag och heder-supdrag.

Till hedersledamot av Svenska litteratursällskapet utsågs han år 1986 och bevistade regelbundet dess årshögtider.

Matti Klinge

Reimund Kvideland

Svenska litteratursällskapets hedersmedlem, folkloristen, professor Reimund Kvideland avled hastigt och oväntat i Bergen den 6 juni 2006. Han var vid sin död 71 år gammal.

Reimund Kvideland var född i Stavanger den 28 januari 1935, han studerade i Oslo och kom till Bergen som försteamanuensis vid Etno-folkloristisk Instituttt. Där bidrog han aktivt till att bygga upp en folkloristisk disciplin med tonvikt på nutida processer i muntlig tradition. Hans vetenskapliga produktion speglar en idérikedom och en nyfikenhet som ledde honom in på en mångfald genrer i studiet av överföringsprocesser i folkligt berättande och folklig sångtradition. Med textanalytiska grepp studerade han sagor, sägner och visor. Hans intresse för barnlore gällde särskilt det praktiska bruket och funktionen. Också folk-tro och folklig religion hörde till de ämnesområden han berörde.

Särskilt under hans vistelser som gästföreläsare vid olika europeiska och amerikanska universitet växte hans internationella kontaktnät. Åren 1987–1990 var han dessutom president för Société internationale d'ethnologie et de folklore och 1989–1995 också president för International Society for Folk Narrative Research. Här vann han uppskattning också som administratör.

Många av oss kolleger och vänner drog nytta av Reimunds stora beläsenhet, och han delade frikostigt med sig av sin breda litteraturkännedom. Böcker och bibliografier var han ständigt på jakt efter, och det

bibliofila intresset gav utslag i hans omfattande boksamling. Han arbetade aktivt för att sprida folkloristisk kunskap, också i populärvetenskapligt syfte. År 1971 startade han *Tradisjon*, en tidskrift för studiet av nutida folklore, och han verkade själv 25 år som tidskriftens redaktör. Han var en av utgivarna av tolvbandsverket *Norsk eventyrbibliotek* och stod som redaktör för ett flertal samlingar av folkloristiska texter och vetenskapliga artiklar. Under många år lämnade han bidrag till *Internationale volkskundliche Bibliographie*.

Reimund Kvideland var redan en både nordiskt och internationellt känd och uppskattad folklorist, då han 1991 tillträdde tjänsten som chef för NIF, Nordiska institutet för folkdiktning, i Åbo. Under de sex år Reimund och hans hustru Karin verkade i Åbo var deras hem en mycket uppskattad samlingspunkt. Där kom också Reimunds gastronomiska intressen till synes. Vi minns honom i dag också som den humoristiska, glada och spirituella sällskapsmänniska han var. *Livets glöder* var den träffande titeln på den festskrift som utkom till hans 60-årsdag.

Nils Storå

Göran Stjernschantz

Sällskapet hedersmedlem, professor Göran Torstensson Stjernschantz föddes den 4 juli 1915 i Helsingfors. Hans far var chefen för Ateneum, fil.dr Torsten Stjernschantz. Hans mor Irma Graebner var av tysk-baltisk härkomst.

Göran Stjernschantz (GS) växte upp i en finlandssvensk kulturmiljö. Efter studentexamen från Nya svenska läroverket 1933 skrev han in sig i Helsingfors universitet, där hans ämnen var allmän statslära och nationalekonomi. I Nylands nation gjorde han sig känd som debattör med många intressen.

Studierna avbröts av vinterkriget, då GS inkallades i fronttjänst och sårades. I fortsättningskriget placerades han i högkvarteret i S:t Michel, där han hade goda förutsättningar att verka. Hans militära grad var kapten. Efter kriget engagerade han sig för veteranarbete.

Sin yrkesverksamhet inledde GS som journalist i *Hufvudstadsbladet* och *Nya Pressen* åren 1934–38. Efter sin kandidatexamen fortsatte han med ekonomisk journalistik, främst som huvudredaktör för tidskriften *Mercator* 1946–55. Han var ordförande i Ekonomiska samfundet och i Finlands svenska publicistförbund. Till denna verksamhet ansluter sig företagshistoriker om Finlands industriförbund, Björneborgs Bomull, firman Grönblom samt Wüik & Höglund. En viktig insats i det finlandssvenska kulturlivet var hundraårshistoriken över Söderströms förlag, där han var styrelsens ordförande.

Ett område som GS jämte ekonomi ägnade uppmärksamhet var politik. Han var med om att grunda Nyliberala studentförbundet 1937 och stod nära dess ledande gestalt efter kriget Nils Meinander. GS tillhörde liberalernas högerflygel i motsats till socialliberalerna och han försvarade under Svenska folkpartiets möten privat företagsamhet.

Ett viktigt uppdrag hade GS som statsminister Ralf Törngrens politiska sekreterare under dennes korta tid som regeringschef i maj–oktober 1954. Inom Svenska folkpartiet hade regeringen motsetts med stora förväntningar, som dock inte infriades.

GS var rätt kritiskt inställd till Törngren, särskilt med tanke på hans brist på handlingskraft och obeslutsamhet. Å andra sidan gav regeringen sitt oreserverade stöd åt president Paasikivis utrikespolitik. På denna punkt fullföljde GS sin politiska insats genom att översätta till svenska och redigera Paasikivis dagböcker.

År 1955 övergick GS till affärslivet genom att inträda som medlem av Föreningsbankens direktion. I denna egenskap verkade han 1974–78 som chef för bankens informationskontor i Frankfurt a. M. I sin memoarbok *Bilagor till ett bokslut* säger han på basen av sina erfarenheter, att Finland borde ha tagit exempel av Österrike och i högre grad fungerat som språngbräda i handeln mellan öst och väst i Europa.

Under de senare åren av sitt liv framträdde GS även som personhistoriker med två digra biografier över kända finlandssvenskar. Den ena gällde professorn i nationalekonomi vid Helsingfors universitet Hugo E. Pipping och den andra Svenska folkpartiets mångåriga ordförande friherre Ernst von Born. Dessa

båda verk bidrog till att GS år 1990 förlänades professors namn och värdighet.

Som helhet kan man säga, att de talrika skrifter GS producerade var rika på fakta och synpunkter, välskrivna och underhållande. Han var en mångsidigt intresserad iakttagare av samhällsutvecklingen, som förmedlade kunskap om politik, ekonomi och historia till vida medborgarkretsar i det svenska Finland. I de olika sammanhang han rörde sig var han en uppskattad vän och en angenäm sällskapsmänniska.

Göran Stjernschantz avled i Helsingfors den 4 december 2006.

Göran von Bonsdorff

MEDLEMSTAL

Sällskapet hade den 31 december 2006 1 112 medlemmar, varav

– hedersmedlemmar i Finland	30
– hedersmedlemmar utomlands	24
– korresponderande medlemmar i Finland	50
– korresponderande medlemmar utomlands	45
– stiftande medlemmar	14
– ständiga medlemmar	22
– årsmedlemmar	927

HEDERSMEDLEMMAR OCH KORRESPONDERANDE MEDLEMMAR 31.12.2006

Hedersmedlemmar i Finland	kallelse
Allardt, Erik, akademiker	1992
Björkstrand, Gustav, biskop	2000
Bruun, Patrick, professor	1990
Carpelan, Bo, professor	1980
Eklöf, Tor, dipl.ekon.	1989
Estlander, Carl Erik, kommerseråd	2001
Gardberg, Carl Jacob, statsarkeolog, fil.dr	1995
Haavikko, Paavo, akademiker	1997
Huldén, Lars, professor	1993
Häkli, Esko, professor	1985
Jungar, Sune, professor	1999
Klinge, Matti, professor	1992
Laitinen, Kai, professor	1982
Lax, Henrik, EU-parlamentariker	2003
Lehtonen, Maija, professor	1994
Lönnqvist, Bo, professor	2006
Mazzarella, Merete, professor	1997
Niemi, Irmeli, professor	2001
Palmén, Lars, fil.mag.	1992
Saari, Mirja, professor	1996
Salminen, Johannes, professor	1998
Schildt, Göran, fil.dr	1996
Sirén, Olle, professor	1987
Storå, Nils, professor	2001
Ståhlberg, Krister, direktör, professor	2004
Tarkiainen, Kari, riksarkivare, fil.dr	1998
Törnudd, Klaus, pol.dr	1991
Vikström, John, ärkebiskop emeritus	2002
Zilliacus, Benedict, författare	2005
Zilliacus, Kurt, fil.lic.	1990

Hedersmedlemmar i utlandet

Allén, Sture, professor	1991
Bandle, Oskar, professor	1989
Elmevik, Lennart, professor	1993
Engdahl, Horace, ständig sekreterare, fil.dr	2004
Espmark, Kjell, professor	1986
Fjellström, Phebe, professor	1995
Hellberg, Lars, professor	1988
Holm, Gösta, professor	1977
Jones, W. Glyn, professor	1985
Jonsson, Inge, professor	2000
Järv, Harry, biblioteksråd, fil.dr h.c.	2004
Kross, Jaan, författare	1993
Lönnroth, Lars, professor	2001
Mähle, Leif, professor	1986
Nielsen, Torben, överbibliotekarie	1981
Olsson, Bernt, professor	2000
Ruin, Olof, professor	2000
Schoolfield, George C., professor	1984
Strömholm, Stig, professor	2002
Teleman, Ulf, professor	2003
Tottie, Thomas, överbibliotekarie	1987
Wahlbäck, Krister, ambassadör	1994
Vahlquist, Fredrik, ambassadör	2003
Wrede, Johan, professor	2001

Korresponderande medlemmar i Finland

Andersson, Erik, professor	1994
Asplund, Anneli, fil.lic.	1999
Björklund, Kristina, författare	2003
Blomqvist, Marianne, docent	1999
Brunell, Viking, ped.dr	2004
Edgren, Torsten, professor	1985
Ericsson, Christoffer H., professor	1982
Eriksson, Jerker A., fil.lic.	1988
Grönroos, Henrik, fil.dr h.c.	1976
Gustafsson-Pensar, Ull-Britt, fil.mag.	1998
Hannula, Risto, kulturredaktör	1986
Hirn, Sven, professor	1969
Hämäläinen, Timo, kulturredaktör	1986
Jernström, Frank, chefredaktör	1978
Jänicke, Gisbert, översättare	1993
Karlsson, Börje, rektor	1979
Kirri, Arto, professor	1993
Kokki, Kari-Paavo, museichef	1998
Korsström, Tuva, fil.mag.	2001
Krooks, Sven-Erik, fil.mag.	1979
Laaksonen, Pekka, professor	1985
Lindberg, Dag, fil.mag.	1994
Londen, Anne-Marie, professor	1999
Melin, Christina, lektor	1986
Nilsson, Kim, professor	1984
Nordman, Marianne, professor	2003

Nuolijärvi, Pirkko, direktör, professor	2003
Nuorteva, Jussi, generaldirektör, docent	2001
Nyberg, Stig-Björn, fil.mag.	1998
Rastas, Pirkko, fil.mag.	2001
Rautalin, Marja-Leena, samh.kand.	1997
Reuter, Mikael, fil.dr h.c.	1996
Rönnholm, Bror, kulturredaktör, författare	2003
Sandelin, Carl Fredrik, författare	1972
Slotte, Peter, docent	1997
Stockmann, Doris, ekon.mag.	2000
Stormbom, Nils-Börje, professor	1980
Sundman, Marketta, professor	2000
Suurpää, Matti, fil.mag.	2000
Svedberg, Ingmar, redaktör	2001
Tamminen, Marketta, fil.mag.	2004
Tarkka, Pekka, fil.dr	1980
Thölix, Birger, professor	1978
Torvalds, Meta, fil.dr h.c.	1985
Warburton, Thomas, fil.dr h.c.	1969
Vento, Urpo, fil.mag.	1981
Willner, Sven, redaktör	1969
Wolf-Knuts, Ulrika, professor	2003
Zilliacus, Clas, professor	2000
Ågren, Gösta, författare, fil.dr	1981

Korresponderande medlemmar i utlandet

Björnsson, Anders, fil.kand.	1994
Brändström, Kjell-Arne, professor	2005
Burman, Carina, fil.dr	2000
Dahlbäck, Göran, professor	2000
Daviðsson, Aðalsteinn, lektor	1997
Ekelund, Louise, docent	1992
Elsberga, Solveiga, översättare	1990
Fernandez, Jocelyne, universitetslektor	1974
Grünbaum, Catharina, fil.mag.	1998
Hedberg, Jonas, överstelöjtnant	1966
Hjorth, Daniel, bokförläggare	1990
Holmqvist, Ivo, professor	1990
Hägerstrand, Olof, fil.dr	1987
Jansson, Torkel, professor	2004
Jávorszky, Béla, översättare	1988
Josephson, Olle, docent	2002
Kaplinski, Jaan, författare	1992
Katchadourian, Stina, översättare	1989
Kirby, David, professor	1995
Kivimäe, Jüri, arkivchef	1991
af Klintberg, Bengt, professor	2003
Kollberg, Bo-Ingvar, kulturredaktör	2003
Lind, John, Dr phil.	1992
Lindkvist, Thomas, professor	2003
Lindman-Strafford, Kerstin, MA, förf.	1983
Löfgren, Orvar, professor	2004
McFarlane, James, professor	1977
Njarðvík, Njörður P., författare, prof.	1992

Nordberg, Bengt, professor	1997
Ohlander, Ann-Sofie, professor	2002
Ojanen, Ursula, lektor	1987
Peterson, Kjell, fil.dr h.c.	1996
Poulsen, Jóhan Hendrik, professor	1993
Ramsten, Lars, redaktör	1985
Rüütel, Ingrid, folklivsforskare	1992
Salberger, Evert, docent	1984
Sandøy, Helge, professor	2003
Schweitzer, Robert, fil.dr	2004
Screen, John, Ph.D.	1986
Ståhle Sjönell, Barbro, dcent	2005
Thelander, Mats, professor	1995
Töllborn, Göran, socionom	1995
Wahlund, Per Erik, fil.dr	1979
Wretö, Tore, professor	1977
Österberg, Eva, professor	1995

Att resa – upptäckter och upplevelser

Föreläsningsserie våren 2006

Måndagen den 16 januari

Kaj Öhrnberg

Georg August Wallin – Finlands störste poet och första Mekka-farare

Markus Nummi

En hösteftermiddag i staden Kshgar 1906 – en exkursion i C.G.E. Mannerheims sällskap

Måndagen den 13 februari

Esko Häkli

Adolf Erik Nordenskiöld – forskare och upptäcktsresande

Rainer Knapas

J.V. Snellman, upptäcktsresande på kontinenten 1840–1841 och 1847

Måndagen den 13 mars

Max Engman

Till ryska Alaska och jorden runt med R.F. Sahlberg

Henrika Tandefelt

Resenären Gustaf Mauritz Armfelt. Om resandets former under 1700-talet

Måndagen den 10 april

Christina Granroth

Den siste linneanen på Java – C.F. Hornstedts resa till Ostindien 1783–1785

Carina Burman

”Allt är så ungt, så friskt lif!” Fredrika Bremers Amerikaresa

Måndagen den 8 maj

Peter Stadius

Tvåarmade amfibiedjur och cyklande kvinnor – spanjoren Angel Ganivets Finlandsbrev

Hedvig Rask

Mötet med den Gamla och Nya världen – om Adelaïde Ehrnrooths och Alexandra Gripenbergs
reseskildringar

Finland – det mest demokratiska landet i världen?

Föreläsningsserie hösten 2006

Måndagen den 11 september

Henrik Meinander

Drivkrafterna bakom lantdagsreformen 1906

Torbjörn Nilsson

Demokrati och nationalism i Sverige, Norge och Danmark kring 1900

Måndagen den 2 oktober

Thomas Westerborn

Arkitektur och politik. Lantdagens hus och representationsreformen

Liisa Lindgren

Arbete och framtid – konsten i riksdagen

Måndagen den 30 oktober

Alexandra Ramsay

De 19 första kvinnorna i Finlands lantdag – och något om deras efterföljare

Henrika Zilliacus-Tikkanen

Adelaïde Ehrnrooth, Helena Westermarck och Annie Furuhjelm –
pennskaft i kamp för rösträtten

J. V. Snellman i Europa

Jubileumsseminarium den 17 maj 2006

Hälsningsord

Svenska litteratursällskapets ordförande, professor Håkan Andersson

Finlands kulturpolitiska position i förhållande till EU och Europa

Utrikesminister Erkki Tuomioja

Snellman och det moderna Europa. J.V. Snellmans resor och intryck

Förlagsredaktören, fil.lic., Rainer Knapas

Snellman som svensk författare

Redaktören, fil.mag. Pia Forssell

Snellman och Balkan. J.V. Snellman som krigsrapportör under

rysk-turkiska kriget 1877–1878

Direktören, fil.dr Lars-Folke Landgrén

I samband med seminariet utgavs boken *J.V. Snellman i Europa. Resebilder 1840–1841 och 1847*

Utgivare Nora Ervalhti och Rainer Knapas

Henrik Ibsens många ansikten

Seminarium i samarbete med Norges ambassad
onsdagen den 25 oktober 2006

Hälsningsord
Svenska litteratursällskapets ordförande, professor Håkan Andersson

Ibsens många ansikten
författaren Ivo de Figueiredo

Henrik Ibsens skrifter – detaljen og det hele
filologisk leder Christian Janss

musik av Edvard Grieg (1843-1907), pianisten Henrik Järvi

Morgenstemning – et spill på understrenger
Ibsen og Grieg i arbeidet med Peer Gynt
Erling Dahl, programsjef i Festspillene i Bergen

Slutord
Norges ambassadör Haakon B. Hjelde

Från dansk idyll till afrikansk kaffeplantage

Karen Blixen-seminarium i samarbete med Danmarks ambassad
tisdagen den 28 november 2006

Hälsningsord
Svenska litteratursällskapets ordförande, professor Håkan Andersson

Karen Blixen og hendes to huse
mag.art. Marianne Wirenfeldt Asmussen, direktör för Karen Blixen Museet, Rungstedlund

Det yttersta kraftprovet. Om *Sorgens åker* och *Babettes gästabud*
författaren, fil.mag. Åsa Stenwall-Albjerg

Forestil dig – Karen Blixens forfatterskab
en film av Laurits Munch-Petersen

Karen Blixen og kulturel globalisering
redaktør, ph.d. Lasse Horne Kjældgaard
Det Danske Sprog- og Litteraturselskab

Slutord
Danmarks ambassadör Niels Kaas Dyrhund